

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ІВАН ЭЙСМАНТ
ПРА САКРЭТЫ
ТЭЛЕВІЗЫЙНАЙ
КУХНІ

4

ПАСАЖЫРЫ
ЦЯГНІКА
ПАМЯЦІ
АБ ПАДАРОЖЖЫ

ЗВЯЗДА

22 ЧЭРВЕНЯ 2022 г.
СЕРАДА
№ 120 (29742)

МЯСЦОВАЕ
САМАКІРАВАННЕ

ЦЫТАТА ДНЯ

Андрэй ШВЕД,
Генеральны пракурор:

«Час расставіць усё на свае месцы, і падзеі жніўня 2020 года праз прызму гістарычнай памяці бачацца сёння больш выразна і зразумела. Раішэнне аб узбуджэнні крымінальнай справы аб генацыдзе беларускага народа, лічу, было своечасовым, абсалютна правільным. Вынікі расследавання справы гавораць самі за сябе. Мы ўскалыхнулі памяць людзей, а гэта вельмі важна. Тыя, хто не памятае сваю гісторыю, не памятае сваёй роднасці, на жаль, гэтыя народы асуджаныя. Трагічныя падзеі Вялікай Айчыннай вайны і пасляваеннага перыяду — адзін са стрывяж, на якім будуецца і будзе будавацца ідэалогія, разуменне сутнасці нацыі беларусаў, сутнасці нашай гістарычнай справядлівасці і разумення ролі Беларусі ў гісторыі і геапалітыцы ў цялым».

НАШ ГОЛАС У АБОРОНУ ГІСТАРЫЧНАЙ ПРАўДЫ І СПРАВЯДЛІВАСЦІ

Паважаныя суайчыннікі!

Сёння мы ўспамінаем журботную дату. Восемдзясят адзін год таму цёплая, сонечная нядзельная раніца 22 чэрвеня для мільёнаў савецкіх грамадзян у адно імгненне абярнулася жахамі бамбёжак, бязлітасным знішчэннем мірных жыхароў і бясконцым болем. Размах фашысцкага тэрору быў такі, што мы да гэтага часу не ведаем дакладнай колькасці страт.

Больш як год Генеральная пракуратура расследуе справу аб генацыдзе беларускага народа, выкрываючы ўсё новае і новае месцы масавых пахаванняў людзей — расстраляных, павешаных, спаленых жывымі.

Многім на Захадзе хацелася б забыцца пра зверствы, якія чынілі іх бацькі і дзяды на нашай зямлі. Яны ўжо перапісалі гісторыю вайны ў сваіх падручніках, аддалі забыццю вялікі подзвіг савецкага салдата, які крывёй заплаціў за свабоду і жыццё народаў Еўропы. Цяпер замахнуліся на нашу гістарычную памяць.

Але мы ведаем: набат праўды праб'ецца скрозь сцяну маўчання і хлусні. Злачыствам нацыстаў на беларускай зямлі будзе дадзена належная прававая ацэнка, а вынікі расследавання — прадстаўлены сусветнай супольнасці.

Беларусь памятае ўсіх герояў і бязвінных ахвяр той вайны. Памятае яна і імёны тых,

хто супрацоўнічаў з ваеннымі злачынцамі і ўдзельнічаў у крываваых расправах з насельніцтвам.

Мы зробім усё, каб нашы дзеці і ўнукі захоўвалі гэтую памяць як залог адзінства нацыі і мірнай будучыні дзяржавы.

У Дзень усенароднай памяці ахвяр Вялікай Айчыннай вайны і генацыду беларускага народа мы, беларусы, схілем галовы перад свяшчэнным подзвігам пераможцаў, якія ўзвалі свет ад нацызму, і ўзвышаем свой голас у абарону гістарычнай праўды і справядлівасці.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь
Аляксандр ЛУКАШЭНКА.

НА БАБІНАВІЦКІХ ВЫШЫНЯХ

Фота Анастасіі КІШЭВІЧУК.

Вайна ў вёсцы Бабінавічы Лёзненскага раёна пакінула цяжкі і крываваы след. Жывая памяць пра тыя апаленыя дні і сёння жыве ў сэрцах пакалення, народжанага ў перадваенны і ваенны час. Засталіся толькі адзінкі з тых вясковых жыхароў, чыё дзяцінства прыпала на ліхалецце саракавых. Яны добра памятаюць, як ад вялікага населенага пункта засталася толькі чатыры хаты, як Бабінавічы сталі рубяжом фронту на цэлых дзевяць месяцаў. А яшчэ памяць жыве ў невялікім вясковым музеі баявой славы — першым музеі ў раёне, дзе сабраны

важныя артэфакты і дакументы. Памяць захоўвае і брацкая магіла, якая знаходзіцца на высокім пагорку ў цэнтры вёскі — самым буйным мемарыяльным комплексе Лёзненшчыны. Тут, на плітах воінскага пахавання, якому прысвоены асабісты нумар — 4317, пазначаны прозвішчы дзвюх тысяч сямісот васьмідзясяці аднаго абаронца. Але і да сённяшняга дня ніхто дакладна не ведае, колькі яшчэ салдат спачывае пад гэтым курганам і чакае свайго часу, адкрыцця. Пошукамі тых, хто прапаў без вестак на Бабінавіцкіх вышынях, займаецца музей, які за ўвесь

перыяд свайго існавання вярнуў з небыцця болей за дзве тысячы пяцсот невядомых імён. Калі кіраўніком музея стала Дзіна БАГДАНОВІЧ (яна на гэтым фота), на новых плітах з'явіліся прозвішчы яшчэ адной тысячы ста дзевяноста пяці чырвонаармейцаў радавога і афіцэрскага складу, а таксама партызан. Пошукі працягваюцца і да сёння. Дзіна Анатольеўна часта падмаецца на курган, каб зверыць архіўныя даныя са спісам на мемарыяльных дошках, паглядзець на стан помніка, навесці парадак каля абеліскаў.

СТАР. 13

КОРАТКА

- Па даручэнні Прэзідэнта медыкам павысяць заробак: з 1 ліпеня з'явіцца новая надбаўка.
- Праваахоўнікі: пачасцілі выпадкі лжывых паведамленняў ад «службы бяспекі Telegram».
- Палёт беларускага касманаўта на МКС заплывае на восень 2023 года.
- Рэпазіторый БДУ заняў другое месца ў сусветным рэйтынгу ўніверсітэцкіх бібліятэк.
- МНС прадставіць новую лінейку пажарных аўто на выставе індустрыі бяспекі ў Мінску.

ISSN 1990 — 763X

9 771990 763008

Ідзе падпіска на «Звяду» на III квартал і II паўгоддзе

Мы абяцаем нясумнае лета з любімай газетай

ЗАСТАВАЙЦЕСЯ З НАМІ — БУДЗЕ ЦІКАВА!

«ДЛЯ СЕЛЬСКОЙ ГАСПАДАРКІ НАСТАЎ ЗАЛАТЫ ВЕК»

Прэзідэнт настройвае на стваральную і адказную працу

Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка ў Аршанскім раёне Віцебскай вобласці наведваў ААТ «Агракамбінат «Юбілейны». Гаспадарка перадавае ў ўзорна. Як адзначыў кіраўнік дзяржавы, у такіх трэба прыязджаць, каб проста паглядзець і адпачыць. Прадпрыемства ўтварылася ў выніку аб'яднання шэрагу больш дробных гаспадарак, што дало магчымасць сканцэнтравана вытворчыя сілы і кармавую базу. Аляксандр Лукашэнка цікавіўся шэрагам аспектаў у рабоце агракамбіната, у тым ліку пытаннямі забяспечанасці тэхнікай.

Ужо ў маштабе краіны абмяркоўваўся ход нарыхтоўкі травяністых кармоў. Аб гэтым далажыў кіраўнік Мінсельгасхарча Ігар Брыло. Рэгіёны вытрымліваюць раней складзены план, сітуацыя развіваецца пазітыўна. Асобнае пытанне — нарыхтоўка ў палімерную плёнку. Частка матэрыялу закуплялася па імпарта, ёсць і беларускія аналагі, але іх кошт таксама дастаткова высокі. Тут жорсткае патрабаванне Прэзідэнта, у тым ліку ў разрэзе імпартазамышчэння. «На жорсткі контроль ураду, каб гэта плёнка была на працяг года. Гэта перспектыва тэхналогія, — даручыў Прэзідэнт. — Плёнка павінна быць. І гэта тэхналогія павінна быць таннай, даступнай і для слабых гаспадарак. Калі будзе танны гэты працэс, нікога не спатрэбіцца ўгаворваць».

Аляксандр Лукашэнка спытаўся і пра тое, як міністр ацэньвае развіццё Віцебшчыны ў пытанні АПК. «Мне патрэбны вынікі. Парадак тут павінен быць. Патрэбна дысцыпліна. Будзе дысцыпліна — праблема не будзе», — падкрэсліў ён, адзначаўшы, што гэта пытанне на воласці павінна быць на асаблівым кантролі ў міністра.

Кіраўнік дзяржавы ў агракамбінатае азнаёміўся з работай малочнатаварнага комплексу «Купалінка». Тут ён звярнуў увагу на яшчэ адно важнае пытанне, якое патрабуе ўвагі ў АПК, — захаванасць жывёлы. «За падзеж жывёлы адкажае галавой», — папярэдзіў беларускі лідар.

У час наведвання кіраўніка дзяржавы абмяркоўваліся і праблемныя пытанні ў рэгіянальным разрэзе. Адно з іх — мелярацыя. Аляксандр Лукашэнка даў канкрэтныя ўказанні наконце гэтага, даручыўшы вызначыць схему фінансавання і аб'ёмы работ.

Прэзідэнт таксама звярнуў пытанні развіцця сыравінных зон. Ён падкрэсліў, што ў гэтай рабоце нароўні з дзяржаўнымі павінны ўдзельнічаць і прыватныя сельгасарганізацыі. Кіраўнік дзяржавы бачыць перспектыву ў далейшым узбуйненні гаспадарак у АПК: «Мы ўсё роўна будзем ісці да буйных

кампаній». Паводле яго слоў, гэтага патрабуюць сучасныя рэаліі — аб'ядноўвацца, далучаць землі. Адна часова Прэзідэнт звярнуў увагу на падрыхтоўку кадраў на базе такіх гаспадарак. «Трэба кадры гадаваць свае», — падкрэсліў ён.

На заканчэнне Аляксандр Лукашэнка ў агракамбінатае наведваў машыны двор, азнаёміўся са станам і абслугоўваннем тэхнікі.

Прэзідэнт таксама паразмаўляў з працоўным калектывам агракамбіната «Юбілейны», адказаў на пытанні вясцоўцаў.

«Вы павінны ў гэтыя гады ўзяць свае грошы»

Кіраўнік дзяржавы звярнуў увагу на неабходнасць скарыстацца добрай кан'юнктурай цэн на прадукты харчавання на сусветным рынку і ў найбліжэйшыя некалькі гадоў паспяхова спрацаваць. «Для сельскай гаспадаркі наступіў залаты век. Сітуацыя зараз складваецца такая, што нам трэба кроў з носу гэты і наступны год спрацаваць добра ў сельскай гаспадарцы. Таму што ваша прадукцыя, асабліва за межамі краіны, каштуе вялікіх грошай. Цэны на прадукты харчавання падскочылі неймаверна. Таму трэба ўмець узяць тое, што мы павінны. Для сельскай гаспадаркі, шчыра кажу, наступіў такі залаты век. Колькі ён працягнецца, ніхто не ведае. Але я перакананы, што гэты і наступны гады будуць нашымі — тых, хто займаецца сельскагаспадарчай вытворчасцю і вырабляе прадукты харчавання, — падкрэсліў беларускі лідар. — Таму, калі бы ні было цяжка, вы павінны ў гэтыя гады ўзяць свае грошы. Для таго, каб напярэй матэрыяльнае становішча, нядзе з крэдытамі разлічыцца і далей спакойна працаваць».

«Вам яшчэ раз дзякуй за тое, што рызыкнілі працаваць у сельскай гаспадарцы і працуеце. Ведаю, што ўсё складваецца не зусім проста. Але ваша гаспадарка ядронная. У вас у руках усё для таго, каб жыць нармальна», — адзначыў кіраўнік дзяржавы.

«Калі будуць нармальныя ўмовы жыцця і працы, людзі сюды прыйдуць»

Аляксандр Лукашэнка звярнуў увагу, што апошнія гады ў сельскай мясцовасці ствараюцца камфортныя ўмовы для жыцця і працы людзей. Прэзідэнт нагадаў, што па яго патрабаванні ў Беларусі атрымалі развіццё аграгарадкі. Іх мэта іжрас і было стварэнне ў вёсцы больш камфортных умоў для жыцця, каб замацаваць людзей у рэгіёнах. Аднак усё гэта не дасць выніку, калі не стварыць працоўныя месцы і належныя ўмовы працы, падкрэсліў кіраўнік дзяржавы. «Але яны будуць нішто, калі не

будзе добрай тэхнікі, добрых комплексах — машынага двара, збожжатока, калі не будзе добрых умоў працы. У нас, дарэчы, сплatchу быў перакос: аграгарадкі стварылі, а тэхналогіі і тэхніка адставалі. А зараз пачынаем падцягваць, — адзначыў Аляксандр Лукашэнка. — Гэта працэс не хуткі, гаспадарка не адна, а іх тысячы. Але за пяцігодку краіна будзе ішці ў сельскай гаспадарцы таксама, калі скарыстаемся гэтым момантам, калі прадукты харчавання падарэжлі (па ўсім свеце. — «Зв.»)».

«Калі будуць нармальныя ўмовы жыцця (гэта перш за ўсё) і работы, людзі сюды прыйдуць», — адказаў кіраўнік дзяржавы на пытанне, якія меры трэба прыняць для замацавання моладзі ў сельскай мясцовасці.

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што ў свой час, будучы кіраўніком гаспадаркі, сутыкнуўся з праблемай лішку рабочых кадраў, і гэта, на яго думку, горш, чым недахоп. «Мы будзем усё роўна, як і ва ўсім свеце, ісці да таго, што колькасць насельніцтва ў вёсцы залішняя не будзе. Будучы толькі тыя, хто павінен працаваць», — растлумачыў Прэзідэнт.

Калі б Беларусь не захавала такую буйную фарму гаспадаркі, які калгасы і саўгасы, а пайшла па шляху драбнення на фермерскай гаспадаркі, то адток людзей з сельскай мясцовасці быў бы яшчэ большы, упэўнены Прэзідэнт. Аднак у краіне захаваны і тыя, і іншыя формы гаспадарання ў вёсцы, што дае магчымасць аграпрамысловаму комплексу спакойна развівацца. «Дзесьці больш фермераў, дзесьці менш, хтосьці выходзіць, хтосьці прыходзіць і гэтак далей. Камусьці рэдка, але перадаём стратныя калгасы і саўгасы. Але насельніцтва ўсё роўна будзе скарачацца. Я спрабую ўтрымаць колькасць насельніцтва (на вёсцы. — «Зв.»), хоць, калі глядзіш па статыстыцы, у нас значна ў вёсцы насельніцтва скарачаецца. Але яго дастаткова, таму што тэхніка ішча прыходзіць», — звярнуў увагу кіраўнік дзяржавы.

«Бярэм з рэгіёнаў людзей, каб наверх падымаліся»

Прэзідэнт падкрэсліў, што дзяржаўная маладзёжная палітыка ў Беларусі нацэлена на ўсебаковае падтрымку дзяцей як у частцы іх выхавання, навування, медыцынскай дапамогі, так і адносна мер падтрымкі працоўнага і адпачывання ў малых населеных пунктах. «Прычым мы дапамагаем як ні адна дзяржава ў свеце, хоць мы не самая багатая дзяржава. Дапаможам з дзеткамі. Але вы павінны разумець, што дзеці — гэта ваша, вы іх нараджалі і вы павінны перш за ўсё за іх адказваць, а потым — дзяржава», — адзначыў Прэзідэнт.

У Беларусі, паводле яго слоў, укладзены каласальныя грошы

ў сферу аховы здароўя, у тым ліку для аказання якаснай дапамогі малым і дзецям. Дарэчы, сітуацыя з каранавірусам пацвердзіла, што краіна выбрала правільны шлях як у развіцці аіччыннай медыцыны ў цэлым, так і ў стратэгіі барацьбы з COVID-19.

Дзяржаўная падтрымка аказваецца і сферы адукацыі, асабліва ў частцы забеспячэння навуцальнага працэсу для дзяцей з сельскай раёнаў. «Мы ствараем роўныя ўмовы для ўсіх. Я заўсёды арыентую ВНУ: вы паглядзіце на глыбінку, на рэгіёны, там у дзетак не такія магчымасці, як у Мінску. А мы ВНУ апанавалі мінскімі школьнікамі, і студэнты, як толькі якая завяршыла, у першых шэрагах. Таму што яны не ад зямлі, не бачылі гэтага нармальнага жыцця», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Прэзідэнт падкрэсліў, што менавіта на кандыдатаў з рэгіёнаў часта робіцца стаўка пры падборы кіруючых кадраў у краіне: «Бярэм з рэгіёнаў людзей, каб наверх узнімаўся адсюль: кіравалі краінай, міністрамі былі і гэтак далей».

Ён запэўніў, што дзяржава працягне ствараць умовы для замацавання моладзі ў вёсцы. «Але пажадана, каб і вы былі душой з гэтай зямлі», — сказаў кіраўнік дзяржавы. — Калі вашы дзеці будуць прывязаны да зямлі, ніякае замацаванне не трэба. Яны прыедуць, атрымаюць адукацыю, спецыяльнасць, прыйдуць да кіраўніка і скажуць: «Я гатовы ўперціся і рабіць у цябе вось гэта, а ты мне дапамажы дом пабудавачь». Кожны кіраўнік заўсёды гэта зробіць. Гэта ваша выхаванне, як вы будзеце выхоўваць вашых дзяцей».

«Будзем рамантаваць»

І асабліва мясцовыя дарогі»

Прэзідэнту задалі пытанне, ці будзе дзяржава ва ўмовах санкцый і ў далейшым падтрымліваць рэканструкцыю мясцовых дарог. «Не проста будзе. Мы павінны ўзмацніцца зараз», — запэўніў беларускі лідар.

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што для гэтага ёсць усе магчымасці. Аснова асфальту — нафтапрадукт — бітум, а для Беларусі нафта ў дадзены момант даступная па кошце ў параўнанні з сусветным узроўнем. Што да бетону для пакрыцця дарожнага палятона, то ў краіне таксама мадэрнізаваны адпаведныя вытворчасці, ёсць неабходныя магутнасці. «Гэта значыць, чаму сёння не будаваць дарогі і не рамантаваць? Нам і будаваць іх не шмат трэба, нам трэба гэтыя ўтрымліваць. Мы прынялі праграму будаўніцтва і мадэрнізацыі мясцовых дарог. Мы не адстаём. Там тысячы кіламетраў дарог. Мадэрнізуем, аднаўляем. І няма ў нас прычыны, каб пад нейкімі санкцыямі згарнуць гэту работу, — заявіў

Прэзідэнт. — Будзем рамантаваць. І асабліва мясцовыя дарогі. Ад раённага цэнтара да аграгарадка за пяцігодку ўсё дарогі павінны быць. Двухпалосныя, нам не трэба там аўтабаны, але ў добрым стане. І ад вобласці да ўсіх раёнаў дарогі павінны быць нармальныя».

Гаворачы аб санкцыях, кіраўнік дзяржавы адзначыў запатрабаванасць таго, што вырабляецца ў краіне: «Адзёныя, прадукты харчавання, наша тэхніка... Мы не паспяваем выконваць заказы, якія нам паступаюць на прадпрыемствы. Вось і санкцыі... Таму не трэба перажываць. Нас душаць санкцыямі гадоў 20. Ну зараз больш жорстка і санкцыі ўвялі гэтыя мярзотнікі».

«Галоўнае, каб было

каго апрацаць

у гэтае адзенне»

Пытанне аб ініцыятыве абавязковага нашэння школьнай формы задала адна з работніц прадпрыемства, адзначыўшы, што ў бяскоўна ўзнікла пытанне аб асартымэнце, даступнасці і цане. «Чуў аб гэтым. Шырокага распаўсюджвання не атрымала, але абавязкова зацікавіў гэтым пытаннем так, як вы казалі: даступнасць, цана. Абяцаю, што ніхто там на кізёню працаваць не будзе», — паабяцаў Прэзідэнт.

Ён таксама звярнуў увагу на асартымент: «Павінна быць маса разнастайнасці. Не павінна быць як у савецкія часы — ні налева, ні направа. Так, не павінна быць «разбэшчанасці», як модна казаць, дрэскоў. Але не трэба заганяць дзяцей у нейкую вузкую прасторы. Гэта разнастайнасць павінна быць дастатковай. Абяцаю гэтым заняцца. І паглядзім па кошце. Я не думаю, што там хтосьці будзе заганяць кошт. Ды гэта і пад кантролем усё. Да 1 верасня мы адрэгулюем гэтае пытанне. Не перажывайце. Галоўнае, каб было каго апрацаць у гэтае адзенне».

«Усе хочуць дадому»

Адказваючы на пытанні работнікаў агракамбіната, Аляксандр Лукашэнка растлумачыў, на якіх умовах могуць вярнуцца ў Беларусь тыя, хто раней збег з краіны.

«Пабеглі за мяжу, а сёння 95% (яны ўжо пішуча адкрыта) хочуць назад вярнуцца. «Вось калі б Аляксандр Рыгоравіч дараваў і адкрыў мяжу...» 95% вярнуліся б. Я не супраць: хто ў турму, хто куды — хто што заслужыў. Трэба вяртацца. Вы там не прыжываецеся», — заявіў кіраўнік дзяржавы.

Паводле яго слоў, многія краіны, куды з'язджалі збеглыя з Беларусі, сталі потым прылічыць беганцаў з Украіны, але ў далейшым, сутыкнуўшыся з праблемамі з-за моцнай міграцыі, пачалі скарачаць аказанне дапамогі перасяленцам з іншых дзяржаў. «Нашы там ужо на пад'ездзе, усе хочуць дадому», — заўважыў Аляксандр Лукашэнка.

Паводле БелТА.

Супрацоўніцтва

«ПРАБЛЕМА ХАРЧОВАЙ БЯСПЕКІ

ЗАЙМАЕ ПЕРШЫХ ПАЗЫЦЫЮ ў ГЛАБАЛЬНЫМ ПАРАДКУ ДНЯ»

Аб гэтым заявіў Прэм'ер-міністр Беларусі Раман Галоўчанка падчас пасяджэння Еўразійскага міжуродавага савета ў пашыраным складзе, паведамляе БелТА. «Наша краіна мае добрыя паказчыкі ўласнай харчовай бяспекі, і фармат адзінага рынку ЕАЭС дае магчымасць паспяхова вырашаць пытанні забеспячэння насельніцтва прадуктамі харчавання, у тым ліку па ўзаемных пастаўках той наменклатуры, якая не вырабляецца ў нашых краінах», — адзначыў Раман Галоўчанка.

У свеце настаў перыяд эканамічнай турбулентнасці. «Сітуацыя ў сусветнай эканоміцы змянілася. Рост цэн на энерганосьбіты, сыравіну і тавары суправаджаецца агульнасусветным усплёскам інфляцыі, якая б'е шматгадовыя рэкорды ва ўсім свеце. Прачым усё сусветныя цэнтры сільны лічыць, што свет уваходзіць у эпоху новай эканамічнай рэцэсіі. Становяцца відэачыннымі шматлікія праблемы, у тым ліку пагроза голаду ў шэрагу рэгіёнаў свету, што можа прывесці да наступнай хвалі сацыяльна-палітычных

катаклізмаў. Сур'ёзным выклікам для Беларусі і Расіі з'яўляецца аб'юлена эканамічная вайна, якая накіравана на ізаляцыю нашых краін і раскол нашага саюза, — адзначыў прэм'ер-міністр. — Аднак дзякуючы існаванню ЕАЭС мы не аказаліся адзін на адзін з цяжкасцямі».

Аператыўна была створана рабочая група высокага ўзроўню для павышэння ўстойлівасці эканомікі дзяржаў — членаў ЕАЭС. Рэалізуюцца меры па забеспячэнні макраэканамічнай стабільнасці, у тым ліку зніжаны стаўкі

ўважных мытных пошлін, дадзены тарыфныя льготы на тавары крытычнага імпарта, атрыманы прадэурны мытнага адміністравання, спрощаны патрабаванні ў сферы тэхнічнага рэгулявання да шэрагу тавараў. «І гэта дае свой плён. Па выніках узаемага гандлю Беларусі з краінамі ЕАЭС у студзені — красавіку 2022 года мы назіраем рост тавараабароту на 10 працэнтаў, і гэта з улікам высокай базы мінулага года, — падкрэсліў Раман Галоўчанка. — Думаю, такая ж дынаміка ёсць і ў астатніх дзяржаў — членаў саюза».

РАБОТА ДЗЕЛЯ ПАМ'ЯЦІ І ПРАЎДЫ

Як пракуратура Мінскай вобласці раследуе справу аб генацыдзе беларускага народа

Восемдзясят адзін год таму 22 чэрвеня перавярнула жыццё кожнага беларуса. І сёння ў нашай краіне няма ніводнага чалавека, які б не ведаў і не памятаў пра тую страшную падзею. З гэтага года дата 22 чэрвеня адзначаецца як Дзень усенароднай памяці ахвяр Вялікай Айчыннай вайны і генацыду беларускага народа. Нагадаем, што ў красавіку 2021 года была распачата крмінальная справа аб генацыдзе беларускага народа ў гады Вялікай Айчыннай вайны і пасляваенны перыяд. Больш за год супрацоўнікі пракуратуры з усёй краіны раскрываюць гістарычную праўду. Як гэта работа вядзецца ў Мінскай вобласці і якія вынікі мае, расказаў пракурор вобласці Юрый ШЧАЦЬКО.

З моманту ўзбуджэння крмінальнай справы работнікі органаў пракуратуры Мінскай вобласці сістэмна ўключаны ў поўнамаштэбную работу. «Праводзяцца допыты асоб з ліку былых вязняў, ветэранаў, партызан і падпольшчыкаў, іх сваякоў, устанавліваюцца аб'ектывы знішчэння вёсак і месцы няўлічаных пахаванняў. Акрамя таго, устанавліваюцца дачыненне да злачынстваў прадстаўнікоў УАН-УПА, Літоўскіх і Латышскіх паліцэйскіх батальёнаў, Арміі Краёва», — расказаў пракурор. Члены пракурорска-следчай групы Мінскай вобласці па крмінальнай справе правялі больш за 3,5 тысячы следчых дзеянняў: апыталі больш за 2,5 тысячы чалавек, з іх — звыш 1250 вязняў, якія жылі на тэрыторыі Мінскай вобласці, і іх сваякоў.

Вялікая работа праводзіцца ў архівах, музеях і іншых установах, дзе захоўваюцца гістарычныя матэрыялы, якія цікавыя следства. Гэтая крыніца аглядаюцца, старанна аналізуюцца і адпрацоўваюцца. Калі інфармацыю трэба

ўдакладніць, праводзяцца допыты сведкаў.

Важная частка работы над крмінальнай справай па генацыдзе беларускага народа — пошукі раней неведомых месцаў пахавання. «Знойдзена больш за 50 раней неведомых месцаў пахаванняў. Дзякуючы зладжанай рабоце членаў пракурорска-следчай групы Мінскай вобласці і спецыялістаў пошукавага батальёна летасць з зямлі вынята больш за 1,5 тысячы чалавечых астанкаў», — расказаў Юрый Шчацко. Сёлета ў лясным масіве поблізу сталічнага раёна Уручча на падставе ўстаноўлены ў ходзе следства звестак знойдзены астанкі больш як 100 чалавек, пошукавыя работы працягваюцца. Пракурор вобласці расказаў, што архіўныя дакументы сведчаць: тут знаходзіцца яшчэ каля 10 магіл, дзве з іх ужо ўстаноўлены. У пасляваенныя гады гэтыя магілы былі ўстаноўлены. Аднак дакладнае месца зафіксавана не было, і таму прыйшлося праводзіць дадатковыя пошукавыя мерапрыемствы, каб знайсці гэтыя магілы. Па словах Юрыя Шчацко,

ёсць меркаванні, што ва Уруччы пахавана больш за 50 тысяч чалавек. Таксама ён расказаў, што, дзякуючы паказанням сведкаў, у вёсцы Ніўкі Мядзельскага раёна было знойдзена масавае пахаванне з астанкамі 50 чалавек. На мінулым тыдні іх урачыста пахавалі, а бязвынным ахвярам паставілі помнік.

Акрамя таго, у ходзе следства ўстаноўлена звыш 40 раней неведомых населеных пунктаў Мінскай вобласці, спаленых нямецка-фашысцкімі захопнікамі і іх памагатымі.

Амаль уся гэтая інфармацыя знаходзіцца ў адкрытым доступе, і кожны можа яе ўбачыць у звычайным краязнаўчым музеі. «У нас ёсць інфармацыя, шмат гісторыі, шмат новых дакументаў знойдзена. Таму было прынята рашэнне па адкрыцці адпаведных экспазіцый у музеях. Зусім хутка будзе адкрыта экспазіцыя абласнога ўзроўню на базе краязнаўчага музея Мінскай вобласці ў Маладзечне. У першую чаргу, гэтыя экспазіцыі разлічаны на маладое пакаленне. Мы спадзяёмся, што дзеці будуць спачатку наведваць экспазіцыі ў сваіх раёнах, а потым наведваюць абласны краязнаўчы музей. Мы шмат сіл уклалі, каб гэтая экспазіцыя была адкрытая. Там будзе ўся інфармацыя, якую нам удалося атрымаць за час расследавання крмінальнай справы аб генацыдзе беларускага народа», — расказаў пракурор Мінскай вобласці.

Валерыя СЦЯЦКО.

НАСТАЎ ЧАС ДАЗНАЦЦА ІСЦІНУ

Дакументальнае выданне аб генацыдзе беларусаў презентуюць у гарадах краіны

У дні, калі згадваюцца пачатак самай страшнай для Беларусі вайны і яе ахвяры, у розных гарадах краіны прыходзяць прэзентацыі кнігі «Аб генацыдзе беларускага народа», якая выйшла ў выдавецтве «Беларусь» пад агульным рэдакцыйным генеральнага пракурора Рэспублікі Беларусь, доктара юрыдычных навук Андрэя ШВЕДА.

— Ужо больш за год органамі пракуратуры Рэспублікі Беларусь працягваецца расследаванне крмінальнай справы па факце генацыду беларускага народа ў гады Вялікай Айчыннай вайны і ў пасляваенны перыяд. На сёння ў рамках расследавання дагэтанна больш як 14 500 сведкаў, большая частка з якіх — былыя вязні канцэнтрацыйных лагераў. Праведзены тысячы аглядаў, у тым ліку і месцаў здарэнняў, у ходзе якіх намі ўстаноўлена больш за 500 раней неведомых месцаў масавага знішчэння мірных жыхароў. На жаль, з моманту пачатку расследавання папоўніўся істотна і спіс населеных пунктаў, якія былі знішчаны ў гады акупацыі, і цяпер гэтая лічба складае больш за 9500, — распавёў намеснік начальніка ўпраўлення па наглядзе за расследаваннем асобліва важных крмінальных спраў Генеральнай пракуратуры Рэспублікі Беларусь Сяргей ШЫКУНЕЦ падчас прэзентацыі ў Мінску. — Сур'ёзнаю дапамога ў расследаванні справы аказваюць прадстаўнікі Следчага камітэта Рэспублікі Беларусь, Дзяржаўнага камітэта судмедэкспертызы, Міністэрства абароны, супрацоўнікі архіваў, гісторыкі. Без іх дапамогі мы не справіліся б з такім вялікім пластом інфармацыі, якую патрэбна было вывучыць і прааналізаваць. Вынікі расследаванай справы, якія на сёння ўжо маем, і леглі ў аснову стварэння кнігі. Хачу вам сказаць, што ў гэтым выданні — тая адзіная і сапраўдная праўда, заснаваная непасрэдна на матэрыялах крмінальнай справы, на аналізе дакументаў, якія маем.

— Колькасць новых дакументаў, што выяўляюцца сёння, часам проста здзіўляе нават тых, хто ўжо шмат ведае ў гэтай тэме, — адзначыў дырэктар Інстытута гісторыі Нацыянальнай акадэміі навук Вадзім ЛАКІЗА. — Пад згідай Генеральнай пракуратуры і Нацыянальнай акадэміі навук рыхтуецца да выхаду ў свет навукова-даследчая работа «Генацыд беларускага народа: гісторыка-прававы аспект». У ёй знайшлі адлюстраванне як гістарычныя моманты, так і пытанні, звязаныя з прававым аспектам, што неабходна і важна. На жаль, сёння цяжка бывае атрымаць доступ да архіваў у іншых краінах, каб ва ўсёй паўнаце сабраць і паказаць гістарычную праўду.

На прэзентацыі ў Брэсце расказалі, што кожны раздзел кнігі змяшчае звесткі пра канкрэтны рэгіён. Што ні абзац — то ссыл-

ка на архіў, а ў ім факты з крмінальнай справы, факты, якія скрупулёзна правяраны. Такія, напрыклад, як звесткі пра забойствы амаль 20 тысяч чалавек у канцэнтрацыйным лагерах каля вёскі Калдычова ў Баранавіцкім раёне альбо расстрэл 50 тысяч грамадзян ва ўрочышчы Бронная Гара Бярозаўскага раёна. Выяўлены цэлы шэраг новых фактаў — прыкладна 500 — зверскай расправы над людзьмі.

— Варта прызнаць, што быў перыяд у нашым жыцці, калі мы палічылі, што «фашызм», «генацыд» — паняцці, якія раз і назаўсёды сыходзяць з нашага жыцця. Але мы памыліліся, — сказаў старшыня Брэсцкага гарвыканкама Аляксандр РАГАЧУК. — І нацызм, і розныя правы генацыду ўзнікаюць, на жаль, у новых формах. І сённяшняе мерапрыемства накіравана на тое, каб не дапусціць гэтую навалу ў наша грамадства, каб дакладна размяжоўваць паняцці добра і зла.

Пракурор горада Брэста Андрэй ВАЛАДЗЬКО расказаў пра работу над кнігай, пра тое, як знаходзілі новыя матэрыялы, апублікавалі сведка, якая пошукавая работа была праведзена ў кожным раёне, паведаміў, што работа працягваецца.

— Калі чытаеш гэтыя матэрыялы, тыдзень не можаш спаць, — сказала гадоўны рэдактар выдавецтва «Беларусь» Ларыса ЯЗЫКОВІЧ. — Успаміны, сведчанні відэадоўжы аб тым, як знішчалі людзей, як штыкамі калолі, жывымі ў яму скідвалі, як спальвалі жывцом — гэта не можа не крапаць, не можа не пакідаць зарубін на сэрцы. Гэта складана нейкім чынам асэнсаваць і дараваць... Раней мы думалі, што ўсё ўжо напісана пра вайну, усё сказана, усё даследавана. Аказваецца, не ўсё. Таму падобныя кнігі патрэбныя, трэба, каб з імі знаёмілася кожнае пакаленне. Гістарычная праўда ў дакументах і фотаздымках не выклікае сумненняў, не дапускае іншых трактовак.

Кніга разлічана на шырокае кола чытачоў, не толькі на гісторыкаў, музейных работнікаў — у ёй знойдуць патрэбны матэрыял настаўнікі, журналісты, ідэолагі, ды і ўсякі, хто цікавіцца сваім мінулым.

«Кніга павінна быць у кожнай бібліятэцы, — выказала сваё меркаванне ўдзельніца прэзентацыі ў Брэсце пенсіянерка Марыя Валасовіч. — Яе павінны чытаць маладыя».

Алена ДРАПКО,
Святлана ЯСКЕВІЧ.

ШТО Ў СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Тэхас налета плануе аддзяліцца ад ЗША

Прадстаўнікі Рэспубліканскай партыі ад штата Тэхас жадаюць правесці рэфэрэндум, каб штат мог аддзяліцца ад ЗША. Пра гэта паведаміла РІА «Навіны». У прыватнасці, на нядаўнім мясцовым з'ездзе палітычнага аб'яднання была прынятая рэзалюцыя, у якой разглядаецца варыянт выхаду Тэхаса са складу Злучаных Штатаў. У дакуменце падкрэслена, што федэральны ўрад парушыў канстытуцыю Тэхаса, пазбавіўшы рэгіён права на самакіраванне. «Права Тэхаса на ўнясенне паправак ігнаруюць, адхіляюць і анулююць», — адзначаецца ў рэзалюцыі з'езда. Прапануецца правесці ў 2023 годзе рэфэрэндум у штате, каб пераўтварыць статус суб'екта ЗША ў незалежную дзяржаву. Таксама ў іншым раздзеле рэспубліканцы адзначылі, што не прызнаюць вынікаў прэзідэнцкіх выбараў у 2020-м і, адпаведна, паўнамоцтваў Джо Байдэна.

У Вялікабрытаніі прапозіць найбуйнейшую забастоўку супрацоўнікаў чыгункі

Самая буйная з 1989 года забастоўка супрацоўнікаў чыгункі пачалася ў Вялікабрытаніі на фоне інфляцыі і росту кошту жыцця, паведамляе ТАСС. На працягу некалькіх дзён па большасці маршрутаў рух будзе поўнацотна прыпынены. Некаторыя цягнікі, якія праводзяць хадзіць, будуць спыняцца не на ўсіх станцыях. Паводле ацэнак кампаніі Network Rail, функцыянаванне чыгункі можа быць парушана

не толькі на запланаваныя тры дні, але і на суседнія даты. Чакаецца, што ў забастоўцы возьмуць удзел каля 40—50 тысяч чалавек. Прычына такой маштабнай акцыі — нягода брытанскага чыгуначнага, марскога і транспартнага прафсаюза RMT з планами кіраўнікоў кампаній замярозіць павышэнне заробку супрацоўнікаў і звольніць частку з іх, павялічыць працягласць працоўнага дня з 35 да 40 гадзін у тыдзень, а таксама скараціць правяркі бяспекі і закрыць касу па продажы квіткаў. Падчас перагавораў паміж RMT і работадаўцамі не ўдалося дасягнуць кампрамісу. Адзначаецца, што забастоўка негатывна адаб'ецца на мільёнах жыхароў Вялікабрытаніі.

Новую папуляцыю белых мядзведзяў знайшлі ў Грэнландыі

На паўднёвым усходзе Грэнландыі, на беразе Дацкага праліва, навукоўцы выявілі новую папуляцыю белых мядзведзяў, паведаміла Euronews. Генетычныя даследаванні паказалі, што там жыве зусім асобная група, якая вельмі рэдка кантактуе з іншымі. Пра яе было вядома і раней, але лічылася, што драпежнікі не жывуць там увесь час, а мігрыруюць уздоўж усёго ўзбярэжжа. Навуковец Бэт Шалпіра з Каліфарнійскага ўніверсітэта ў Санта-Крузе распавёў, што выяўленая група мядзведзяў з паўднёва-ўсходняй Грэнландыі вельмі моцна адрозніваецца генетычна ад усіх сваіх суседзяў. Галоўная іса аблавілася ў тым, што яны адаптаваліся да палявання на праснаводным лёдзе — гэта асепкі грэнландскіх леднікоў, якія спаўзаюць у моры. Такім чынам, на мядзведзях не ўплывае раставанне марскога лёду, і яны, у тэорыі, лепш абаронены ад наступстваў глабальнага пацяплення.

Іван Эйсмант:

«У Беларусі трэба ствараць суверэнны інтэрнэт. Дорага, складана, але неабходна!»

Напрыканцы вясны медыйная супольнасць Беларусі і прыхільнікі айчынных СМІ сталі сведкамі грандыёзнага свята професіяналізму. Пасля даволі вялікага перапынку да нас вярнулася «Тэле-вяршыня». Арганізатарам цырымоніі ўзнагароджання ў гэтым годзе стала Белтэлерадыйкампанія. Мы сустрэліся з яе старшынёй Іванам Міхайлавічам ЭЙСМАНТАМ, папрасілі прыадкрыць заслону тэлевізійнай кухні, падзяліцца сваімі думкамі наконт сучаснасці і будучыні нашай журналістыкі, а таксама пракаментаваць прычыны і наступствы санкцый, якія нядаўна былі ўведзены супраць Белтэлерадыйкампаніі.

— Іван Міхайлавіч, чаму 14-я прэмія професійнага майстэрства «Тэле-вяршыня» для медыйнай супольнасці нашай краіны аказалася асаблівай?

— Тут, безумоўна, шмат прычын. За чатыры гады з правядзення апошняй «Тэле-вяршыні» змянілася наша рэчаіснасць, усе мы засумавалі на такіх святочных сустрэчах. Але адна з асноўных, на мой погляд, гэта тое, што мы — супрацоўнікі розных тэлеканалаў — пачалі больш цаніць адзін аднаго, нягледзячы на канкурэнцыю. У гэтым нам дапамог 2020 год. Сфарміравалася сапраўдная каманда кіраўнікоў тэлеканалаў. Ёсць прычыновыя рэчы, якія мы не хаваем адзін ад аднаго, а, наадварот, абмяркоўваем. Ну, і, канешне, вялікая паўза. Для многіх супрацоўнікаў медыясферы такое мерапрыемства ў жыцці ўпершыню. Ды і час сённяшні: вакол так многа негатыву, а тут святая, адзнака работы, шчырыя словы ўдзячнасці.

— Які санс сёння закладзены ў гэтай свята? І што мы, дзякуючы «Тэле-вяршыні», дэманструем нашым апанентам?

— Цырымоніі ўзнагароджання найлепшых ёсць амаль ва ўсіх сферах. Яны дапамагаюць гуртаваць камандны дух, а дзесяці і падганяюць канкурэнтыя працаваць лепш і больш якасна. Усім прыемна, калі іх работу заўважаюць і адзначаюць. Гэта чалавечыя і сутнасць, і матывацыя. Нашым апанентам, асабліва тым, хто пайшоў з тэлебачання (а многія не проста пайшлі — баязліва збеглі), мы паказалі, што нічога не змянілася, на мой погляд, стала лепш. Прышлі новыя людзі, з'явіліся новыя праекты. У пэўным сансе гэты рух адбыўся і дзякуючы тым, хто вызваліў месца работам. Аказалася, што ў нас вельмі многа разумных, прыгожых, маладых людзей са сваёй прадзяржайнай пазіцыяй, якія яны смела транслююць.

— Хто гэтыя людзі? І чыя работа ў інфармацыйнай прасторы вам асабіста імпануе?

«Зараз я спрабую намаляваць свет, дзе выдзяляюць на працягу хвіліны з YouTube, дзе закрываюць платформы ў цэлых краінах і на кантынентах, штрафуюць за прагледжаны тэлеканалаў, а за распаўсюджанне кантэнту беларускіх і расійскіх дзяржаўных СМІ ў некаторых краінах абмяркоўваюць увядзенне крымінальнай адказнасці. Што будзе ў гэтай сувязі з журналістыкай, я не ведаю. Зараз мы знаходзімся ў стане, як перад пачаткам Першай сусветнай вайны».

— Безумоўна, гэта чацвёрка, якая атрымала прызвы «Тэле-вяршыня». Грыша Азаронак, Марыя Пятрашэка, Ксенія Лебедзева, Ігар Тур. Гэта, канешне, топ-4 самых яркіх журналістаў-аўтараў. Асабіста я памятаю, як да сваёй дзейнасці прыйшлі Ксенія і Марыя. Добра памятаю, як 17 жніўня 2020 года, падчас сустрэчы з калектывам, Ксенія адкрыта задавала мне пытанні наконт той сітуацыі, якая складалася ў нашай краіне. Менавіта тады яна прыняла рашэнне паехаць на «жаночыя маршы», да завадчак. Убачыла ўсё на свае вочы. Ну, а далей, ужо мы з вамі ўсё бачылі ў эфіры. Падобная сітуацыя адбылася і з Грышам Азаронакам, які ў сваіх першых палітычных рэпартажах выказаў думку: «Паглядзіце, не ўсё так адназначна!» Пасля гэтага ён быў проста знішчаны іншым

бокам. І гэтым яны ў эфіры абудзілі звера. Так адрэагаваў Грыша — сціплы, талерантны, адукаваны, веруючы чалавек!

Акрамя гэтай чацвёркі, падростае многа маладых, таленавітых журналістаў і ў сталіцы, і ў рэгіёнах. Самае галоўнае, каб яны ўмелі разважаць, супастаўляць, аналізаваць розныя пункты гледжання.

— Шмат намінацый было прадстаўлена на «Тэле-вяршыні». Якая з іх была самай яркай, а можа, якой не ставала?

— Гэтым разам у прысуджэнні галоўных прызвоў у намінацыях мы вырашылі ісці не ад інтарэсаў тэлеканалаў, як гэта было раней, а ад аўтараў і іх работ. Па сутнасці, менавіта дзейнасць людзей падказала, якіх намінацый не хапала чатыры гады таму. Так пашырыліся інтэрнэт і ТБ-блогеры, аўтарская журналістыка. Менавіта так з'явілася намінацыя «Адзіным фронтам». Гэта была работа калектыву журналістаў розных тэлеканалаў, спалучаная з рызыкай для жыцця і здароўя. Усе памятаюць няпростую сітуацыю з мігрантамі на беларуска-польскай граніцы. Мы зыходзілі з рэаліі. Здаецца, ахалілі ўсё. Але ж, на мой асабісты погляд, больш увагі трэба ўдзяліць дакументалістыцы. Створана шмат добрых работ на самым актуальных тэмах, у тым ліку і ў рэгіёнах.

— Якія канцэптальныя і тэхнічныя новаўвядзенні ваша каманда ажыццявіла ў гэтым праекце?

— Па-першае, гэта новая пляцоўка. Мы, тэлевізійшчыкі, кожны раз заганялі сябе не ў свае дэкарацыі. Праводзілі цырымонію то ў філармоніі, то ў Палацы Рэспублікі. Але ж гэтыя лакацыі прызначаны для іншых рэчэй. Мы абралі спартыўную пляцоўку, якая лёгка трансфармуецца і пераўтвараецца ў здымачны павільён. Увясце, як цудоўна для супрацоўніка тэлебачання аказацца ў такіх умовах. Гэта ж сваё, роднае! У аснове задумкі самой цырымоніі — лёгкасць і мінімалізм. Гэта бенефіс людзей, якія атрымлівалі статусатку. Асабліва ўвагу ўдзялілі героям, якія ўручалі статуэткі. На сцэну выходзіў і машыніст электрааўтамабіля мінскага метра, і заслужаны настаўнік Беларусі. Дарэчы, працавала над праектам каманда, якая здымала «Х-фактар».

— «Клуб рэдактараў» атрымаў галоўную ўзнагароду конкурсу. Калі бачышшыяшы праграмы, ёсць адчуванне, што засталом прысутнічаюць аднадумцы, сярод якіх татальнае ўзаемапарушэнне і аніякай канкурэнцыі. Ці так гэта на самай справе? І ці патрэбна вам, кіраўнікам, сёння канкурэнцыя?

— Канешне, канкурэнцыя патрэбна. Не раз гучалі прапановы аб'яднаць усе вядучыя тэлеканалы краіны і стварыць адзіны медыя-холдынг. На мой погляд, гэтага не трэба рабіць. Трэба даваць магчымасць розным калектывам па-свойму працяляць сябе. Любы якасны праект матывуе на стварэнне яшчэ лепшага. Калісьці АНТ славілася буйнымі забавляльнымі праектамі. Мы ў Белтэлерадый-

кампаніі гэта бачылі, і нам таксама хацелася стварыць штосьці падобнае. І вось, нарэшце, мы зрабілі «Х-фактар». Сёння такая творчая канкурэнцыя патрэбна, і яна не перашкоджае нам разам не толькі супрацьстаяць выклікам, але і самім атакаваць. Акрамя таго, разам з кіраўніком нашых вядучых тэлеканалаў мы зрабілі сапраўдную рэвалюцыю ў медыя-сферы: дзякуючы нашым намаганням у краіне з'явіўся айчынны вымяральнік, створана кампанія, якая гандлюе рэкламай, змяніўся закон аб рэкламе. Гэта вельмі важныя рэчы для будучыні айчыннага тэлебачання.

— «Клуб рэдактараў», па сутнасці, дастаўляе вам у спадчыну. А ці ёсць у вашых планах удзел у новых праектах?

— Насамрэч я прымаю актыўны ўдзел у стварэнні некаторых праграм: ідэі, дапамога ў напісанні сцэнарыяў. Напрыклад, праграма «Зразумелая палітыка». Нягледзячы на тое што вядзе яе Сяргей Аляксандравіч Гусачэнка, у эфіры ёсць і мае тэмы. Разам мы даносім да людзей інфармацыю, якую яны не атрымаваюць на супрацьлеглым баку. І няхай нас хто-небудзь паспрабуе абвінаваць у тым, што мы кажам няпраўду!

— Наколькі я разумею, зараз для вас працяленне ў кантэкставым аспекце стварэння праграм больш значнае, чым работа ў кадрах?

— Калі становішся кіраўніком такой вялікай структуры, як Белтэлерадыйкампанія, змяняюцца адносіны да сваёй творчай дзейнасці. Прыходзіцца адказваць за вялікую колькасць гаспадарчых, юрыдычных і фінансавых пытанняў. Без гэтага кампанія не будзе эфектыўна працаваць. Таму зараз я пакідаю за сабой толькі тое, што мне сапраўды цікава. «Клуб рэдактараў» мне цікавы. Я паглыблены ў інфармацыйны парадокс і праглядаючы ленты навін, бачу столькі фэйкаў, што часам шкадую, што «Клуб рэдактараў» выходзіць не кожны дзень, а раз на тыдзень. Так многа тэм хочацца ўзяць, абмеркаваць, растлумачыць людзям.

— Якія, на ваш погляд, кірункі сучаснай журналістыкі стануць запатрабаваны ў будучыні?

— Зараз я спрабую намаляваць свет, дзе выдзяляюць на працягу хвіліны з YouTube, дзе закрываюць платформы ў цэлых краінах і на кантынентах, штрафуюць за прагледжаны тэлеканалаў, а за распаўсюджанне кантэнту беларускіх і расійскіх дзяржаўных СМІ ў некаторых краінах абмяркоўваюць увядзенне крымінальнай адказнасці. Што будзе ў гэтай сувязі з журналістыкай, я не ведаю. Зараз мы знаходзімся ў стане, як перад пачаткам Першай сусветнай вайны. Нашы контрагентны, бізнесмены з еўрапейскіх краін нават баяцца нам напіраюць патэлефанаваць. Праз трэція краіны на нас выходзяць. І гэта называецца свабода!

— А што такое свабода слова па-еўрапейску?

— Насамрэч гэта тэма асобнага вялікага інтэрв'ю са спецыялістамі, якія аперыруюць фактамі і лічбамі. Я лічу, што перш чым у нечым папракаць нас, заходнім краінам трэба паглядзець на сябе. Яны закрылі ўсё, штрафуюць людзей за прагледжаны расійскага і беларускага тэлебачання. Калі пачалася спецаперацыя на Украіне, у нас у Прыбалтыцы было шмат блогераў. Але ж ім прыйшлося пакінуць гэтую тэрыторыю, бо яны давалі нам інтэрв'ю і не адмаўляліся працаваць. Захад можа шмат казаць пра свабоду слова, калі ідзе гаворка пра правы ЛГБТ, пра азеланне гарадоў, пра глабальнае пацяпленне. Але, як толькі ідзе гаворка пра нацыянальную бяспеку, усе будучы маўчаць. У аснове еўрапейскай свабоды слова — падвойныя стандарты!

— Белтэлерадыйкампанія, па сутнасці, стала ахвярай такіх стандартаў. Спачатку была прыпынена дзейнасць кампаніі ў Еўрапейскім вясцельным саюзе. І вось новы віток: 10 чэрвеня БДТРК падпадае пад санкцыі. Што стала прычынай?

— Афіцыйна прычына заключаецца ў тым, што наша кампанія ў 2020 годзе звольніла сваіх супрацоўнікаў, а на іх месца ўзяла расійскіх журналістаў. Парадокс заключа-

ецца ў тым, што ў самы гарачы час 20-га года я прасіў людзей вярнуцца на работу, а не прымушаў да звальнення. Тая вядомая фраза: «Эйсмант даў дзве гадзіны, інакш будучы звольнены!». Якая шырока разышлася ў інтэрнэце, не мае нічога агульнага з рэчаіснасцю. Я даў дзве гадзіны на тое, каб кіраўнікі падраздзяленняў сабралі інфармацыю пра наяўнасць спецыялістаў на рабочых месцах. У нас жа эфір! Мне як кіраўніку холдынга неабходна было разумець, напрыклад, колькі ў нас ёсць рэжысёраў, якія могуць працаваць у прамым эфіры. Каб прымаць адпаведныя рашэнні! Многія людзі прасілі іх звольніць, каб атрымаць палітычны статус і фінансаванне з фонду. Мы ж заклікалі іх вярнуцца на рабочыя месцы. Заявы на звальненне напісалі тады дзясяткі чалавек, чатырох звольнілі камісіямі недзе праз месяц, таму што яны не выходзілі нават на сувязь. Гэта стала першай падставой для санкцый. Другая — расійскія журналісты. У той час у Беларусь прыехалі працаваць калегі з «Russia Today». Канстанцін Прыдубайла і яго каманда. Вось і ўсё. Але адзін з нашых рэжысёраў у інтэрв'ю апанентам паведзіў, што беларусаў не пускаюць на свае рабочыя месцы. Замест іх прыляцелі два самалёты расійскіх спецыялістаў, якія будучы працаваць у эфіры. Усё гэта лухта і хлусня! Тым не менш цяпер, праз два гады, гэта ўсё легла ў аснову прыняцця санкцый супраць нашай кампаніі. Ідэю вам невялікую таямніцу: калі ў 2020 годзе паўстала пытанне, а што, калі нам спатрэбіцца дапамога спецыялістаў з-за мяжы, — украінцы былі гатовыя да нас прыехаць!

«Не раз гучалі прапановы аб'яднаць усе вядучыя тэлеканалы краіны і стварыць адзіны медыяхолдынг. На мой погляд, гэтага не трэба рабіць. Трэба даваць магчымасць розным калектывам па-свойму працяляць сябе. Любы якасны праект матывуе на стварэнне яшчэ лепшага».

— Чым увядзенне санкцый пагражае вашай кампаніі і вашым гледачам?

— У выніку санкцый на тэлеканале «Беларусь-2», хутчэй за ўсё, не будзе амерыканскіх фільмаў. Таксама мы згубім частку спартыўнага вясчання на «Беларусь-5». На Захадзе не хочучы, каб жыхары Беларусі глядзелі еўрапейскі футбол? Яны будучы глядзець айчынны і расійскі футбол, будучы слухаць нашы гімны і гледзець на нашы сцягі. Будучы бліжэй да сваёй краіны і нашых саюзнікаў. Дарэчы, у пытанні санкцый не трэба блытаць палітыкаў з бізнесменамі. Апошнія хочучы нармальна жыць і працаваць, але яны страшна баяцца пакарэння з боку палітычных эліт.

— Увядзенне санкцый супраць медыя-холдынгаў — адзін з відаў зброі, пры дапамозе якой зараз вядзецца інфармацыйная вайна. Што трэба рабіць, каб атрымаць перамогу? Ці магчыма гэта ўвогуле?

— Як гэтаму супрацьстаяць? Па-першае, шляхам увядзення адказнасці за наўмыснае распаўсюджванне фэйкаў. Па-другое, трэба ствараць суверэнны інтэрнэт. Дорага, складана, але неабходна. Нельга выйграць інфармацыйную вайну, знаходзячыся на платформе праціўніка. Напрыклад, у нас на сайце свой відэапрайграўнальня. У выпадку калі YouTube вырашыць заблакаваць наш відэакантэнт, наш сайт гэта не закрэне. Але як даносіць сваю пазіцыю да шырокага кола спажываў? Калі разважаць глабальна, сутнасць інфармацыйнай вайны складаецца ў масіраванай інфармацыйнай атацы, падчас якой задзейнічаны ўсе даступныя месенджары і платформы. Таму, безумоўна, сёння неабходна быць канкурэнтаздольным з пункту гледжання тэхналогіяў. Перафразіруючы словы Уладзіслава Пуліна: «Навошта такі свет, калі ў ім няма Расіі?», магу сказаць адно: навошта нам такі YouTube, калі там няма Беларусі?

Кацярына ТУМАС-ЦІШКЕВІЧ.
Фота прэс-службы
Белтэлерадыйкампаніі.

Як гэта было

...ТАДЫ ТАКСАМА ЦВІЛІ ВАСІЛЬКІ, альбо Успамін аб няспраўджаным каханні

...Тая нядзеля ў мяне атрымалася вольнай ад штодзённых клопатаў, і мне (як цяпер помню) захацелася прабегчы па сваіх любімых мясцінках: па Макаравых кусціках, паддуб'і, лажках... Там было столькі ўсяго прыгожага, што (не паверыце!) падмывала жаўранкам узляцець у неба і заспяваць! Але ж гэтага чалавеку не дадзена, таму я, раскінуўшы рукі, прабегла ўніз па сцяжынцы да Лісінага Логу і... спынілася: там сінім воблакам цвілі васількі. Яны былі такія пшчотна-прыгожыя, што не ўтрымалася — нарвала, сплела сабе вянок, нарвала букецік маме. Думала, яна ўзрадуецца, а тая, наадварот, заплакала. Сказала: «Дачушка, як жа ты падобна на Олю»... Я ведала, што ў мамы была малодшая сястра, што яна памерла ў ліпені 1944-га, але як...

«За год да вайны, — мама гаварыла ціха, голас яе држыжаў, — я скончыла тэхнікум, атрымала дыплом і размеркаванне на працу, прыехала на Віцебшчыну ў сваё мястэчка Чарэя. Там жылі мае бацькі, тры сястры і два малыя брацікі. Усе разам мы палолі грады, бегалі па грыбы і ягады, хадзілі з татам на рыбу, купаліся... Волечка ў вадзе — як тая рыба! Ніхто перагнаць не мог!

Неяк, помню, наплаваліся з ёй, прылегла адпачыць, і яна прызналася, што сярбуе з хлопчыкам, што пасля школы яны дамовіліся разам паступаць у медінстытут... Мы з сястрычкай сакратнічалі, і таму я нават засмуцілася, калі ўбачыла, што да нас падплывае лодка. «Гэта ён, — пачырваневышы, усміхнулася Оля, — мой Андрэйка».

Хлопец мне спадабаўся: вясёлы, а ўжо ж закаханы...

Мы пералылі з ім на процілеглы бераг возера. Там, пад стагаводнымі дубамі, было настолькі прыгожа, што я ўголас стала чытаць вершы. Волечка слухала, а вось Андрэй... раптам знік. Мы нават хацелі на яго пакрыўдзіцца, але не паспелі, бо ён (і гэтак жа раптам з'явіўся, нават

з кветкамі: мне падаў рамонкі, а Волечка — васількі, ледзь не ахапак!

Мы тады плялі вянкi, лавілі рыбу, варылі юшку, елі... Андрэй аказаўся на здзіў гаспадарлівым: ён прыхаліў з сабою ўсё, што трэба... Мы былі такія шчаслівыя!..

Праз год Оля і Андрэй скончылі школу. Пасля выпускнога доўга гулялі па нашай Замкавай вуліцы, а недзе ў гэты час ужо ішла вайна. У пачатку ліпеня яна дакацілася і да мястэчка. Людзі сталі сведкамі жудаснай расправы над яўрэямі, якія справядле жылі побач, працавалі, ніколі не рабілі зла. І, тым не менш, загінулі тады і старыя, і дзеці, і зусім маладыя хлопцы-дзяўчаты — аднакласнікі Олі і Андрэя.

...У мястэчку, у царкве, фашысты размясцілі свой гарнізон. Для таго каб знішчыць яго, партызанам патрабаваліся звесткі аб узбраенні, колькасці ворагаў. Каб здабыць іх, мае сёстры Оля і Марыя (на той час — жонка палітрука, з якім паспела паездзіць па гарнізонах, навучылася разбірацца ў зброі, заўважаць замаскіраваныя агнявыя кропкі) хадзілі нібыта да цёткі Насты, што жыла непдалёк

ад царквы, адпраўляліся ў іншыя вёскі, каб выканаць тое ці іншае заданне партызан.

Хутка ў іх былі дакладныя звесткі аб гарнізоне: фашысты паставілі кулямёты на званіцах, а самі хаваліся за тоўстымі сценамі. Шмат умацаванню было і на подступах да мястэчка.

Летам 42-га Марыю арыштавалі, некалькі дзён пратрымалі ў турме. Адзін з паліцаў перадаў нам адтуль запіску, дзе паведмлялася, што выдаў яе дырэктар школы, што абвінавачваюць — у дапамозе «бандытам», што лагражае расстрэл... Маня прасіла паклапаціцца пра яе дзяцей і развіталася...

Мы, яе сям'я, нічога зрабіць не змаглі. Маню расстралілі восьмаю жніўня, а ў верасні партызаны атакавалі мястэчка, знішчылі ўмацаванні на подступах. Праўда, царква і касцёл, дзе заселі фашысты, былі непрыступныя.

У час бою некалькі партызанаў трапілі ў рукі ворагаў, іх кінуты ў падвал мясцовай бальніцы, а доктару Раманаву загадалі зрабіць перавязкі.

Да нас дайшла вестка, што сядо параненых — і Андрэй. Оля

адразу ж знікла з дому. Не было яе цэлую ноч, а назаўтра аказалася, што і параненыя, і паліцаі, якія іх ахоўвалі, зніклі.

Фашысты арыштавалі доктара Раманаву і яго сям'ю, схпілі многіх мясцовых жыхароў, кінуты ў турму Олю. На допытах яе моцна білі, але яна маўчала.

У гэты ж дзень партызаны пайшлі на вырашальны штурм, адбілі ў немцаў мястэчка і ўсіх зняволеных.

Олю дадому Андрэй прынёс на руках. Яна не магла стаць, не магла размаўляць...

Але ж паступова сілы вярталіся, і яна, відаць, выжыла б, калі б немцы не ўзяліся бамбіць мястэчка. Людзям давялося хавацца ў зямлянках. Там ад сырасці, холоду ў годду многія пачыналі хварэць, а ўжо малыя ды нездаровыя...

Ад запалення лёгкіх памёр наш маленькі Гена, сын Марыі, пагоршала і Волечка. А калі яна пачула, што ў час бою загінуў Андрэй, то злягла зусім...

Неяк раз, праўда, паклікала мяне і сказала: «Вось каб лыжачку мёду... Я, здаецца, з'ела б і адразу паправілася».

Іголку ў стозе сена адшукаў бы тады прасцей, чым мёд у спустошаных вёсках! Але ж я ведала, што трэба зрабіць, каб выратаваць сястру, і таму, не раздумваючы, рушыла ў дарогу.

Знаёмыя вёскі сустракалі мяне комінамі знішчаных хат, па бязлюдных вуліцах бегалі здзіцелыя сабакі. Мне было страшна, але я не спынілася — бегла, ішла і прасіла людзей, каб дапамаглі. Мне спачувалі, нешта раілі, але мёду не меў ніхто. Хіба ўрэшце...

Дзед, да якога дайшла ледзь не ноччу, даведаўшыся, адкуль, вынес чарачку. У ёй быў мёд. Ад радасці я ўпала на калені і пацалавала старому руку. Яго большай унучцы аддала сваю апошнюю кофтанку і пабегла дамоў — ратаваць сястру.

Для яе ж непдалёк ад дома нарвала букет васількоў.

Волечка яшчэ ўбачыла яго, паднесла да вуснаў, пачула, што я прынесла мёду, усміхнулася і быццам бы заснула...

У той жа дзень, 13 ліпеня, сястрычка маёй не стала.

Пахавалі яе ў белаў сукенцы, у вяночку, з букецікам васількоў».

...Я пачула гэты аповед вельмі даўно, калі была зусім маладой. Потым мы з мамай неаднойчы ездзілі на яе Бацькаўшчыну, у мястэчка Чарэя. Былі і на магіле Олі, побач з якой, зусім непдалёк, пахаваны яе Андрэй.

...Што, можа, цікава, мамачка мая памерла ў той самы 13-ы ліпенскі дзень, як і яе сястра.

Васількі на іх магілы прыносяць мае ўнучкі.

Тамара КОХАН,
Мінскі раён.

Ваеннае пакаленне — мірнаму пакаленню

«ПОМНІКІ ПАТРЭБНЫЯ НЕ МЁРТВЫМ...»

Яны патрэбныя жывым»

Мне было ўсяго пяць гадоў, але той першы дзень вайны я цудоўна помню.

Тата з раніцы пайшоў на завод і хутка вярнуўся — ужо з павесткай: на вакзал, да цягніка, які адпраўляўся на фронт, яму трэба было ісці ў той самы дзень.

Для нас, а найбольш для мамы, гэта было як гром сярод янога неба! Яна плакала, хапалася за тату, губляла прытомнасць... І гэты пры нас, дзедзяч.

Не менш здзіўна паводзіў сябе і тата. Ён хапаў на рукі то мяне, то браціка Геню, то зусім маленькую Зіну, зноў кідаўся да мамы і то цалаваў яе, то адпояваў вадой.

На крык і плач у нашай кватэры зайшоў сусед, які павінен быў працаваць у другую змену. Пачуўшы, што тата атрымаў павестку, ён пабег па сваю, каб не адстаць, каб ісці з ім, разам... А тым часам мы — тата, мама і я (на каго пакінулі малых, я не помню) ужо спячаліся на вакзал.

Па дарозе тата ўвесь час стараўся супакоіць маму. Ён казаў ёй: «Не бойся! Я хутка вярнуся! З фінскай вайны вярнуўся, — значыць, вярнуся і з гэтай. Бог пашкадуе маіх дзедзяч, не пакіне сіротамі... А фашыстаў трэба прагнаць... Вось разаб'ём, пакажам, дзе ракі зімуцькі, і я вярнуся. Чакайце!»

Калі цягніка было спраўднае ступатварэнне! Нехта адчайна плакаў-галасіў, нехта нешта крычаў, штурхаўся... І раптам...

Над усім гэтым крыкам-стогнам аддаем грывну... бравурны марш: духавы аркестр іграў «Развітанне Славянкі».

Пад гукі гэтай урачыстай музыкі будучыя франтавікі заходзілі ў вагоны, цягнік краналіся з месца, набіралі хуткасць... І ўслед за імі, размахваючы сарванымі з галоў хусткамі, беглі жанчыны — жонкі, маці, сёстры... Гэта быў дзень усяленскага смутку, усяленскай бяды, дзень адчаю, дзень слёз...

Нам, дзедзяч вайны, не забыць гэты плач.

Не забыць усяго перажытага! Сярод прозвішчаў тых, каго прызываў Віцебскі гарваенкамат і хто дамоў не вярнуўся, ёсць прозвішча майго таты — Гапееў Максім Іосіфавіч. Яго партрэт разам з іншымі ў дзень Перамогі па вуліцах Глыбокага праносіць унук — мой сын. І гэты полк сапраўды Бессмяротны.

Час нямольны. Ён не ідзе — ляціць і, на халь, забірае з сабой апошніх ветэранаў, удзельнікаў вайны, за раз наступае наша чарга — дзядзяч. Нам ёсць што ўспомніць, ёсць што расказаць (было б каму запісваць!). Нашы пакуты, а найбольш — сапраўдны гераізм жанчын, нашых мам — заслугуюць асобных помнікаў!

Іх, даць бог, некалі паставяць! Не пры нас дык, можа, хоць потым, бо яны патрэбныя: не мёртвыя, а жывыя. Каб помніць і берагчы мір.

Зоя НАВАЕНКА (ГАПЕЕВА),
г. п. Падсвілле.

Дзейныя асобы

«ЁН МНОГАЕ ПАСПЕЎ ЗРАБІЦЬ...»

На гэтым здымку, справа, Ілья Ісакавіч Глушчоў, які нарадзіўся і жыў ў Бялініччыне, працаваў настаўнікам, а калі пачалася вайна, апынуўся на фронце.

Ваяваў, што называецца, ад званка да званка, узнагароджаны ордэнамі Айчыннай вайны першай і другой ступеняў, ордэнам Чырвонай Зоркі, медалямі «За баювыя заслугі», «За ўзяцце Кенігсберга», «За ўзяцце Берліна» і многімі іншымі...

На радзіму Ілья Глушчоў вяртаўся летам 1946-га. Аднак да

роднай Магілёўшчыны не дабраўся: спыніўся на Зэльвеншчыне, пазнаёміўся з мяцовай прыгажуняй — лажаніліся, гадавалі сына і дачку. Працаваў франтавік настаўнікам, дырэктарам Мештавіцкага дзіцячага дома і Бародзіцкай школы. Пасля вайны праблем усюды хапала, але Ілья Ісакавіч умеў іх вырашаць. Ён многае паспеў зрабіць і для ўстаноў, дзе працаваў, і для адукацыі наогул. У 1968 годзе яму было прысвоена званне «Заслужаны настаўнік БССР».

...Вайна моцна падарвала яму здароўе: франтавыя раны не далі дажыць нават да пенсіі. Аднак тое, што мог зрабіць для людзей, ён зрабіў.

Сяргей ЧЫГРЫН,
г. Слонім.

Знарок бы не прыдумаў

А «ПАТАННЕЙ» НІЧОГА НЕ БЫЛО...

Роднае слова... Якое ж яно цёплае, якое блізкае! Здавалася б, толькі брыя яго — ках-вастайся! Але ж не, як пагляджу, мала ахвотных. Куды больш тых, хто цураецца...

У вёсцы, дзе я нарадзіўся, па-беларуску гаварылі ўсе. На рускую пераходзілі хіба начальнікі, але сам гэты пераход даваўся ім цяжка і пачынаўся з такой трасянікі...

Помню, у школу разам са мной хадзілі дзве стрыечныя сястрычкі — дочки родных братоў. Адзін з іх быў трактарыстам, але ж весельчак, гаварун, артыст... У клубе ставілі камедыю «Лявоніха на арбіце», дык ён сыграў Лявона, прычым так, што ім і застаўся — займеў мянушку.

Брат яго быў зусім іншы: дужа ганарыўся, што выбіўся ў начальнікі (хоць і тымі), аж са скуры вылузваўся — стараўся размаўляць па-руску. І дацэ загадаў.

Тая, ужо старшакласніцай (сведкі раскавалі), летам зайшла ў крану — стала выбіраць тканіну (тады многія шылі). Паглядзела і адну, і другую, а грошай, мушцы, мала было?

— Потанее нету? — спытала ў прадавачкі. Тая памацала паркаль: як быццам і гэты зусім не тоўсты?..

Толькі потым дайшло: — Танней, — сказала, — няма.

Я гэта да таго, што да дзядзькі гэтай дзядзьчыны прыляпілася мянушка Лявон, да яе самоў — Таня. А пішу я пра іх для таго, каб нагадаць словы Багушэвіча, што добра ведаць мову суседскую, але ж найперш трэба ведаць сваю. І не прадаваць яе ні за якія грошы! І тым больш «патанней».

М. КАМАРОЎСКІ,
г. Орша.

ВАМПІРЫ СЯРЭДНЯЙ ПАЛАСЫ

Як абараніць сябе ад камароў і іншых крывасмокаў

НЕ ДАЙ СЯБЕ ЎКУСЦЬ!

Асабліва прывабныя для камароў і сляпней дзеці. Скура ў іх далікатная, тонкая, пракусці яе прасцей за ўсё, ды і адмахвацца ад гэтых насякомых малая яшчэ толкам не навучыліся. А вось што да асаблівай прыхільнасці гэтых вампіраў да той ці іншай групы крывы, то гэта ўжо толькі міф. Не такія яны гурманы. Як абараніць сябе, дзяцей і гадаванцаў ад крывасмокаў? У гэтым могуць дапамагчы спецыяльныя прэпараты — рэпеленты.

— Рэпелент (з лацінскай «які адштурхоўвае») — прыроднае або сінтэтычнае хімічнае рэчыва, якое ўжываецца ў бытавых мэтах для адпужвання насякомых. Яго ўжываюць для абароны чалавека ад нападу крывасмокаў (камароў, сляпнёў, мошак) і кляшчоў, а таксама для абароны прадметаў ужытку і адзення ад псавання моллю і жукамі. У адрозненне ад інсектыцыдаў рэпеленты прызначаны не для знішчэння насякомых, а толькі для іх адпужвання, — тлумачыць спецыяліст.

ЯК ВЫБРАЦЬ РЭПЕЛЕНТ?

Кожны рэпелентны сродак павінен мець пасведчанне аб дзяржаў-

най рэгістрацыі, нумар якога прызначаны ў документах для продажу (гэта можна ўдакладніць у прадаўца). Уся інфармацыя аб прызначэнні сродку, вытворцы, спосабе прымянення і мерах засцярогі пры ўжыванні выкладзена на этыкетцы сродку, распрацаванай падчас яго дзяржаўнай рэгістрацыі.

— Формы рэпелентных сродкаў разнастайныя. Частку з іх можна наносіць толькі на скуру, некаторыя — і на скуру на адкрытыя часткі цела, і на адзенне. Для нанясення толькі на скуру прызначаны крэмы, гелі, ласьёны, алоўкі, эмульсіі і сурвэтки. Аэразольныя ўпакоўкі падыходзяць для нанясення і на скуру, і на адзенне. Перавагі нанясення рэпелента на адзенне ў тым, што эффект доўжыцца некалькі сутак, прытым таксічнасць мінімальна, — кажа Таццяна Ляшкевіч.

Працягласць ефекту залежыць ад канцэнтрацыі рэпелентнага рэчыва. Рэпеленты з высокім утрыманнем таксічнага рэчыва адпужваюць кляшчоў, але не забяваюць. Для абароны ад кляшчоў больш эфектыўныя спецыяльныя сродкі.

Асобную ўвагу трэба ўдзяляць выбару рэпелента для абароны дзяцей. Набывайце рэпеленты

толькі ў аптэках або буйных сеткавых крамах. Пры пакупцы звяртайце ўвагу на тэрмін прыдатнасці і цэласнасць упакоўкі.

— Узрост — галоўнае. На кожным сродку ўказаны ўзрост, для якога ён прызначаны. Катэгарычна не дапускаецца выкарыстоўваць для абароны дзяцей рэпеленты для дарослых. Як правіла, яны больш канцэнтраваныя, чым дзіцячыя. Гэта можа прывесці да атручэння, — звяртае ўвагу суразмоўца.

Калі вы катэгарычна не прымаеце хімічныя прэпараты, можна выкарыстоўваць натуральныя. Яны не такія эфектыўныя, як хімічныя, хутчэй выветрываюцца, іх трэба часцей абнаўляць, але яны больш бяспечныя.

КАБ ЗМЯКЧЫЦЬ НАСТУПСТВЫ УКУСУ...

Найперш трэба прадыфікаваць пацярпелае месца. Дзецям яго можна прамыць халоднай вадой з дзіцячым мылам, а пасля апрацаваць антысептыкам, на-

прыклад, хлоргексідзінам. Дарослым — апрацаваць разведзеным вадой медыцынскім, нашатырным або борным спіртамі ці проста вадой, змяшанай з любым адекалонам або спіртэміячальнай настойкай.

На апрацаванае месца варта прыкласці лёд. Крывяносныя сасуды звужацца, і яд запавольваецца праходжанне па арганізме. Халодны кампрэс не толькі аблегчыць сверб, але і здыме ацёк. Але доўга трымаць холад нельга — гэта трэба рабіць з перапынкамі, а саму лядышку лепш закруціць тканінай.

Можна ўжыць антыгістамінныя прэпараты (унутр і вонкава). Пры лёгкай рэакцыі дастаткова памазаць укушанае месца спецыяльнай маззю. Пры сярэдняй цяжкасці сімптомаў могуць спатрэбіцца гарманальныя мазі, але лепш, каб іх парэкамендаваў урач. Таксама могуць спатрэбіцца таблеткі ад алергіі.

Ад свербу можна выкарыстоўваць мясцовыя сродкі. Напрыклад, мазі. Пажадана, каб мазь была на

тлушчавай аснове, якая створыць на скуры плёнку і абмяжуе распаўсюджванне ўпырсканай камарам сліны.

Пашкоджаную скуру можна апрацоўваць антысептыкамі і зялёнкай. Мазь з антыбіётыкам прызначае толькі ўрач.

НАРОДНЫЯ СРОДКІ АД НАСЯКОМЫХ

Надзейным сродкам абароны ад мух, камароў і іншых казурак на дачы з'яўляецца металічная або капронавая сетка, прымацаваная да вокнаў і фортак. Сетка, замацаваную на драўлянай раме, можна ўстаўці ў праём дзвярэй.

Каб камары не залеталі ў пакой (і каб выгнаць іх з хаты), насыпце на гарачую патэльню крыху камфары. Камфарны дым не шкодны для людзей, а камары яго не выносяць. Каб адагнаць мух і камароў ад акна, замацуеце ў яго верхняй частцы планку або шнур з доўгімі стужкамі з поліэтыленавай плёнкі.

У выграбныя ямы прыбіральных, размешчаных у двары, для знішчэння мух варта сыпаць 2-3 разы на месяц хлоркавую вапу або заліваць 1% раствор карбафосу (100 грамаў на 3 літры вады).

Аддудзіць ад сябе камароў, мошак, маскітаў, сляпнёў пры адсутнасці рэпелентаў можна сумесцю з 30—40 мілілітраў лубога адекалона і 5—10 кропель гваздзіковага або анісавага алею, які можна замяніць некалькімі кроплямі валлярыяны.

Каб аддудзіць вос і пчолаў, адкрытыя часткі цела праціраюць сумесцю лубога адекалона з мятным маслам або мятнымі кроплямі (5 кропель на сталовую лыжку адекалона). Сродак валодае ахоўным дзеяннем каля гадзіны.

ПАМІЖ ДВУХ АГНЁЎ

Чаму бацькам не варта высвятляць адносіны пры дзецях?

З ранняга дзяцінства менавіта ў сям'і мы вучымся ўзаемадзейнічаць з блізкімі, любіць, прымаць сябе і навакольных. «Спрыяльны клімат» і ўзаемную павагу, на жаль, не заўсёды атрымліваецца сустрэць у сям'і. Высвятляючы адносіны паміж сабой, лаючыся і скандалячы, бацькі наносяць неплаўнасны ўрон дзіцячым псіхіцы. Самейныя «разборкі» развіваюць пачуццё няўпэўненасці ў сабе, неабароненасці і нават часам пазбаўляюць даверу да свету. Чым дрэнныя канфлікты бацькоў на вачах у дзяцей і чаму нельга ўпадаць у іншую крайнасць — цалкам іх хаваць ад дзяцей? Пра гэта размаваем разам з псіхалагам сталічнага клінічнага псіхіятрычнага дыспансера Аляксеем БЕЛАЦАРКОЎЦАМ.

Частая канфліктная дарослых і размовы на павышаных тонах можна сустрэць не толькі ў нешчаслівых сям'ях, але і, як прынята лічыць, ва ўзорна паказальных. Бо часта за вонкавым «фасадам» дабрабыту і дастатку хаваюцца адносіны вельмі дырэктывыя і абсяцэннавальныя. Ад бацькоў можна нярэдка чуць: «Дзіця яшчэ маленькае, яго нічога не разумее». Але гэта зусім не так.

— Канфлікты паміж дарослымі ў большасці сваёй маюць негатыўныя, а часам і сумныя наступствы, — кажа суразмоўнік. — Неабходна ўлічваць узроставыя асаблівасці дзяцей і ўсведамляць тыя сітуацыі, якія

траўміруюць іх. У сям'ях, дзе праблемы бацькоў вырашаюцца ў прысутнасці дзяцей, нярэдка назіраюцца непаспяхоўнасць у школе ў выніку павышанай трывожнасці, парушэнне сну, пагаршэнне паводзін для прыцягнення ўвагі.

Для такіх дзяцей характэрна адсутнасць пачуцця бяспекі і ўласнай абароненасці, яны могуць адыгрываць негатыўны досвед на больш слабых равесніках альбо, наадварот, становіцца мішэнню для ціску мацнейшых аднагодкаў. Вуліца становіцца больш камфортным і бяспечным месцам, у тым ліку каб не назіраць прыніжэнне аднаго з бацькоў.

— Калі ў сям'і практыкуецца гвалт, то асабліва хлупчым кам цяжка не мець магчымасці супрацьдзейнічаць бацьку, калі ён крыўдзіць маму. У іх нярэдка назіраюцца бескантрольныя прыступы агрэсіі, якія выліваюцца на аднагодкаў. Дзіцячынкі ў будучыні на падсвядомым узроўні ўступаюць у канкурэнцыю са сваім партнёрам, душачы яго псіхалагічна і спрабуючы адпомсціць бацьку за пакуты маці. Гэта лёгка тлумачыцца такімі прыкладамі, як пасля нярэдка сварак муж і жонка часта не могуць нават успомніць, з-за чаго пачалася сварка. Наш негатыўны дзіцячынкі вопыт накладваецца на наша дарослае жыццё і нікуды не знікае, — папярэджвае псіхолог.

Пры гэтым дзеці, якія назіралі агрэсію і сцэны гвалту паміж бацькамі, могуць мець шмат спагады ў стаўленні да бацькоў і шчыра шкадаваць іх. Але ўсё гэта зусім не азначае, што калі яны вырастаюць, то не працягнуць тую ж лінію паводзін. Пасталеўшы і ўсведамляючы гэта, не ва ўсіх атрымліваецца справіцца з эмоцыямі і пачуццём віны,

і ў выніку людзі могуць пры-ахваціцца да алкаголю або іншых самаразбуральных формаў залежнасці.

Аднак сустракаюцца і падводныя камяні ў супрацьлеглай стратэгіі выхавання, калі бацькі імкнучыся поўнасна зацэрагаць дзяцей ад магчымасці высвятлення адносін нават у канструктыўнай форме. Муж і жонка па зразумелых прычынах не жадаюць наносіць псіхалагічных траўмаў сваіму дзіцяці, цалкам агароджваюць яго ад высвятлення ўзаемаадносін у яго прысутнасці, забываючы аб эмацыянальным фоне.

Вось просты прыклад. Бацькі знаходзяцца ў выдатным настроі, дзіця побач, і ўсе цудоўна ўзаемадзейнічаюць паміж сабой. Раптам у выніку некаторых дзеянняў мужа ці жонкі ў іншага з'яўляецца пачуццё крыўды. На невербальным узроўні партнёры даюць зразумець адно аднаму, што яны знаходзяцца ў стане канфлікту. Улічваючы іх стратэгію не працягваюць наогул ніякіх негатыўных эмоцый да партнёра, дзіця аказваецца ў поўнай разгубленасці. Толькі што было ўсё так добра, бацькі ўсміхаліся

і цудоўна размаўлялі паміж сабой. Яму складана зразумець, што здарылася. Такія дзеці не маюць магчымасці вучыцца канструктыўна ўзаемадзейнічаць з партнёрам у будучыні. Назіраючы за бацькамі, дзіця часцей за ўсё імкнецца ў будучыні вы будаваць мадэль паводзін і ўзаемадзейніча са сваім партнёрам менавіта з досведу, атрыманага ў дзяцінстве.

Як правільна сябе паводзіць?

— Найперш не варта баяцца абмяркоўваць пры

дзіцяці тэму, на якую ў кожнай з бацькоў уласнае меркаванне. Няхай непрыемная сварка ператворыцца ў канструктыўны дыялог. Не выкарыстоўвайце ненармаўнасную лексіку і абразы ў адрас адно аднаго. Гэтаж ка вельмі непажаданае абсяцэннае аднаго з партнёраў ці прыніжэнне яго значнасці. І калі не грэбаваць гэтымі простымі правіламі, то вы зможаце іх правільна вырашаць канфлікты ў будучыні, — рэзюмуе псіхолог.

Ахова здароўя — прыярытэт сацыяльнай палітыкі

Расказваем важныя навіны мінулага тыдня

• Старшыня Савета Рэспублікі Наталля Качанова прыняла ўдзел у цырымоніі ўшанавання пераможцаў прафесійнага конкурсу «Урач года Рэспублікі Беларусь», прымеркаванага да Дня медыцынскага работніка.

Вітаючы ўдзельнікаў мерапрыемства, спікер адзначыла, што ахова здароўя — асноўны і прыярытэтны напрамак у сацыяльнай палітыцы краіны. «Вы бачыце, што нават у няпросты час санкцыйнага ціску будуюцца новыя ўстановы, рэканструюцца дзеючыя, набываецца новае тэхналагічнае абсталяванне. Ідзе пастаяннае ўдасканаленне сістэмы. Але самае галоўнае — гэта людзі, якія тут працуюць. Таму дзяржава ніколі не адыходзіла ад таго, каб гэта было асноўным напрамкам сацыяльнай палітыкі», — падкрэсліла яна.

У рамках цырымоніі Наталля Качанова ўручыла медыцынскім работнікам падзякі Старшыні Савета Рэспублікі за вялікі ўклад у рэалізацыю сацыяльнай палітыкі Рэспублікі Беларусь, добрасумленную работу і высокі прафесіяналізм. Спікер падзякавала медыкам за няпростую і нялёгкую, але такую патрэбную нашай краіне і народу працу.

• У Мінску прайшло пасяджэнне Парламенцкага сходу Саюза Беларусі і Расіі, у якім прынялі ўдзел члены Савета Рэспублікі: Валерый Гайдукевіч, Аляксей Кушнаренко, Віктар Лісковіч, Алег Портнік, Сяргей Рачкоў, Таццяна Рунец, Міхаіл Русы, Сяргей Сівец, Андрэй Шышкін, Анатоль Шчасны. Старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні Міхаіл Русы выбраны намеснікам Старшыні Парламенцкага сходу. Зацверджаны новыя склады камісій. Члены Савета Рэспублікі былі ўведзены ў склад Камісіі Парламенцкага сходу. Старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па міжнародных справах і нацыянальнай бяспецы Сяргей Рачкоў выбраны старшынёй камісіі ПС па міжнародных справах, міграцыйнай палітыцы і сувязях з суайчыннікамі.

Падчас пасяджэння саюзныя парламентары таксама разгледзілі актуальныя накіраваныя на супрацьдзеянні знешнім выклікам і пагрозам, санкцыйнаму ціску, прапагандзе нацызму. Актэнт у абмеркаванні зроблены на пытанні аховы гістарычнай памяці.

• Члены Савета Рэспублікі Віктар Лісковіч, Каліна Капучка, Ірына Сачкоўская, Алег Раманаў і Эльвіра Сарока прынялі ўдзел у чацвёртым з'ездзе рэспубліканскага грамадскага аб'яднання «Белая Русь». На пасяджэнні былі падведзены вынікі работы за мінулы п'яцігодку, вызначаны задачы на наступны перыяд, прынята новая рэдакцыя Праграмы грамадскага аб'яднання і выбраны кіруючыя органы — Рэспубліканскі савет і Цэнтральная кантрольна-рэвізійная камісія. На з'ездзе старшынёй рэспубліканскага грамадскага аб'яднання «Белая Русь» абраны Алег Раманаў.

• Старшыня Пастаяннай камісіі па міжнародных справах і нацыянальнай бяспецы Сяргей Рачкоў прыняў удзел у пленарным пасяджэнні міжнароднай парламенцкай канферэнцыі «Гістарычная памяць: Вялікая Перамога, здабытая адзінствам». У мерапрыемстве ўдзельнічалі вышэйшыя службовыя асобы, парламентары, вучоныя, кіраўнікі арганізацый і прадпрыемстваў, а таксама запрошаныя госці з Расійскай Федэрацыі, Казахстана, Арменіі, Таджыкістана, Узбекістана, прадстаўнікі міждзяржаўных структур.

ЗАХАВАЦЬ ПАМЯЦЬ У СЭРЦЫ

Беларуска-расійскі патрыятычны праект «Цягнік Памяці» з Брэста накіраваўся ў свой першы рэйс

Юлія Беліца

ГЭТЫ ўнікальны беларуска-расійскі праект стартаваў 21 чэрвеня ў Брэсце. Пасажырамі цягніка сталі 200 беларускіх і расійскіх школьнікаў, па 100 чалавек ад кожнай краіны. Разам яны праедуць па 15 гарадах Беларусі і Расіі. Хлопцы і дзяўчаты наведваюць памятных мясцін, звязаных з Вялікай Айчыннай вайной, сустрэнуцца з ветэранамі, прымуць удзел у тэматычных сустрэчах, убачаць многія славуцасці, культурныя, гістарычныя аб'екты. А галоўнае, пазнаёмяцца, будуць шмат камунікаваць, абменьвацца думкамі і меркаваннямі.

«Цягнік Памяці» не мае аналагаў, раней нічога падобнага не праводзілася. А ідэя нарадзілася падчас адной з сустрэч кіраўнікоў верхніх палат парламентаў краін — Старшыні Савета Федэрацыі Расіі Валяціны Матвіенкі і Старшыні Савета Рэспублікі нашай краіны Наталлі Качановай. У снежні мінулага года сенатары абмяркоўвалі розныя аспекты работы з маладым пакаленнем. Тады ж было дадзена даручэнне распрацаваць праект, які пасадзейнічае прыцягненню маладых людзей да вывучэння гісторыі. Хутка нарадзілася агульная канцэпцыя праекта, арганізатары вырашылі звязаць даты — 22 чэрвеня — дзень пачатку вайны — і 3 ліпеня — дзень вызвалення Мінска. Яны і сталі храналагічнымі рамкамі паездкі.

Расійскія ўдзельнікі акцыі прыбылі ў Брэст у 13 гадзін 21 чэрвеня. На вакзале іх сустрэлі беларускія ўдзельнікі праекта разам з аркестрам 38-й Брэсцкай асобнай дэсантна-штурмавой брыгады. На прывакзальную плошчу прывітаць юнакоў і дзяўчат таксама прыбылі кіраўнік Брэсцкага гарадскога Савета Мікалай Красоўскі, намеснік старшыні аблвыканкама Генадзь Барысюк, дэпутаты, сенатары.

Першыя словы наказу прагучалі з вуснаў намесніка старшыні Савета Федэрацыі РФ Канстанціна КАСАЧОВА. Ён пажадаў школьнікам добрай дарогі, цікавых сустрэч і незабыўных уражанняў. Са шчырымі словамі пажаданняў да калегі далучыўся беларускі сенатар Віктар ЛІСКОВІЧ.

Крыху пазней Канстанцін Касачоў адзначыў, што арганізатары маюць намер развіваць праект. Налета да беларускіх і расійскіх школьнікаў запрасяць далучыцца іх ровеснікаў з краін — удзельнікаў АДКБ, потым спіс будзе пашырацца. А на юбілейным «Цягніку» 2025 года ў шэрагах пасажыраў мяркуюць убачыць таксама маладых людзей з краін Усходняй і Заходняй Еўропы, словам, усіх, хто пажадае далучыцца да асветніцка-патрыятычнай акцыі.

...Першыя сустрэчы, першыя ўражанні заўсёды хваляючыя. Імі падзяліліся з карэспандэнтам расійскія школьніцы. Кацярына Ісаенка прыехала з Краснаярска.

— 3 першых хвілін мяне ўразіла цёплая сустрэча, добразычлівасць людзей на беларускай зямлі, — сказала Каця. — Спадзяюся, што тут мы знойдзем сяброў на ўсё жыццё. Соня Шаўчук з Наўгародскай вобласці, які і яе таварышка па паездцы, раней ніколі не была ў Беларусі:

— І хоць надвор'е падрыхтавала нам маленькія выпрабаванні, атмасфера тут дружалюбная, цёплая, усё падабаецца. Лічу вялікім гонарам для кожнага з нас удзел у гэтым праекце. Вельмі добра, што наш маршрут пачынаецца ў Брэсце, я даўно марыла пабыць у Брэсцкай крэпасці, пра якую нам раскажвалі на ўроках гісторыі, а тут ёсць магчымасць убачыць на свае вочы. Наогул, люблю быць у мурзях, адкрываць нешта новае. Спадзяю-

ся, што і беларускім сябрам спадабаюцца экскурсіі ў расійскіх гарадах.

Афіцыйная частка сустрэчы «Цягнік Памяці» прайшла ў Брэсцкім тэатры лялек. Удзельнікаў прывітала Наталля КАЧАНОВА.

— Вельмі знакава, што мы сустракаемся з вамі на гераічнай брэсцкай зямлі, — сказала Наталля Іванюна, — адсюль пачынаецца шлях праекта. Калі мы гаворым пра вайну, успамінаем Брэст, таму што адсюль 81 год назад пачала сваё шэсце на нашай краіне тая страшная вайна. Месцам трагедыі і гераізму стала Брэсцкая крэпасць. Менавіта сюды ідуць людзі кожны год у чатыры гадзіны раніцы, каб аддаць даніну павагі і смутку. Спадзяюся, што праект дапаможа захаваць памяць у вашых сэрцах, і вы будзеце з часам перадаваць памяць далей, новым пакаленням, каб захоўваць мір, бо нічога чалавеку не патрэбна, калі няма міру і спакою. Мы задумалі гэты праект для таго, каб вы самі ўсё убачылі і адчувалі, каб пачулі праўду аб вайне з першых вуснаў. У вас будзе такая магчымасць.

Мадэратарам сустрэчы ў тэатры выступіў кіраўнік Беларускага саюза журналістаў Андрэй Крывашэў. Ён заклікаў удзельнікаў праекта расказаць свае гадзеты падчас паездкі, здымаць і раскажваць ровеснікам пра знамяныя месцы, напрыклад, пра абарону крэпасці ў Брэсце, пра бітву пад Жэвам, бітву пад Ленінградом, калі будучы ў названых гарадах.

Урачыстая цырымонія старту беларуска-расійскага праекта адбылася ў Брэсцкай крэпасці. На плошчы Цырыманіялаў да ўдзельнікаў акцыі далучыліся юнармейцы Паста Памяці. Дзеці абмяняліся сімваламі акцыі, разам ўспялі кветкі да Вечнага агню.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

НАСУСТРАЧ БУДУЧЫНІ

3 якімі думкамі едуць на Цягніку Памяці

ШАНАВАЦЬ МАЛУЮ РАДЗІМУ, Вывучаць гісторыю краіны

Патрыятычны праект "ПОЕЗД ПАМЯЦІ"

"Поезд Памяці" - сумесны беларуска-расійскі праект, патрыятычная маладзёжная акцыя.

200 беларускіх і расійскіх школьнікаў (па 100 ад ночнай краіны) разам прыедуць у поездзе па гарадах Беларусі і Расіі.

Тэрмін правядзення праекта 21 чэрвеня - 3 ліпеня 2022 г.

У праграме неагрэсіўнага наведвання гістарычных месцаў, звязаных з Вялікай Айчыннай вайной, размова з ветэранамі, удзел у тэматычных сустрэчах, азнамленне з гістарычнымі і культурным аб'ектамі гарадоў.

Крыніца: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі © Інфраграфія «МІТ»

КАНСТАНЦІН ШУЛЬЖЫК жыве ў вёсцы Амелянец Камянецкага раёна. Сёлета ён скончыў 10 клас. Юнак вельмі сур'ёзна ставіцца да вучобы, сваімі профільнымі прадметамі лічыць матэматыку і фізіку, у будучыні плануе набыць тэхнічную спецыяльнасць і разам з тым з задавальненнем вывучае гуманitarныя дысцыпліны.

Акцэнт зрабіў на двух кірунках: інавацыі, без якіх немагчымы прагрэс у эканоміцы і грамадстве, і стаўленне да старэйшага пакалення. У нашай вёсцы пражывае каля 300 чалавек. З іх добрая траціна — людзі сталага ўзросту, многія даволі старыя. Гэтыя людзі ўсё жыццё прысвяцілі нялёгкай калгаснай працы. Лічу, што яны залужылі большай увагі грамадства, чым маюць: і ў плане абслугоўвання, памеру пенсій, а таксама пашаны ад маладога пакалення. Лічу гэта заданнем нам на будучыню. Наогул,

я вельмі люблю сваю малую радзіму і яе людзей.

Дарэчы, як пераможца названага конкурсу Канстанцін Шулжык удзельнічаў у сустрэчы з Наталляй Качанавай 23 лютага, пабываў у Савеце Рэспублікі і Музеі гісторыі Вялікай Айчыннай вайны. Уражанні потым дзяліўся са школьнымі таварышамі.

І хоць Косця марыць паступіць у ВУН тэхнічнага профілю, гісторыяй сваёй краіны цікавіцца даўно. Ён таксама актывіст валандарскага руху, член школьнай каманды «Што? Дзе? Калі?», якая летась заняла першае месца ў раёне. Калі даведаўся, што стаў удзельнікам патрыятычнай акцыі «Цягнік Памяці», вельмі ўзрадаваўся. Ад паездкі чакае новых цікавых знаёмстваў, сустрэч, уражанняў. Скажаў, што асабліва чакае экскурсійную праграму, цікава пабываць у памятных гістарычных месцах. Акрамя таго, спадзяецца пазнаёміцца з многімі ровеснікамі, знайсці аднадумцаў.

Святлана ЯСКЕВІЧ, Камянецкі раён.

«Цікава будзе пабачыць розныя гарады і знайсці новых сяброў»

ВУЧАНЬ магілёўскай СШ № 18 **Максім ЛЯНЧЭЎСКІ** свой 16-ы дзень нараджэння адзначаць у дарозе. 22 чэрвеня ён адправіцца з Брэста ў падарожжа на Цягніку Памяці па гарадах Беларусі і Расіі разам са сваімі аднагодкамі з дзвюх краін.

— Калі патэлефанавалі са школы і прапанавалі ўдзельнічаць у гэтым праекце, я адразу ж пагадзіўся, — расказвае Максім. — Мне падалося цікавым праехацца на цягніку па Беларусі і Расіі і паглядзець нашы і расійскія гарады. Асабліва Санкт-Пецярбург. Кажуць, што там зараз беляны ночы і яны вельмі прыгожыя. Наогул, у Расіі быў толькі раз, ездзіў з сябрамі ў Пушкінскія горы. Але гэта не тое. Тут вялікая двухтыднёвая праграма, я нават не ўсю яе яшчэ вывучыў. Вельмі зацікавіла таксама рэканструкцыя першага бою Вялікай Айчыннай вайны ў Брэсцкай крэпасці.

Максім спадзяецца, што ў дарозе атрымаецца знайсці і новых сяброў. У цягніку будзе сто чалавек з Беларусі і сто з Расіі. Дарэчы, дзень нараджэння Максім упершыню будзе адзначаць удалечыні ад родных і блізкіх. Прызнаецца, што гэта яго не засмучае, хутчэй наадварот. З бацькамі і сябрамі можна і потым адзначыць, а тут нешта новае, нестандартнае. І гэта павінна быць цікава. Тым больш што адзначаць яго ён будзе нават не ў Беларусі, а ў суседняй краіне.

— Мы ў чацэ ўжо абмяркоувалі гэта пытанне, — прызначае ён. — Я ведаю ўсіх, хто паедзе з Магілёўскай воласці, лічы, ужо завочна пасябравалі. Ведаю, хто чым займаецца, што з сабой браць у паездку. Асабліва нічога там і не спатрэбіцца. У цягніку, Кажуць, усё будзе, нават настольныя гульні. З асабістага бяру толькі тэлефон і навушнікі.

Суразмоўца прызначае, што ў будучыні марыць стаць праграмістам, распрацаваць свой софт, не выключае, што зможа стварыць навуцальныя гульні для школьнікаў. Яго любімыя прадметы — інфарматыка, фізіка, матэматыка. Ён пераможца конкурсаў і алімпіяд па біялогіі, экалогіі, фізіцы, інфарматыцы. Удзельнічаў у навукова-даследчых работах па фізіцы і біялогіі, летась яго работа па біякалогіі заняла першае месца ў краіне.

— Спачатку яна задумвалася як эксперымент у рамках фізікі, — расказвае Максім. — Але гэта вынаходніцтва можна прымяняць у сферы біялогіі і экалогіі. Разам з настаўнікам сабралі танні і просты ў выкарыстанні прыбор з датчыкам вуглякіслага газу. З дапамогай гэтага прыстасавання можна кантраляваць якасць паветра ў месцах, дзе вельмі шмат людзей, або для стварэння аптымальных умоў для раслін.

Максім прызначае, што гэта падарожжа будзе самае незвычайнае і самае вялікае. І нават тое, што прыйдзецца столькі дзён правесці ў дарозе, не напружвае. Гэта ж цікава. Дні падчас такіх мерапрыемстваў бягуць непрыкметна.

Нэллі ЗІГУЛА.

«Унутраны патрыёт у такія моманты гаворыць: «Гэта сапраўды крута!»

ВУЧАНЬ 11 класу **Рэчыцкай сярэдняй школы № 7 Дзмітрый КАРОБАЧКА** — прызёр рэспубліканскага конкурсу «Патрыёт.ву», пераможца раённага этапу конкурсу «Лідар года» і рэспубліканскага злёту «Лагер бяспекі». Дзмітрый — камандзір школьнай каманды юных ратавальнікаў-пажарных «Багор»: дапамагае раскрыць талент пачынаючага байцоў маладзёжнага руху бяспекі, нахтыя на новыя рэкорды ў спарторніцах.

— У вучню маёй школы да дзейнасці Беларускай маладзёжнай грамадскай арганізацыі ратавальнікаў-пажарных вяліка цікаваць.

У школьным аб'яднанні па інтарэсах сабралі каманду. Рыхтуемца і выступаем на абласных і рэспубліканскіх спарторніцах. Сёлета сталі прызёрамі абласнога злёту-конкурсу: у баявым разгортванні паказалі лепшыя вынікі, паставілі рэкорды ў выкананні гэтага нарматыўнага спарторніцтва.

— Я даўно вызначыўся са сваёй будучай прафесіяй. Вучуся ў фізіка-матэматычным класе, але значную увагу ўдзяляю фізічнай падрыхтоўцы, трэніроўкам, бо мару стаць студэнтам Універсітэта грамадзянскай абароны МНС Беларусі. Зацікаўленасць праблемамі бяспекі яшчэ ў маладых класах далі ўпэўненасць у сабе, магчымаць пераадолець боязь выступленняў, выхавала мяне як сённяшняга камандзіра каманды. Тады я ў воб-

разе «Флікера» ў гульнявой форме расказваў на мерапрыемствах аб правілах паводзін на дарозе. Выступіў у такім перформансе бяспекі мяне сталі запрашаць па ўсім горадзе. Сёння я перакананы, што патрыёт краіны не толькі ведае і шануе гісторыю свайго народа, любіць малую радзіму, але і любіць сваіх землякоў, гатовы прыйсці ім на дапамогу ў самым цяжкай хвіліны.

Як у юнака з актыўнай грамадзянскай пазіцыяй цікаўляўся ў Дзмітрыя, які, на яго погляд, патрыятычны праект асабліва зацікавіць падлеткаў, маладых людзей?

— Вядома, сёння моладзі цікава ўсё, што звязана з камп'ютарнымі тэхналогіямі. Таму патрыятычны праект, лічу, павінен быць у выглядзе мабільнага дадатку. Праз гульнявыя элементы, магчыма, квэсты, ён будзе расказваць пра важныя гістарычныя вехі нашай краіны. Праз віртуальную рэальнасць цікава было б аднавіць, што ў тваім родным населеным пункце, раёне адбывалася ў час Вялікай Айчыннай вайны, ці іншы адметны гістарычны прамаж час. Такі мабільны патрыятычны праект можна выкарыстоўваць і на занятках у шко-

ле. Асабліва важна, каб мабільны дадатак аб гісторыі для моладзі гарантаваў дакладныя правярныя факты і звесткі. Так, на вучаць крытычнаму пошуку інфармацыі ў сеціве і рабоце з ёй. Але са свайго прыкладу магу сказаць, што амаль штодзень у сацыяльных сетках ствараюцца быццам групы па інтэрсах для падлеткаў, маладых людзей, якія падаюць інфармацыю аб гістарычных падзеях не толькі некарэктную, але і супярэчліваю, хлуслівую.

Такія праекты, як «Цягнік Памяці», упэўнены вучань з Рэчыцы, — захапляльны патрыятычны маладзёжны квэст, пазнавальны, эмацыянальна насычаны, які гарантуе жывыя зносіны і магчымаць знайсці сяброў, пабываць там, дзе нават не марыў.

— Да пандэміі я двойчы ў складзе беларускай дэлегацыі актывістаў БРСМ браў удзел у летнім лагеры для маладзёжных клубаў аб'яднанага цэнтра «Маналіт» у Курскай воласці. Сёлета зноў атрымаў запрашэнне. Дакладна магу сказаць, што вопыт міжнароднага сяброўства неацэнны. Калі ў міжнародным лагеры мы прадставілі нашу дэлегацыю, выклікалі фурор. Падрыхтавалі як інфармацыйныя, так і забаўляльныя мерапрыемствы толькі на беларускай мове. Дык вось, увесь час самым частым пытаннем удзельнікаў маладзёжных клубаў было паразмаўляць, навучыць іх нашай мове, расказаць аб гісторыі краіны па-беларуску. Унутраны патрыёт у такія моманты гаворыць: «Гэта сапраўды крута!»

Наталля КАПРЫЛЕНКА, ЗВЯЗДА

І ГЕРАІЧНАМУ МІНУЛАМУ

беларускія ўдзельнікі праекта

«Імкнецца ва ўсім зразумець сутнасць»

СТАНІСЛАЎ ВОНСІК скончыў 10 клас у школе № 2 гарадскога пасёлка Бешанковічы, што на Віцебшчыне. Дарэчы, школа гэта носіць імя Героя Савецкага Саюза Міхаіла Мікалаевіча Ткачэнка, легендарнага лётчыка родам з Бешанковічаў.

— Стас вучыцца ў нас толькі з першага вяртання, а да гэтага — у Спецыялізаваным ліцэі МУС у Мінску, — расказала пра свайго вучня класны кіраўнік 10 класа Ірына Голубева. — І для мяне было дзіўна, наколькі хутка ён пасябраваў з аднакласнікамі і ўліўся ў новы калектыў. Стас абраў профільны клас, дзе на павышаным узроўні вывучаецца біялогія і хімія. І адразу працягнуў сябе — перамог у другім этапе рэспубліканскай прадметнай алімпіяды па хіміі. Увогуле, вельмі адказны як у плане вучобы, так і ў плане нейкіх школьных даручэнняў. Нават пасля хваробы прыходзіў падрыхтаваным да ўрокаў. Спакойны, вытрыманы, з павагай і тактам ставіцца да ўсіх аднакласнікаў і настаўнікаў. Дарэчы, Стас перамог у раённым і ўдзельнічаў у абласным этапе інтэлектуальнага шоу «Я ведаю!». Удзельнічаў у раённых турнірах па гісторыі роднага краю «Вялікая Айчынная вайна ў гісторыі майё малой радзімы». Наведвае факультатывы, яго адразу вылучыў наш настаўнік па дысцыплінаў падрыхтоўцы юнакоў Аляксандр Сяргеевіч Падольскі. Нездарма Стас некалькі гадоў правучыўся ў ліцэі МУС.

«Хлопец імкнецца ва ўсім зразумець сутнасць, — ахарактарызаваў ён сына. — Разважлівы. Думаю, яму пашанцавала з настаўнікамі. Школа ў Бешанковічах вельмі добра працуе з дзецьмі. Сын і сам імкнецца да развіцця, і педагогі гэта заўважаюць і падштурхоўваюць яго. Менавіта тут ён захапіўся гісторыяй. У ліцэі, дарэчы, таксама быў выдатнікам».

«Важна ведаць гісторыю не толькі малой радзімы, але і краіны ў цэлым, — працытавала Станіслава «Віцебскія весті». — Што датычыцца Бешанковіцкага раёна, калі зазірнуць углыб гісторыі, то можна знайсці важны факт: у ліпені 1812 года на працягу трох дзён пад Астроўнам ішлі бязлітасныя баі 1-й Рускай арміі Баркляя-дэ-Толі, якая адступала, з французскай арміяй. Сваімі ведамі аб гісторычным мінулым Віцебшчыны абавязкова падзяляюся з удзельнікамі праекта «Цягнік Памяці». Павінны быць моцныя сувязі паміж беларускай і расійскай моладдзю, бо славянскія народы аб'ядноўвае вялізнае трагічнае мінулае, у тым ліку самая кровапралітная ў гісторыі чалавецтва вайна — Вялікая Айчынная».

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

«ХОЧАЦА БОЛЬШ ДАВЕДАЦА АБ ЗНАЧНЫХ ПАДЗЕЯХ У КАНКРЭТНЫХ ГАРАДАХ»

МЫ сустрэліся з **Кірылам АБЛАЖЭВІЧАМ**, 10-класнікам СШ № 16 горада Гродна літаральна напярэдадні гэтага незвычайнага падарожжа. Пакуль ён яшчэ не вельмі дакладна ўяўляе сабе гэту паездку, але маральна да яе гатовы. Разлічвае сабраць як мага больш інфармацыі аб маршруце, каб пасля расказаць аб ім у класе, на пасяджэнні Маладзёжнага парламента і проста ў сямейным коле.

Кірыл у ліку 200 беларускіх і расійскіх вучняў прымае ўдзел у міжнародным праекце «Цягнік Памяці». Расказаў, што быў вельмі ўзрушаны, калі ў школе яму паведамілі аб гэтым. Прызнаўся: стала няёмка, што абралі менавіта яго. Было відаць, што хлопец не вельмі любіць расказваць аб сваіх дасягненнях. А іх аказалася не так і мала. Бо менавіта яго актыўная грамадская пазіцыя, ініцыятыўнасць і чыста чалавечая прыстойнасць далі падставу для ўдзелу ў праекце.

— Мяне цікавіць падзеі Вялікай Айчынай вайны. Наша школа носіць імя Героя Савецкага Саюза казача Агадзіла Сухамбаева. Ён загінуў летам 1944 года пры вызваленні Гродна, паўтарыўшы подзвіг Аляксандра Матросава. У маёй сям'і таксама былі ўдзельнікі вайны, гэта мой стрыечны прадад, які загінуў пры вызваленні Польшчы. Магчыма, у будучыні таксама стану ваенным. Зараз прымаю ўдзел у роце ганаровай варты. Мы на сёме Вахту памяці каля Вечнага агню і брацкай магілы ў гарадскім парку. Нам выдаецца спецыяльная форма, і гэта вельмі хвалююча. За тых хвілін, што стайш каля помніка, заўсёды ўяўляеш нейкія ваенныя падзеі: ці то з фільмаў, ці то з расповедаў ветэранаў. Думаю, што падчас паездкі змагу даведацца шмат новага аб тых, хто здабываў для нас будучыню, — запэўніў Кірыл.

Хлопец лічыць, што і ў сучасным жыцці таксама можна сабе праявіць

дастойнымі ўчынкамі, нават у школьныя гады. Ён камандзір валанцёрскага атрада «Падорым дабро», дэпутат Маладзёжнага парламента пры Гродзенскім абласным Савета дэпутатаў, актывіст БРСМ. За сваю грамадскую дзейнасць узнагароджаны дыпламамі, пераможца абласных і рэспубліканскіх конкурсаў. А яшчэ Кірыл не баіцца ніякай працы. Умее і дрывы секчы, і траву касіць. Ён надзейны памочнік дзядулі і бабулі, якія жывуць у Астравецкім раёне. Аказалася, што яны шматгадовыя падпісчыкі газеты «Звязда» і, вядома, будуць вельмі рады прачытаць пра ўнука ў сваім любімым выданні.

Дарэчы, паездка ўзрушыла не толькі Кірыла, але і ўсю сям'ю. Маці Марына Іванаўна нават паспела пазнаёміцца з насычанай праграмай. Яна лічыць, што падрыхтоўка і арганізацыя паездкі вядуцца на высокім узроўні. Графік вельмі шчыльны: экскурсіі, музеі, сустрэчы, канцэрты, магчымае абмяняцца думкамі і знайсці новых сяброў. Яна пераканана: праект «Цягнік Памяці» дазволіць нагадаць знакамцы падзеі і даты мінулага, каб маладое пакаленне цаніла мір, свабоду сваёй краіны, ганарылася гераізмам народа. Яна ўпэўнена, што паездка будзе незабыўнай, пазнавальнай і прыемнай для ўсіх яе ўдзельнікаў.

Кірыл з жартам прыгадаў, што маці наказала яму дакументаваць свае ўражанні, усё тое, што адбываецца на шляху, і падмацоўваць фотаздымкамі. Ён упэўнены, што родныя будучы і самі сачыць праз сродкі масавай інфармацыі за маршрутам цягніка.

Маргарыта УШКЕВІЧ.

«ДЛЯ МЯНЕ ГЭТА ВЯЛІКІ ГОНАР І ДАВЕР»

ЯНА САПОЦКАЯ закончыла 10 клас Слуцкай сярэдняй школы № 8. Як кажуць, таленавіты чалавек таленавіты ва ўсім. Дзяўчына выдатна вучыцца. Яна пераможца раённага конкурсу «Вучань года», творчых абласных і рэспубліканскіх конкурсаў, удзельніца ўзорнага ансамбля танца «Папараць-кветка», наведвае факультатыўныя заняткі музычнага кірунку на базе сваёй школы, актыўна займаецца спортам. Дзяўчына віртуозна іграе на фартэпіяна, танцуе, пье, выконвае сольныя нумары. Нездарма яе кандыдатуру калектыў ансамбля прапанаваў для ўдзелу ў патрыятычным праекце «Цягнік Памяці».

значна пашырыць мой круггляд, абагаціць новымі ведамі, знаёмствамі. Акрамя таго, дасць магчымасць больш даведацца аб трагічных старонках Вялікай Айчынай вайны, падзвігу нашых продкаў. Мой прадад Міхаіл Арсеньевіч Міхневіч удзельнічаў у ваенных падзеях, узнагароджаны ордэнам Вялікай Айчынай вайны I ступені, медалямі «За адвагу», «За перамогу над Германіяй у Вялікай Айчынай вайне 1941—1945 гадоў». У нашай сям'і захоўваюць яго фатаграфію, берагуць памяць аб родным чалавеку.

— А якія школьныя прадметы ты найбольш любіш? — цапкі-віласы ў Яны.

— У нас з мужам дзве дачушкі. Мы вельмі ганарымся сваімі дзяўчынкамі: разумніцы, прыгажуні, актыўныя. Старэйшая вучыцца ва ўніверсітэце культуры, таленавітая, з актыўнай грамадзянскай пазіцыяй, узначальвае ярвічную прафсаюзнаю арганізацыю ўстаноў адукацыі. Малодшая, як бацьчы, таксама не адстае, — расказала Святлана Іванаўна.

Таццяна ЛАЗОУСКАЯ.

— Для мяне гэта вялікі гонар і давер з боку кіраўніка, харэограф нашага музычнага ансамбля Ірына Віктараўна Лаўровай, сяброў, — кажа Яна. — Вядома, крыху хвалююся: як успрымуць мяне ў новым калектыве, як буду наладжаць кантакт з равеснікамі. Цікава будзе пазнаёміцца з беларускімі, расійскімі хлопцамі і дзяўчынкамі, наведваць расійскія гарады, даведацца пра іх гісторыю. Праграма мерапрыемства вельмі разнастайная і насычаная: экскурсіі, сустрэчы з цікавымі людзьмі. Мяркую, гэтае падарожжа

ПРАЦОЎНЫ КВЭСТ ДЛЯ ШКОЛЬНІКАЎ

Як вясковыя падлеткі вучацца шанаваць чалавека працы

Весела правесці час на летніх канікулах і зарабіць пасільнай працой першыя грошы. На Гомельшчыне другая летняя занятасць сёлета на піку папулярнасці ў вясковых старшакласнікаў. У Гомельскім раёне 370 школьнікаў прывілі жаданне папрацаваць летам. Раённыя ўлады пайшлі насустрач падлеткам і амаль удвая павялічылі колькасць лагераў працы і адпачынку. Амаль удвая ўзраста і колькасць сельскагаспадарчых удзельнікаў студатрадаў БРСМ.

Працоўныя канікулы

Лагеры працы і адпачынку ў асноўным адкрыты пры ўстаноўках адукацыі. Арганізаваць такую форму карыснай занятасці школам дапамаглі аддзел адукацыі і ўпраўленне па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Гомельскага райвыканкама. Але ёсць сёлета і лагеры працы і адпачынку, адкрытыя пры падтрымцы арганізацый раёна, гэтых працаўладкаваць непаўналетніх на летні перыяд. Школы для арганізацыі працоўнай занятасці вучняў у тым

пачынаюць і больш шанаваць чалавека працы.

Да таго ж перакананы ў раёне, лагеры працы і адпачынку, студатрады — важная прафарыентацыйная падрыхтоўка, асабліва для старшакласнікаў.

Начальнік аддзела адукацыі Гомельскага райвыканкама Алена КАВАЛЁВА адзначае высокую папулярнасць такой формы арганізацыі летняга вольнага часу і ў дзяцей, і ў іх бацькоў. Так, калі летась у раёне лагерамі

будуць выконваць школьнікі зыходзячы з праекта, — у тонкасі механізму арганізацыі другой часткі занятасці пры школах пасвячае начальнік аддзела ДУ «Гомельскі раённы навуцальна-метадычны кабінет» Ганна АХОТНИКАВА і дадае:

— Ёсць невялікія праекты, але нашы школы за іх усё роўна бяруцца, таму што не ўсе знаходзяцца блізка ад прадпрыемстваў, якія прадстаўляюць працу навучэнцам, а ахвотных вельмі шмат. Школы імкнучыся на летнія месяцы пакінуць самыя ёмістыя па аб'ёме праекты, каб дзеці фінансава адчулі стымул.

Сёлета многія школы працягнулі такую схему карыснай занятасці, калі вучні могуць папрацаваць і адпачыць у лагерах працы і адпачынку, а потым яшчэ і працаўладкавацца праз прадпрыемства ці праз БРСМ. Летась пры такой занятасці за месяц працы дзеці зараблялі да 200 рублёў.

Кастынг ахвотных працаваць

Зябраўскай і Клімаўскай сярэдняй школы для арганізацыі лагераў працы і адпачынку сёлета заключылі дагавор з Каранёўскай эксперыментальнай лясной базой Інстытута лесу НАН Беларусі. У школах настолькі шмат ахвотных папрацаваць, што для ўдзелу ў летніх праводзяць адбор. Змена ў такім лагеры для мясцовых школьнікаў — форма зааховчання, узнагарода.

— Лагер працы і адпачынку для нашых дзяцей доўжыцца 18 дзён. Падлеткі, вядома, жывуць у сучасным свеце і самі гавораць, што ў такой занятасці бачаць рэальныя грошы, якія могуць самі зарабіць, — настрой сваіх працавітых вучняў перадае намеснік дырэктара па выхавальнай рабоце Зябраўскай сярэдняй школы Вераніка НЯМКОВА. — Бацькі гэтую ініцыятыву старанна падтрымліваюць, бо ў тым ліку, што не менш важна, у лагеры працы і адпачынку дзеці забяспечаны трохразовым

харчаваннем: сняданак, абед і падвечарок. Працуюць нашы вучні з 9 да 13 гадзін, з неабходнымі перапынкамі: працоўнымі дагаворамі прадугледжаны гэтыя рэжым працы, дапушчальны для непаўналетніх.

«Дзеці разумеюць, як гэта — сваёй працой зарабіць грошы. Для дарослага працоўнага чалавека, можа, гэтыя сумы нязначныя, але для дзяцей — добры стымул, матывацыя. Яны дазнаюцца, што такое праца, як яна можа ацэньвацца, пачынаюць і больш шанаваць чалавека працы.»

Пасля працы — абед. Затым — гульні ў спартале. Прапануюць таксама экскурсіі, культурна-масавыя мерапрыемствы, квэсты.

У школьнікаў Зябраўскай сярэдняй школы, якім не хапіла месца ў лагерах працы і адпачынку, пры падтрымцы раённай арганізацыі БРСМ вырашыла сфарміраваць студэнцкія атрады. Сёлета іх будзе два: папрацаваць змогуць зноў жа ў Каранёўскай эксперыментальнай лясной базе Інстытута лесу НАН Беларусі і на прадпрыемстве ААТ «Птушка-фабрыка «Світанак».

Сяброўкі, а цяпер яшчэ і калегі па працы, дадаюць, з пласу — магчымаць бясплатна асвоіць прафесію швачкі, правесці час з карысцю ў добрай кампаніі, да таго ж і зарабіць грошы. За ўвесь перыяд дзячэты зарабляюць у сярэднім 70 рублёў.

— Мы з бацькамі плануем паехаць адпачываць. Мне будзе прыемна ўнесці свой матэрыяльны ўклад, — гаворыць аб сваёй матывацыі папрацаваць Настася Глумава.

Намеснік дырэктара па выхавальнай рабоце Урыцкай сярэдняй школы Вольга ЛАПЦКАЯ расказвае, што такі від канулярнай занятасці ў іх школе папулярны ўжо некалькі гадоў:

— Сёлета нашай школе ўпраўленнем па працы, занятасці і сацыяльнай абароне райвыканкама было вылучана толькі 10 вакансій, хоць ахвотных было значна больш. Безумоўна, удзельніцы лагера працы і адпачынку павінны былі прайсці адбор па стане здароўя. Куратар дзячэты — настаўніца працоўнага навучання Алена Картузава. Пад яе наглядом нашы вучаніцы шуюць пасцельную бялізну для навуцальнай групы прадоўжанага дня. Мы вырашылі, што калі дзячэты скончаць работу над аб'ёмам бялізны, то самі перададуць іх малодшым школьнікам, раскажуць, як папрацавалі сёлета ў школе на агульную карысць.

Намеснік дырэктара адзначае, што сёлета, дзякуючы супра-

За работай вучаніцы Урыцкай сярэдняй школы Хрысціна ЯДЧАНКА і Даніла СЕРГЕЕНКА.

ліку могуць заключаць прамыя дагаворы з прадпрыемствамі. На тэрыторыі раёна 11 арганізацый, якія ў летні перыяд могуць з улікам умоў прадставіць працу непаўналетнім. У асноўным гэта сельскагаспадарчыя прадпрыемствы.

— Такую сацыяльна значную ініцыятыву нашых прадпрыемстваў мы, безумоўна, падтрымліваем, — падкрэсліла старшыня Гомельскага раённага Савета дэпутатаў Вікторыя ЛАДУЦКА. — Матывуем нашых гаспадарнікаў падтрымліваць школы ў імкненні далучаць дзяцей да працы. Да таго ж гэта сапраўды запатрабавана ў жыхароў населеных пунктаў раёна. Дзеці разумеюць, як гэта — сваёй працой зарабіць грошы. Для дарослага працоўнага чалавека, можа, гэтыя сумы нязначныя, але для дзяцей — добры стымул, матывацыя. Яны дазнаюцца, што такое праца, як яна можа ацэньвацца,

працы і адпачынку было ахоплены 69 вучняў, у гэтым — 120, 60 школьнікаў атрымалі магчымаць папрацаваць і карысна адпачыць дзякуючы індывідуальным дагаворам, заключаным паміж устаноўкамі адукацыі і прадпрыемствамі.

Калі гаварыць аб другой частцы занятасці вучняў пры падтрымцы ўпраўлення па працы, занятасці і сацыяльнай абароне, то гэта пашыў бялізны, рамонт школьнага інвентару, работа ў школьнай бібліятэцы. Усё залежыць ад праекта, які з удзелам дзяцей рэалізуе школа.

— Праекты на летні перыяд установы складаюць у пачатку навуцальнага года. Пасля праходзіць узгадненне ў райвыканкаме і ўпраўленні па працы, занятасці і сацыяльнай абароне. Пад канкрэтыя праекты адпаведна выдзяляецца фінансаванне. Зарабак у лагеры працы і адпачынку залежыць ад аб'ёму работ, якія

Настася ГЛУМАВА і Дар'я ПАБЯДЗЕНКА ў лагерах працы і адпачынку выконваюць заказ па пашыве бялізны для групы прадоўжанага дня.

Сабраць «на мора»

На тэрыторыі адной з самых буйных устаноў адукацыі раёна — Урыцкай сярэдняй школы — на працягу амаль трох тыдняў пасляхова працуе лагер працы і адпачынку «Рытм». Яго ўдзельніцы — дзесяць выпускніц восьмага класа.

— Мне падабаецца наведваць лагер, таму што сюды ходзяць многія мае сяброўкі. Мы разам і працуем, і адпачываем, — прызнаецца вучаніца Урыцкай сярэдняй школы Настася Глумава.

цюіцтва з раённай арганізацыяй БРСМ, урыцкай школьнікі актыўна працуюць у якасці байцоў студатрадаў.

— Са сваіх назіранняў за вучнямі, якія бралі ўдзел у студатрадзе або ў лагерах працы і адпачынку, магу цвёрда сказаць: такі вопыт падлеткаў разнавольвае, гарантуе упэўненасць у сабе. Новыя сяброўкі, цікавыя захапленні знаходзяць нават тыя, хто быў адзіночкам. Дзеці добра навуваюцца камунікаваць, — падзялілася педагог.

Наталія КАПРЫЛЕНКА, фота аўтара.

**МЯСЦОВАЕ
САМАКІРАВАННЕ**

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 15
ад 17 лютага 2009 года выдана

Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Заснавальнікі: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»

Дырэктар — галоўны рэдактар
КАРЛЮКЕВІЧ
Аляксандр Мікалаевіч.

www.zviazda.by

e-mail: info@zviazda.by

(для зваротаў):
zvarot@zviazda.by

АДРАС РЭДАКЦЫІ:

220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.

КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН 311 17 35;

e-mail: info@zviazda.by

Газета адрэкавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 03.04.2009. 220013, г. Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1.

Тыраж 14.804.

Нумар падпісаны ў 19.30
21 чэрвеня 2022 года.

ИЗВЕЩЕНИЕ

о проведении повторного аукциона

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению ликвидатора, директора ООО «Правая Стратегия» (220035, г. Минск, ул. Тимирязева, 67, офис 1404, п/я 34) проводит открытый аукцион по продаже одним лотом имущество КУП «Червенский деревообрабатывающий комбинат» (223232, Минская область, г. Червень, ул. Минская, 71) в составе:

- недвижимое имущество:
- лесопильный цех, инв. № 615/С-15978, общей площадью 463,0 кв. м, расположенный на земельном участке с кадастровым номером 62585010001003966 площадью 0,6739 га (право постоянного пользования) по адресу: Минская область, г. Червень, ул. Минская, 71;
- компрессорная, инв. № 615/С-16032, общей площадью 62,2 кв. м;
- трансформаторная подстанция № 2, инв. № 615/С-16033, общей площадью 13,6 кв. м;
- склад, инв. № 615/С-15977, общей площадью 403,8 кв. м;
- отдельные (составные части и принадлежности: 3 (три) пристройки), инв. № 615/С-15983, общей площадью 504,5 кв. м;
- ремонтный цех (составные части и принадлежности: подвал, мастерская, сарай), инв. № 615/С-16275, общей площадью 549,1 кв. м;
- здание цеха (составные части и принадлежности: 10 (десять) пристроек), инв. № 615/С-16276, общей площадью 3531,5 кв. м;
- трансформаторная подстанция № 1, инв. № 615/С-15979, общей площадью 42,3 кв. м.

Часть объектов обременена договорами аренды, сведения о которых можно получить у организатора торгов.

Объекты расположены на земельном участке с кадастровым номером 62585010001003966 площадью 1,9011 га (право постоянного пользования) по адресу: Минская область, г. Червень, ул. Минская, 71. Земельный участок имеет ограничения в использовании: охраняемая зона газораспределительной системы, пл. 0,0096 га.

Оборудование:
 трансформатор силовой ТМГ-400/10/0,4, инв. № 111, заводской № 1149360;
 ленточнопильный станок MB-2000, инв. № 99-8;
 приспособление для заточки ленточных пил ПЗП-10.00.000;
 приспособление для разводки ленточных пил ПРП-11.00.000;
 рама лесопильная Р63-45, инв. № 120.

Оборудование расположено по адресу: Минская область, г. Червень, ул. Минская, 71.
 Начальная цена с НДС (20%) – 371 373,80 бел. руб. Начальная цена снижена на 5%. Задаток 10% от начальной цены – 37 137,38 бел. руб. Задатки перечисляются на р/с № BY568PSB30121082600169330000 в ОАО «Сбер Банк», г. Минск, ул. Чкалова, 18/1, БИК ВРБСБВ2Х, УНП 690324015, ОКПО 29250255, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».

Шаг аукциона – 5%.
 Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах регламентированы Положением о порядке продажи имущества ликвидированного юридического лица с публичных торгов, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.01.2013 № 16, размещенным на сайте организатора торгов www.rft.by.

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата объекта производится в течение 30 (тридцати) календарных дней после подписания договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи. Затраты на организацию и проведение аукциона возмещает победитель торгов (единственный участник, согласившийся приобрести предмет торгов по начальной цене, увеличенной на 5%) (покупатель). Предыдущие извещения были опубликованы в газете «Звязда» от 12.02.2022, 22.03.2022, 16.04.2022, 07.05.2022.

Аукцион состоится **05.07.2022 в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324**. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **04.07.2022 до 16.00** по указанному адресу в каб. 320. Тел.: (8017) 516-80-65, 516-80-64, (8029) 102-21-17, телефон для осмотра 029 335 74 49.

Центр Промышленной Оценки

- Организация аукционов
- Оценка всех видов имущества

Извещение о проведении электронных торгов

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 5
Продавец	ОАО «Ивацевичдрев», Брестская обл., г. Ивацевичи, ул. Загородная, 2
Оператор ЭТП	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 46
Адрес ЭТП	www.ipmtorg.by

Предмет электронных торгов – спецтехника, бывшая в употреблении. Местонахождение: Брестская обл., Ивацевичский р-н, г. Ивацевичи, ул. Заводская, 4

Номер лота	Наименование	Начальная цена с НДС 20%, бел. руб.
1	Грузовой специальный сортиментовоз (с гидроманипулятором) MAZ 6303A8, рег. знак AM 4694-1, 2017 г. в.	92 902,66
2	Грузовой специальный сортиментовоз (с гидроманипулятором) MAZ 6303A8-1328, рег. знак AM 6832-1, 2018 г. в.	94 615,89
3	Прицеп специальный сортиментовоз MAZ 8378H-022, рег. знак A 6497 E-1, 2017 г. в.	10 5280,03

Задаток 10% от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях перечисляется на р/с BY47BELB30120028500030226000 в ОАО «Банк БелБЭЗ», БИК BELBY2Х, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи: 5 (пять) рабочих дней после проведения торгов

Условия оплаты предмета электронных торгов
 Предмет аукциона должен быть оплачен покупателем (плетендетом на покупку) в течение 10 (десяти) рабочих дней со дня подписания договора купли-продажи

Порядок проведения электронных торгов, критерии выявления победителя торгов, порядок оформления участия в торгах и результатов торгов установлен регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торг», размещенным по адресу: www.ipmtorg.by

Победитель электронных торгов либо единственный участник электронных торгов, согласившийся повысить начальную цену предмета электронных торгов на 5%, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить установленное вознаграждение в течение 3 (трех) рабочих дней после проведения электронных торгов

Дата и время начала и окончания электронных торгов
 Начало торгов – 25.07.2022 в 11.00.
 Окончание торгов – 25.07.2022 в 12.00.
 Торги проводятся на 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов

Дата и время окончания приема заявок
 Заявки на участие в электронных торгах принимаются по 22.07.2022 до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торг» по адресу: www.ipmtorg.by

Контактные телефоны: +375 17-373-21-33; +375 (44) 704-92-06. E-mail: auction@cpo.by

В извещении, опубликованном в газете «Звязда» от 18.06.2022 г., по продаже имущества ОАО «Быховский консервно-обoesушительный завод» (УНП 700183696) ДОПУЩЕНА ОШИБКА. Правильным считать: начальная цена предмета торгов указана в бел. руб. без НДС. Реализация имущества осуществляется с учетом прибавления НДС со ставки 20%. Остальные условия без изменений.

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) по поручению ОАО «БЕЛФА» г. Жлобин (продавец имущества) извещает о проведении 25 июля 2022 года открытого аукциона по продаже имущества в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20

№ лота	Наименование предметов торгов	Начальная цена продажи имущества, с учетом НДС (20%), бел. руб.	Сумма задатка, с учетом НДС (20%), бел. руб.
<p>Условия продажи: 1. Победитель (единственный участник) аукционных торгов самостоятельно и за свой счет проводит демонтаж, погрузку, транспортировку приобретенного на аукционе имущества. В случае нарушения целостности имущества Продавца при демонтаже и погрузке приобретенного имущества на Покупателя возлагается обязанность по приведению поврежденного имущества в первоначальное состояние. 2. Действия по снятию с регистрационного учета транспортного средства (лот № 12) (автомеханики и механизмов), а также в случае необходимости получения регистрационных документов (при их отсутствии у Продавца) производится Покупателем на основании выданной доверенности Продавцом, за свой счет и его силами. Переоформление документов на автомеханику и механизмы производится за счет покупателя. 3. После проведения аукциона Продавец уполномочивает покупателя в установленном законодательством порядке обратиться за осуществлением необходимых действий, направленных на выделение и регистрацию земельного участка (лоты №№ 1, 2, 3), необходимого для обслуживания предмета аукциона, а также проведение государственной регистрации договора купли-продажи. Покупатель осуществляет регистрационные действия по выделению земельного участка в границах, определенных специализированными службами, согласованными с продавцом. Расходы по приведению в надлежащий вид всей необходимой документации, оформлению земельного участка возлагаются на Покупателя (предварительная схема пользования земельного участка под объекты продажи прилагается). Информация о земельном участке: лоты №№ 1, 2, 3: кадастровый номер 340800000000000135 общей площадью 17,5820 га – для обслуживания зданий и сооружений меховой фабрики (право аренды) доля ОАО «БЕЛФА», г. Жлобин, 241/250. Адрес: Гомельская обл., Жлобинский р-н, г. Жлобин, пр-д Красный, 2/1</p>			
1	Изолированное помещение с инв. № 320/D-34608 площадью 3020,3 кв. м, назначение – складское помещение, наименование – изолированное помещение № 4. Адрес: Гомельская обл., Жлобинский р-н, Жлобин, пр-д Красный, 2/1-4	597 600,00	59 760,00
2	Изолированное помещение с инв. № 320/D-34609 площадью 894,4 кв. м, назначение – складское помещение, наименование – изолированное помещение № 5. Адрес: Гомельская обл., Жлобинский р-н, Жлобин, пр-д Красный, 2/1-5	187 200,00	18 720,00
3	Изолированное помещение с инв. № 320/D-34610 площадью 1 241,2 кв. м, назначение – складское помещение, наименование – изолированное помещение № 6. Адрес: Гомельская обл., Жлобинский р-н, Жлобин, пр-д Красный, 2/1-6	235 200,00	23 520,00
4	Двухроторная кардочесальная машина SHP-24A № 1 (инв. № 142-04876-1)	19 080,00	1 908,00
5	Передвижная раскройная машина CS-532/18-2 (инв. № 142-42901)	240,00	24,00
6	Раскройная ленточная машина OSHIMA OB-900A/С (инв. № 142-43058)	5 640,00	564,00
7	Заточный станок 3622Д (инв. № 142-41093)	2 520,00	252,00
8	Токарно-винторезный станок ТС-75 (инв. № 142-42593)	3 240,00	324,00
9	Токарно-винторезный станок МК-6056 (инв. № 142-42579)	8 880,00	888,00
10	Сплит система холодильная № 230-3941	1 200,00	120,00
11	Сплит система холодильная СВ 216 SF (инв. № 230-3946)	1 440,00	144,00
12	Автомобиль ZAZ LANOS, 2010 г. в., рег. № 9533 BT-3, цвет – темно-бордовый металллик, тип ТС – легковой седан, тип двигателя – бензиновый, № кузова (рамы) Y6DTF69Y090224536, объем 1,5 л МКПП	3 480,00	348,00

Продавец: ОАО «БЕЛФА» г. Жлобин, 247210, г. Жлобин, проезд Красный, 2. Порядок ознакомления с имуществом осуществляется по контактным тел. 8 (044) 797-98-07, заместитель директора по техническим вопросам – Галактион Виктор Владимирович. Шаг аукционных торгов – 5%. Для участия в аукционе необходимо: 1. Оплатить задаток на расчетный счет продавца (ОАО «БЕЛФА») г. Жлобин: BY76 BELB 3012 0114 1501 7022 6000 в ОАО «Банк БелБЭЗ», г. Минск, БИК BELBY2Х, УНП 400076540, назначение платежа – задаток за участие в аукционных торгах по лоту № (задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления). 2. Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов можно с 22 июня 2022 г. по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 20, 2-й этаж, каб. «Эксперт-Услуга» в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 16.00 прием заявлений для участия в аукционе заканчивается 21 июля 2022 г. в 16.00 включительно. Заявления, поступившие после установленного срока, не принимаются. Организатор аукциона вправе отказать от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за три дня до его проведения. Для участия в аукционе представляются: документы, подтверждающие внесение суммы задатка (задаток) на текущий (расчетный) банковский счет, указанный в извещении, сметкой банка юридического лицом или индивидуальным предпринимателем Республики Беларусь – копия документа, подтверждающего государственную регистрацию этого юридического лица или индивидуального предпринимателя, без нотариального засвидетельствования; иностранным юридическим лицом – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны учреждения (выписка должна быть произведена не ранее шести месяцев до подачи заявления на участие в торгах) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны учреждения с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык, указанный в извещении, сметкой банка юридического лица или индивидуального предпринимателя Республики Беларусь – нотариально удостоверенная доверенность; представителем иностранного юридического лица, иностранного физического лица или индивидуального предпринимателя – доверенность, легализованная в установленном законодательством порядке,

с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык. При подаче документов заявитель (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, а руководитель юридического лица – также документ, подтверждающий его полномочия (приказ о назначении на должность руководителя, или заверенная выписка из решения общего собрания, правления либо иного органа управления юридического лица в соответствии с учредительными документами, или трудовой договор (контракт), или соответствующий гражданско-правовой договор, или иные документы в соответствии с законодательством).

В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только единственным участником, объект аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 (пять) %. Участник торгов имеет право до начала торгов письменно отозвать свое заявление на участие. Неявка участника торгов на торги признается отказом от участия в торгах. В этих случаях сумма внесенного им задатка возвращается продавцом торгов в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня проведения торгов. Победителями торгов будут признаны участники, предложившие более высокую цену. Лица, являющиеся победителями торгов, обязаны произвести оплату услуг (вознаграждение) за организацию и проведение торгов, затраты за публикацию в газете «Звязда» в течение 3 (трех) рабочих дней с момента подписания протокола; заключить договор купли-продажи в течение 10 (десяти) календарных дней от даты подписания протокола о результатах аукциона; оплатить приобретаемое имущество согласно срокам договора купли-продажи до 30 (тридцати) календарных дней с момента подписания договора купли-продажи. Задатки, уплаченные участниками аукциона, ставшими победителями, будут учтены в счет исполнения обязательств по договору купли-продажи. Проводится аукцион в соответствии с Положением Открытого аукционного общества «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества и права на заключение договоров аренды нежилых помещений (их части). Порядок оформления участия в аукционе, в том числе документация, необходимой для регистрации участника торгов, порядок проведения аукциона размещены на официальном сайте Организатора торгов – www.gomelobltreklama.by, www.expert-usluga.by, раздел «Аукционы». Дополнительная информация по контактным телефонам Организатора торгов: 8 (0232) 23-54 (тел./факс), 23-23-56, 8 (029) 651-219, 8 (029) 126-66-62, 8 (044) 599-18 (тел.).

ООО «Фрондера» извещает о проведении публичных торгов в форме открытого аукциона по продаже имущества ОАО «Белгипроторг»

Лот	Наименование	Начальная цена с учетом НДС 20%, бел. руб.	Задаток, бел. руб.	Шаг аукциона, бел. руб.
1	Кап. строение с инв. № 350/C-105271 общей площадью 754,7 кв. м, назначение – здание административно-хозяйственное, наименование – административное здание	933 840,00	93 384,00	46 692,00

В отношении лота № 1 проводятся третьи повторные торги. Цена снижена на 40%. Ранее публикация размещалась в газете «Звязда» № 69 (29691) от 09.04.2022, 6 стр., № 95 (29717) от 18.05.2022, 15 стр., № 108 (29730) от 04.06.2022, 6 стр.

Местонахождение лота № 1: 246050, Гомельская обл., г. Гомель, ул. Советская, 26А
 Лот № 1 расположен на земельных участках с кадастровыми номерами 340100000001000340 (площадью 0,0200 га), 340100000001007229 (площадью 0,0001 га), 340100000001007231 (площадью 0,0001 га), 340100000001007230 (площадью 0,0001 га), целевое назначение земельных участков – для эксплуатации здания Гомельских комплексных проектных мастерских

Аренда помещений, расположенных на первом (86,30 кв. м), втором (141,85 кв. м) этажах до 30.10.2023 и на третьем (129,86 кв. м), четвертом (129,94 кв. м) этажах – до 29.11.2022.
 Земельные участки с кадастровыми номерами 340100000001007229, 340100000001007231, 340100000001007230 имеют ограничения (обременения) на земельные участки, расположенные в зонах охраны недвижимых материальных историко-культурных ценностей, код – 6

Дата и время проведения торгов 4 июля 2022 года в 12.00 (регистрация с 11.30 до 11.55) по адресу: г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1127
 Срок приема заявлений и внесения суммы задатка с 10.00 22 июня 2022 года до 16.00 1 июля 2022 года

Условия для участия в торгах: До подачи заявления необходимо внести задаток на р/с BY38ALFA3012215570040270000, каб банка ALFBY2Х, УНП 192789344. Получатель – ООО «Фрондера», назначение платежа: задаток для участия в торгах по лоту 1, ОАО «Белгипроторг», проводимых 04.07.2022. Заявления на участие и необходимые документы (соответствие о правах и обязанностях сторон в 2 экземплярах, копия платежного поручения о перечислении задатка, копия паспорта, копия свидетельства о государственной регистрации – для ИП и юр. лица; документ, подтверждающий полномочия руководителя или представителя юр. лица, копия Устава – для юр. лица) принимаются в рабочие дни с 10.00 до 18.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1127. Документы могут подаваться посредством направления почтой (220113, г. Минск, я/я 524) или личной подачи. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата и время получения организатором торгов оригинала заявления на участие в аукционе и полного пакета прилагаемых документов (в случае направления почтой – дата и время поступления документов на абонентский ящик организатора торгов).
 3. К участию в торгах допускаются лица, подавшие организатору торгов в указанный в извещении о проведении торгов срок заявления с приложением необходимых документов и зарегистрированные в журнале регистрации на участие в торгах. Победителем аукциона признается участник, предложивший в ходе торгов наивысшую цену. Результаты торгов оформляются протоколом в день проведения торгов.
 4. В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником или для участия в нем явился только один участник, при согласии этого участника приобрести

предмет торгов по начальной цене, увеличенной на 5%, комиссия в день проведения аукциона оформляет протокол о продаже предмета торгов участнику аукциона.

5. Победитель аукциона (Плетендет на покупку) обязан возместить Организатору аукциона стоимость затрат на организацию и проведение открытого аукциона, вознаграждение аукциониста и затраты по размещению публикации (в газете) на основании счета-фактуры и акта в течение 5 (пяти) календарных дней со дня проведения аукциона. Вознаграждение аукциониста – по лоту № 1 – 4,5 % (четыре целых и пять десятых процента) от конечной цены предмета торгов.

Победитель аукциона (Плетендет на покупку) должен подписать с Продавцом договор купли-продажи предмета торгов после возмещения затрат на организацию и проведение аукциона в течение 5 (пяти) рабочих дней с момента подписания протокола о результатах торгов. Оплата приобретенного предмета торгов должна быть произведена в полном объеме не позднее 10 (десяти) рабочих дней со дня проведения торгов. Государственная регистрация договора купли-продажи и возникновения у его основания прав осуществляется Покупателем самостоятельно и за свой счет.

6. Подробнее с правилами проведения торгов можно ознакомиться в разделе «Ликвидация» на сайте orgorg.by/infno.

7. Все вопросы, касающиеся проведения торгов, связываться с предметом торгов. Контактное лицо для осмотра предмета торгов – Андрей, +37529342560. 8. Организация и проведение аукциона осуществляется на основании норм Положения «О порядке продажи имущества ликвидированного юридического лица с публичных торгов», утвержденного постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.01.2013 № 16.

Информация о продавце
 ОАО «Белгипроторг» в лице ликвидатора – ООО «Партнер-Консалтинг», тел.: 80172552928; +375293489225. (220089 г. Минск, ул. Железнодорожная д. 31 корпус 1, комн. 307, УНП 100026596)
 Организатор аукциона
 ООО «Фрондера» 220113, г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1127; ☎ 8 (029) 306 28 97 • e-mail: info.torg@orgorg.by • сайт <http://orgorg.by> • telegram <https://t.me/orgorg>

«РОДНЫ МІНСК Я ПАКІНУЎ, НЯМЕЦКАЙ БАМБЁЖКАЮ ГНАНЫ...»

Пачатак вайны ў творах беларускіх пісьменнікаў

Для кожнай беларускай сям'і дзень 22 чэрвеня 1941 года стаў пачаткам трагедыі. Мая мама, хоць ёй у той дзень было ўсяго пяць, пакінула ў сваіх успамінах запіс: «Многае сцёрлася з памяці, але ёсць рэчы, якія не забываюцца. 22 чэрвеня пачалася вайна». Так сталася, што наша сям'я з Пухайшчыны тады апынулася пад Ленінградом, дзе мая бабуля працавала на чыгунцы, і мама ўспамінала: «Гул самалётаў, і ў Вырыцу ўехалі немцы на танках, самалёты скідвалі бомбы, і мы вырылі зямлянку на агародзе і падчас бамбёжак хаваліся там. У доме насупраць, дзе жыў чыноўнік, пасяліліся немцы, з гаспадаром хутка паразумеліся. Пасля ў яго працавалі некалькі чалавек нашых палонных салдат у якасці раб-боў. Наша сям'я спрабавала дапамагчы палонным. Аднаго схавалі ў лазні. А нехта, магчыма, гаспадар дома, заўважыў, палоннага папярэдзілі, але родныя, і ён паспеў збегчы. Але данос на нашу сям'ю быў, і немцы вырашылі з намі расправацца. У іх працавала перакладчыцай наша знаёмая, яна нас папярэдзіла, што нас расстраляюць. І мы ўсёй раднёй, з трыма малымі дзецьмі, сабраўшы тое-сёе з рэчыва, адправіліся агароды ў шлях». Наперадзе была родная Беларусь, вогненнае вёска, канцлагер і вызваленне... Раю такія гісторыі паспець занатаваць, паспець распытаць тых, хто памятае. Былі такія гісторыі і ў беларускіх пісьменнікаў,

і часта яны ўсвабодзіліся ў старонкі твораў. Давайце разам пагартваем тыя старонкі і даведваемся, як пачалася вайна для нашых класікаў.

Страшная ціша вёскі

Пенталогія Івана Шамякіна «Трывожнае шчасце» ў многім аўтабіяграфічная. Галоўны герой, Пеця, ажаніўся з аднакласніцай Сашай. Але калі Саша была цяжарная, Пеця забралі ў войска... Гэта рэальная гісторыя пра Шамякіна і ягоную жонку Марыю. Другі раман пенталогіі, «Начныя зарнічкі», пачынаецца з таго, што Саша, вясковая фельчарка, нараджае дачкушу. Яна і шчасліва, і сумуе па сваім Пецю, які не можа тут прысутнічаць... Раптам да Сашы прыходзіць яе доктарка.

— Марыя Сяргееўна села на табурэт побач з ложкам і паглядзіла Сашыны валасы. Але Саша не магла адвесці позірку ад яе твару: звычайна асветленыя добрай усмешкай, ён быў нейкі ажно счарнелы, з запалымі вачыма, з непрыгожымі складкамі каля рота, быццам Марыя Сяргееўна пастарэла раптам на многа-многа гадоў.

— А што здарылася, Марыя Сяргееўна? — нясмела спытала Саша.

Рука ўрача пакінула гледзіць яе валасы і мацней прыціснулася да галавы.

— Няшчасце, Саша. Вялікае няшчасце.

— Для каго?
— Для ўсіх...
— Няшчасце для ўсіх? — не разумела Саша.

— Вайна, Саша, — Марыя Сяргееўна азірнулася: у палатце нікога не было, відаць, парадзікі выйшлі гуляць.

Саша адчула, як страшэнна закалілася яе сэрца, як закалола ў скроні і зноў разануў боль у жываце. Словы ўрача пачалі далацца як бы далёк.

— Я выгнала карову... вярнулася да сябе, уключыла прывёмнік... Звычайна так рана станцыі маўчаць. А тут... што робіцца ў эфіры! Усе нямецкія станцыі... Уся Еўропа! Выступаў Гітлер... Яны бамбят Кіеў... Кіеў! Гэта зусім блізка ад нас... Зусім... Вось тут... — Яна паказала рукой, і Саша паглядзела на акно, за якім шумеў ясны летні ранак, чуліся дзіцячыя галасы, сігналы машын, рыпелі фурманкі, і людзі мірна ехалі на рынак, яшчэ нічога не ведаючы. І на міг Сашы здалосся, нібы ўсё, што яна пачула толькі што, — гэта цяпер страшнага сну. А цяпер яна прачнулася і чуе зусім іншае».

Зразумела, першая думка Сашы — як жа там Пеця, які служыць у Запалар'і? Вестка даходзіць да вяскоўцаў, многія з якіх зараз пойдучы ваяваць... І тут з'яўляецца яркая мастацкая дэталі: насуперак Сашыным цяхам... Хоць нават звычайныя праводзіны ў армію заўсёды адбываліся шумна.

«Яна не адразу зразумела, што робіць цішыню такой напружанай, страшнай. Толькі калі выйшла на вуліцу, тады зразумела: няма вясёлага гоману дзяцей. Звычайна ў такі ясны летні вечар усюды — на кожнай вуліцы, на выгане, каля сажалкі, на калгасным стадыёне — гуляюць дзеці, усюды іх смех, крыкі, гоман. У гэты ж вечар дзеці нідзе не было, і ад гэтага рабілася жудасна; Саша адчула страшны подых вайны. Якое ж гэта вялікае гора, калі яго зразумелі, адчулі нават дзеці, самыя маленькія нават!»

З выпускным балем, дзясючынка ў бэльсам да раницы

Ва Уладзіміра Караткевіча таксама была свая гісторыя вайны... Падлеткам ён неаднойчы спрабаваў збегчы на фронт, потым судам знайшоў згубленыя бацькоў. Старэйшы брат загінуў на фронце... У рамане «Чорны замак Альшанскі» ў галоўнага героя, гісторыка Антона Косякіна, шмат падобнасцяў з аўтарам. Але «жыццёпіс гэтага старога кавалера» трохі адрозніваецца ад біяграфіі аўтара, цалкам магчыма, што ў ім ёсць нешта ад біяграфіі старэйшага брата Караткевіча.

«На два гады раней, чым трэба, скончыў школу. Шча-

нюком з мокрым пыскам. У сорах першым. Напярэдадні. З выпускным балем, дзясючынка ў бэльсам да раницы. Дурны, збіты, зацяганы дрэннымі пісьменнікамі прыём. Але тут так і было. На жаль і тугу. Таму што той раницай дзве першыя бомбы ўпалі на паштамі і кінатэатр. Мы з ёю былі ў кінатэатры, так што ўсё гэта здарылася на маіх вачах.

Трос перад ваенкамам пасведчанне аб закончэнні школы. Пашпарта яшчэ не было. Але паверылі. Быў... здаровая, словам, вымахла доўбня. Узялі.

І сербану ў тут спаўна. Родны гарадок. Адступаем. Над паравым млынам адзіны ўцалелы рэпрадуктар, і з яго бравурны марш. І нараўняні Каляда, камандзір майго аддзялення, увесць у пыльных бітах, разануў па ім з аўтамата (мала іх яшчэ тады было, ледзь не адзіны).

Разануў, «каб не звягаз, паразіт».

Тут і скончылася мая ўзнёслая маладосць».

«Што пад той, пад вярбой, салдат ранены...»

Героям аповесці Івана Сяркова «Мы з Санькам у тыле ворага» давялося сербанчу спаўна ў ваеннае ліхалецце. Аўтар апісваў уласнае дзяцтва, жахі нямецкай акупацыі. А пра пачатак вайны малая героі даведваюцца так... У іх хаце на куце пад абразамі стаяла невялікая ружовая скрынка — радыё. Хлопчык Іван з малодшым братам Глыжкам вырашылі паглядзець, як яно працуе... І зламалі. Бацька паклікаў майстра Бусліка, рамантаваць.

«Паглядзеў Буслік спачатку на радыё, потым на нас з Глыжкам і па-змоўніку падміргнуў. Затэм ён пакалупаўся крыху ў драціцах, скрынка пашыпела, пакашыляла, быццам у глотцы яе нешта перасела, і строгім незнаёмым голасам сказала: «Наше дело правое, враг будет разбит, победа будет за нами».

Бацька аж усхочыў з лаўкі. — Што гэта?

— Здаецца, вайна, — няўпэўнена адказаў Буслік, потым згроб свае абцужкі, адвёрты, шрубкі-болцікі і, махнуўшы рукой на бутэльку, якую бацька паставіў на стол, выбег з хаты.

Вайна. Бацька надзеў на галаву шапку і таксама лягнуў дзвярмі.

Што такое вайна, я ведаю. Вайна — гэта калі бацьку прыносяць з сельсавета павестку, каб ён хуценька збіраўся ў нейкі там ваенкамат. Тут маці пачынае плакаць і збіраць торбу. Бабуля таксама ходзіць па хаце з кута ў кут і гаворыць, што якой толькі пошасці на чалавека не прыдумоўць. І ў мяне шкрабаюць на душы кошыкі, але я трымаюся, стараюся, каб не заплакаць. Я мужчына».

Бацька Івана ўжо быў на вайне — калі вызвалілі За-

ходнюю Беларусь... Цяпер ён зноў збіраецца на фронт. На праводзіны прыйшлі вяскоўцы, размовы невясёлыя...

«— Давайце мя лепш спяём, — перабіла мужчыньскія размовы цётка і, не чакаючы згоды, зацягнула высокім, прэрэзлівым голасам.

У нас з Санькам аж у вухах зазвінела.

Ой, паля вы, паля, Вы зялёны паля.

Мужчыны набылі духу і ляніва загупі басамі:

А чаму ж на вас, паля, Ураджаю няма?».

— Трэба вышэй, — параіў Скок і пачаў дапамагаць цётцы:

А чаму ж на вас, паля, Ураджаю няма?».

Ад натугі ў суседа выступілі на шыі жылы і пацыване твар. Здавалася, вась-вось у яго горле лопне нейкая струна і ўсё скончыцца. Але струна не лопалася, і тонкі, чысты голас плавае над басамі:

Толькі выраста адна Кучаравая вярба-а-а!

— Вось, мой татка, як спяваюць, — пахваліўся Скок і зноў зацягнуў. Спяваючы, ён закідае галаву ўгару, быццам певень г'е ваду.

Што пад той, пад вярбой, Салдат ранены...

Яго падтрымала цётка: ў галавах у яго Вараны конь стаіць.

Тут маці, якая да гэтага ўсё набівалася гасцям, каб яны паспыталі то бліноў, то студзінны, моўчкі паднялася з-за стала і, закрываючыся ад людзей хусткай, выйшла ў сенцы. Басы змоўклі. Толькі высокі голас суседа ўсё не хацеў сціхаць:

На грудзях у яго...

І раптам голас абарваўся. Апошнія словы Скок не праспяваў, а, уздыхнуўшы, прагаворыў:

Сцяг чырвоўвы ляжыць...

Настала цяжкая цішыня, толькі мыха дзінкала ў акне, б'ючыся аб шыбу».

«Але ўжо агульны цяжар лёг на плечы кожнага»

Раман Алеся Адамовіча «Вайна пад стрэхамі» таксама мае аўтабіяграфічны характар. Галоўны герой, хлопчык Толя, сын загадчыка сельскай балніцы і аптэкаркі, — гэта і ёсць Аляксей Адамовіч. У раздзеле «Вайна ўваходзіць у дом» апісана раница 22 чэрвеня 1941 года, калі «Людзі ў пасёлку не ведалі, што ўсё тое, пра што яны думалі і клапаціліся, чаму радаліся і аб чым бедавалі ў гэтую чыстую чэрвеньскую раницу, было зусім не такім важным, як ім здавалася: ужо некалькі гаўдзін ішла вайна».

У гэты час чатырнаццацігадовы Толькі Корзун едзе ў правальны паўтаратонцы — вяртаецца дадому з гасцявання ў дзядзькі. Ён шчаслівы, усім усміхаецца... Вось і родная хата... Маці... Але яе голас гучыць не так, як звычайна.

«— Вайна, сыноч. З Нямецкай.

Нешта засмактала ўнутры, так быўае, калі арэлі пляццё ўніз. Вайна! Учора яшчэ такое незаўважнае сярод іншых слоў, звернутае ў кніжнае мінулае і няўпэўна далёкую будучыню, слова гэтае раптам злавесна ажыло, яно ўстала, як плаціна, перапрак усіх думак, жаданняў, пачуццяў. Не ведаючы, што і як скажаць маці, бледнай і заплаканай (ён толькі цяпер убачыў гэта), сын пастарэўся зрабіць сур'ёзны і нават спалоханы твар і паспяшаўся сысці да мужчыны».

Бацька Толькі з'ехаў на аэрадром... А людзі сабраліся каля слупа з радыё, слухалі, «і такое было адчуванне, што кожны стаіць і прыгнечана цяміць: што страціў ён сёння, што недаробіў, не пабачыў, не паспеў? Яшчэ нікога з тых, што стаялі тут, пад прышашанымі хвоямі, вайна не закрывала, але ўжо агульны цяжар лёг на плечы кожнага. Апоўдні, а гэта толькі першае павадамленне аб вайне, распачатай у тры гаўдзіны ночы. Не мы на тэрыторыі ворага, а ён на нашай, ягоныя самалёты над нашымі гарадамі. Гэта бянтэжыць, але не палохае. Людзі ўсё ж не разумеюць немца: што прымуціла яго кінучца на сцяну, загадзя нязломную? Вось-вось павінна быць павадамленне, што нечаканы наскок ворага адбыўся. Што такое павадамленне будзе, вераць амаль усе, яго прагна чакае, хоча пачуць і той, хто заўтра кінецца на ўсход з дзецьмі на руках, і той, хто сустрэне ворага на парозе сваёй хаты з

непераходзячай нянавісцю, і нават сёй-той з тых, хто хутка пачне падлічваць свае крыўды ці хто праз нейкі месца павяжа на руку белую анучу паліца».

Што распавялі дзіцячыя цацкі

Паэма Аркадыя Куляшова «Сцяг брыгады» напісаная ў выглядзе паэтычнага дзённіка. Яе пачатак адлюстроўвае тое, што перажыў сам паэт. Дачка Валянціна ўспамінала: «24 чэрвеня Мінск перажыў жудасную бамбардзіроўку, і бацька разам са знаёмым журналістам і выкладчыкам пад бомбамі шукаў ваенкамат, каб запісацца на фронт. У Калодзішчах на армейскім пляцы толькі чырвоныя пяціліцы нагадвалі пра тое, што тут была армія — усе сталічныя ваенкаматы ўжо выехалі. Убачыўшы гэта, бацька страціў прытомнасць. Гэта зусім не такім важным, як ім здавалася: ужо некалькі гаўдзін ішла вайна».

У гэты час чатырнаццацігадовы Толькі Корзун едзе ў правальны паўтаратонцы — вяртаецца дадому з гасцявання ў дзядзькі. Ён шчаслівы, усім усміхаецца... Вось і родная хата... Маці... Але яе голас гучыць не так, як звычайна.

«— Вайна, сыноч. З Нямецкай.

Нешта засмактала ўнутры, так быўае, калі арэлі пляццё ўніз. Вайна! Учора яшчэ такое незаўважнае сярод іншых слоў, звернутае ў кніжнае мінулае і няўпэўна далёкую будучыню, слова гэтае раптам злавесна ажыло, яно ўстала, як плаціна, перапрак усіх думак, жаданняў, пачуццяў. Не ведаючы, што і як скажаць маці, бледнай і заплаканай (ён толькі цяпер убачыў гэта), сын пастарэўся зрабіць сур'ёзны і нават спалоханы твар і паспяшаўся сысці да мужчыны».

Бацька Толькі з'ехаў на аэрадром... А людзі сабраліся каля слупа з радыё, слухалі, «і такое было адчуванне, што кожны стаіць і прыгнечана цяміць: што страціў ён сёння, што недаробіў, не пабачыў, не паспеў? Яшчэ нікога з тых, што стаялі тут, пад прышашанымі хвоямі, вайна не закрывала, але ўжо агульны цяжар лёг на плечы кожнага. Апоўдні, а гэта толькі першае павадамленне аб вайне, распачатай у тры гаўдзіны ночы. Не мы на тэрыторыі ворага, а ён на нашай, ягоныя самалёты над нашымі гарадамі. Гэта бянтэжыць, але не палохае. Людзі ўсё ж не разумеюць немца: што прымуціла яго кінучца на сцяну, загадзя нязломную? Вось-вось павінна быць павадамленне, што нечаканы наскок ворага адбыўся. Што такое павадамленне будзе, вераць амаль усе, яго прагна чакае, хоча пачуць і той, хто заўтра кінецца на ўсход з дзецьмі на руках, і той, хто сустрэне ворага на парозе сваёй хаты з

непераходзячай нянавісцю, і нават сёй-той з тых, хто хутка пачне падлічваць свае крыўды ці хто праз нейкі месца павяжа на руку белую анучу паліца».

У гэты час чатырнаццацігадовы Толькі Корзун едзе ў правальны паўтаратонцы — вяртаецца дадому з гасцявання ў дзядзькі. Ён шчаслівы, усім усміхаецца... Вось і родная хата... Маці... Але яе голас гучыць не так, як звычайна.

«— Вайна, сыноч. З Нямецкай.

Нешта засмактала ўнутры, так быўае, калі арэлі пляццё ўніз. Вайна! Учора яшчэ такое незаўважнае сярод іншых слоў, звернутае ў кніжнае мінулае і няўпэўна далёкую будучыню, слова гэтае раптам злавесна ажыло, яно ўстала, як плаціна, перапрак усіх думак, жаданняў, пачуццяў. Не ведаючы, што і як скажаць маці, бледнай і заплаканай (ён толькі цяпер убачыў гэта), сын пастарэўся зрабіць сур'ёзны і нават спалоханы твар і паспяшаўся сысці да мужчыны».

Бацька Толькі з'ехаў на аэрадром... А людзі сабраліся каля слупа з радыё, слухалі, «і такое было адчуванне, што кожны стаіць і прыгнечана цяміць: што страціў ён сёння, што недаробіў, не пабачыў, не паспеў? Яшчэ нікога з тых, што стаялі тут, пад прышашанымі хвоямі, вайна не закрывала, але ўжо агульны цяжар лёг на плечы кожнага. Апоўдні, а гэта толькі першае павадамленне аб вайне, распачатай у тры гаўдзіны ночы. Не мы на тэрыторыі ворага, а ён на нашай, ягоныя самалёты над нашымі гарадамі. Гэта бянтэжыць, але не палохае. Людзі ўсё ж не разумеюць немца: што прымуціла яго кінучца на сцяну, загадзя нязломную? Вось-вось павінна быць павадамленне, што нечаканы наскок ворага адбыўся. Што такое павадамленне будзе, вераць амаль усе, яго прагна чакае, хоча пачуць і той, хто заўтра кінецца на ўсход з дзецьмі на руках, і той, хто сустрэне ворага на парозе сваёй хаты з

Галіна Цімчанка.
Фота 2009 года.

НА БАБІНАВІЦКІХ ВЫШЫНЯХ

(Пачатак на 1-й стр.)

У Бабінавіцкіх ваколіцах фронт стаяў цэлых дзевяць месяцаў — з лістапада 1943-га да чэрвеня 1944-га. Адсюль, з вышынь і балот, пачыналася вызваленча-наступальная аперацыя «Баграціён». Некалькі разоў Чырвоная Армія спрабавала прарваць абарону гітлераўцаў, але не ўсе атакі мелі станоўчы вынік. У адной такой аперацыі каля вёскі Асіпенкі трыццаць васьмь байцоў мінамётнага палка авалодалі вышыняй і на працягу некалькіх дзён адбівалі варожыя атакі супраць 800 нямецкіх пехацінцаў, адбілі іх чатыры атакі, знішчылі больш як 250 гітлераўцаў. А паколькі сувязі з армейскім камандаваннем не было, ніхто не ведаў, ці жывыя мінамётчыкі. І таму спачатку залічылі іх у спісы тых, хто прапаў без вестак. Пра гэты ваенны эпізод пісалі многія франтавыя газеты. Пасля вайны, у 1959 годзе, адна з такіх газет трапіла на вочы настаўніцы гісторыі і геаграфіі Бабінавіцкай школы Галіне Цімчанцы. І яна з вучнямі занялася пошукам відэафрагментаў тых баёў. Перапіска з франтавікамі і камандзірам той батарэі Леанідам Ціхмянавым і камсоргам Сяргеем Багамолавым дала плён і кірунак для далейшага пошуку. А потым узнік і народны школьны музей, а на безыменнай вышыні пад Асіпенкамі ўзвялі курган і назвалі яго ў гонар камандзіра — Ціхмянаўскай вышыня. Галіна Александрэўна Цімчанка на працягу 40 гадоў кіравала музеем, і дзякуючы ёй воінскае пахаванне ў Бабінавічах таксама ператварылася ў галоўны мемарыял раёна. У гэтым ёй дапамагала настаўніца пачатковых класаў Дзіна Багдановіч. Калі першы кіраўнік музея па стане здароўя не змогла спраўляцца, музейна-пошукавую справу стала працягваць Дзіна.

У 2018 годзе Галіны Цімчанкі не стала, але жыхары вёсак Бабінавічы і Асіпенкі не забылі сваю настаўніцу, ахвяравалі грошы, каб каля падножжа воінскага пахавання ўсталяваць памятную дошку з партрэтамі заслужанай зямлячкі. На гэтым прыкладзе павагі і памяці вяскоўцы прадэманстравалі нераўнадушша да гісторыі свайго народа, да людзей, якія абаранялі Радзіму, і тых, хто шукаў праўду і захоўваў яе для іншых пакаленняў. У 2009 годзе і мне давялося сустрэцца з мужнай і працавітай музейшчыцай, і ў «Звяздзе» з'явіўся яе фотартпартрэт. А былы школьны музей з-за таго, што школу закрылі, пераехаў

у будынак сельскага выканаўчага камітэта. Дзіна Анатольеўна па-ранейшаму вядзе пошукавую працу, піша ў архівы лісты, перапісваецца з роднымі і нашчадкамі герояў, збірае артэфакты, якія маюць самае непасрэднае дачыненне да вайны на бабінавіцкай зямлі. За зберажэнне і папулярызаванне гістарычнай і культурнай спадчыны і асабісты ўклад ва ўвекавечванне памяці аб загінулых і ў гонар 75-годдзя вызвалення Беларусі Дзіне Багдановіч была ўручана дзяржаўная ўзнагарода.

Анатоль КЛЯШЧУК, фота аўтара.
Больш здымкаў глядзіце на сайце «Звязды».

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Гомельский ликеро-водочный завод «Радамир» (продавец) извещает о проведении 4 июля 2022 года открытого повторного аукциона со снижением цены по продаже имущества в 11,00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20

№ лота	Наименование предметов торгов	Начальная цена продажи имущества, с учетом НДС, бел. руб.	Сумма задатка, с учетом НДС, бел. руб.
Местонахождение лотов: г. Гомель, ул. Войсковая, 16			
1	Грузовой бортовой тентовый GAZ 3309 KI 4738 СРАВАА, рег. № АА 5518-3, год выпуска – не определен, номер кузова (рамы) У3Н47380060038153, цвет – белый, состояние – удовлетворительное, пробег – 518 150 км	4 345,00	217,25
2	Грузовой бортовой тентовый MAZ 437143 332, рег. № AI 0666-3, 2011 года выпуска, номер кузова (рамы) У3М43714300000921, цвет – белый, состояние – удовлетворительное, пробег – 474 176 км	6 050,00	302,50
3	Полуприцеп цистерна CLAYTON CLAYTON, рег. № А 9531 B3, 1997 года выпуска, номер кузова (рамы) 9724521, цвет – серебристо-синий, состояние – удовлетворительное, пробег – 363 050 км	49 900,00	2 495,00
4	Трактор колесный МТЗ-80, рег. № ЕВ-3 9154, 1992 года выпуска, зав. номер 961379, состояние – удовлетворительное. Местонахождение: г. Гомель, ул. Войсковая, 16	9 064,00	453,20

Продавец: ОАО «Гомельский ликеро-водочный завод «Радамир», г. Гомель, ул. Севастопольская, 106. **Порядок ознакомления с имуществом осуществляется по контактному тел.:** 8 (0232) 25-49-97, 8 (033) 372-87-77 – начальник транспортного цеха Туманов Александр Николаевич. **Шаг аукционных торгов – 5%. Для участия в аукционе необходимо:** 1. Оплатить задаток на расчетный счет Продавца (ОАО «Гомельский ликеро-водочный завод «Радамир»); р/с BY86 BLBB 3012 0400 0783 1600 1007 в Дирекции ОАО «Белинвэстбанк» по Гомельской области, УНН 400078316, БИК BLBBVBY2X, назначение платежа – задаток за участие в аукционных торгах по лоту № (задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления). 2. Подать заявление организатору аукциона по стандартной форме с приложением необходимых документов можно с 22 июня 2022 г. по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 20, 2-й этаж, каб. «Эксперт-Услуга» в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 16.00. Прием заявлений для участия в аукционе заканчивается 30 июня 2022 г. в 16.00. Заявления, поступившие после установленного срока, не принимаются. Организатор аукциона вправе отказать от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за три дня до его проведения. В случае если аукцион признан не состоявшимся в силу того, что заявления на участие в нем подано только единственным участником, объект аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 (пять) %. Участник торгов имеет право до начала торгов письменно отозвать свое заявление на участие. Некая участника торгов на торги признается отказом от участия в торгах. В этом случае сумма внесенного им задатка возвращается Продавцом в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня проведения торгов. Победителями торгов будут признаны участники, предложившие более высокую цену. Лица, являющиеся победителями торгов, обязаны: подписать протокол о результатах аукциона; произвести оплату услуг (вознаграждение) по организации и проведению торгов, затраты за публикацию в газете «Звезда» в течение 3 (трех) рабочих дней с момента подписания протокола; заключить договор купли-продажи в течение 20 (двадцати) календарных дней от даты подписания протокола о результатах аукциона; оплатить приобретаемое имущество согласно договору купли-продажи. Задатки, уплаченные участниками аукциона, ставшими победителями, будут учтены в счет исполнения обязательств по договору купли-продажи. Проводится аукцион в соответствии с Положением Открытого акционерного общества «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества и права на заключение договоров аренды нежилых помещений (их части). Ранее опубликованное извещение о торгах размещено в газете «Звезда» от 09.09.2021 г. № 173 (29542), от 10.03.2021 г. № 47 (29669), от 19.04.2022 г. № 75 (29697). Порядок оформления участия в аукционе, в том числе документации, необходимой для регистрации участника торгов, порядок проведения аукциона размещены на официальном сайте Организатора торгов – www.gomeloblreklama.by, www.expert-usluga.by, раздел «Аукционы». Дополнительная информация по контактному телефону Организатора аукциона 8 (0232) 23-23-54 (тел./факс), 23-23-56, 8 (029) 651-22-19, 8 (029) 126-66-62, 8 (044) 599-18-16.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ по продаже недвижимого имущества
Коммунальное консалтинговое унитарное предприятие «Витебский областной центр маркетинга» извещает о проведении повторных электронных торгов № 2022.4.002.00061 по продаже недвижимого имущества на электронной торговой площадке ЕТРП.ВУ, по адресу: <https://etp.vit.by/>
Продавец: открытое акционерное общество «Витязь», 210605, Витебская обл., г. Витебск, ул. П. Бровки, 13а, тел. +375 212 26-55-08.
Организатор, Оператор электронной торговой площадки ЕТРП.ВУ: коммунальное консалтинговое унитарное предприятие «Витебский областной центр маркетинга», г. Витебск, проезд Гоголя, 5, тел.: +375 (212) 24-63-12, +375 210-07-63, +375 (414) 709-55-52, e-mail: vcm74@mail.ru, <https://etp.vit.by/>.
Дата и время проведения повторных торгов: 07.07.2022 в 09.00 (по времени на сервере ЕТРП.ВУ).
Лот № 1 Незавершенное законсервированное капитальное строение с инвентарным номером 200U-106068 площадью 1341,2 кв. м по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Петруса Бровки, 50/14 (готовность – 5 %) назначение – здание неустановленного назначения, находящееся на земельном участке с кадастровым номером 240100000003000172 площадью 6,4641 га по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Петруса Бровки, 50 (общее долговое право аренды), целевое назначение – земельный участок для строительства и обслуживания административно-производственных зданий и сооружений.
Нач. цена: 79 800,00 бел. руб. без учета НДС. **Задаток:** 7 980,00 бел. руб.
Электронные торги проводятся в соответствии с Регламентом организации и проведения электронных торгов по продаже имущества и имущественных прав на электронной торговой площадке коммунального консалтингового унитарного предприятия «Витебский областной центр маркетинга» – «etp.vit.by». **Для участия в электронных торгах** необходимо ознакомиться с Регламентом, зарегистрироваться на ЕТП по электронному адресу: <https://etp.vit.by/>, внести задаток и подать документы на участие в торгах согласно информации об электронных торгах, размещенной на сайте ЕТП. **Срок внесения задатка и время окончания приема заявлений с прилагаемыми документами: до 16.00.06.07.2022. Сумма задатка перечисляется оператору электронных торгов на р/с:** № ВУ93МТБК30120001093300066782 ЗАО «МТБанк» г. Минск, БИК МТБВКВY22, УНП 390477566. Получатель – ККУП «Витебский областной центр маркетинга». **Условия повторных электронных торгов:** победитель торгов (президент на покупку) обязан в течение 10 (десяти) рабочих дней с даты проведения электронных торгов возместить затраты на организацию и проведение электронных торгов, расходы продавца на проведение независимой рыночной оценки предмета эл. торгов, оплатить услуги оператора ЕТП согласно прейскуранту, размещенному на сайте ЕТП; подписать договор купли-продажи предмета электронных торгов в течение 20 (двадцати) календарных дней со дня проведения электронных торгов, оплатить предмет электронных торгов в порядке и сроки, установленные договором купли-продажи, оплатить НДС сверх цены продажи предмета эл. торгов. Организатор электронных торгов имеет право отказать от проведения электронных торгов в любое время, но не позднее чем за три календарных дня до наступления даты их проведения. С подробной информацией о предмете электронных торгов, порядке участия и оформления документов для участия в электронных торгах можно ознакомиться на сайте ЕТП. **Право заключения договора аренды земельного участка площадью 2,2126 га, срок аренды – 5 лет со дня утверждения в установленном порядке протокола о результатах электронных торгов либо признания электронных торгов не состоявшимся** в г. 8-0212-265838.

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» извещает об открытом аукционе

Лот № 1 – капитальное строение с инвентарным номером 431/С-38819 (целевое назначение – здание специализированное складов торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование – здание склада, площадью 1092,4 кв. м, расположено по адресу: Гродненская обл., г. п. Кореличи, ул. Красноармейская, 44А;
– капитальное строение с принадлежностями с инвентарным номером 431/С-38820 (целевое назначение – здание специализированное для обработки древесины и производства изделий из дерева, включая мебель, наименование – здание столярного цеха площадью 138,1 кв. м, – ограждения, забор железобетонный, протяженностью 386 метров расположены по адресу: Гродненская обл., г. п. Кореличи, ул. Красноармейская, 44А/1

Лот № 1 расположен на земельном участке, кадастровый номер 423355100001000233, площадью 1,7812 га (назначение – земельный участок для размещения объектов иного назначения) по адресу: г. п. Кореличи, ул. Красноармейская, 44А. Земельный участок имеет ограничения (обременения) прав в использовании: земли, находящиеся в охранных зонах линий электропередачи, код – 6, площадью 0,0800 га

Начальная цена продажи – 138 435,58 руб. (сто тридцать восемь тысяч четыреста тридцать пять рублей пятьдесят восемь копеек) с учетом НДС

Сумма задатка – 13 843 руб. (тринадцать тысяч восемьсот сорок три рубля)

Продавец – Гродненское областное потребительское общество (Кореличский филиал), 231430, г. п. Кореличи, ул. 8 Марта, 28, 8-01596-2-14-84

Организатор торгов – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел. 55-87-70

Условия проведения аукциона – аукцион без условий. Условия оплаты – по договоренности сторон. Срок заключения договора купли-продажи – не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукциона

Номер р/с для перечисления задатка – BY44BLBB30120500833225001001 в Дирекции ОАО «Белинвэстбанк» по Гродненской области, код банка BLBBVBY2X, УНП 500833225

Аукцион состоится 25 июля 2022 г. в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 208

Порядок регистрации в качестве участника аукциона и правила проведения аукциона содержится на сайте организатора аукциона <https://grino.by/auktion>

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 208, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница)

Последний день приема заявлений – 21 июля 2022 г. до 15.00

Телефон для справок: 55-87-71 – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» <http://grino.by>

Информация об объявленных электронных торгах и предмете электронных торгов

Организатор электронных торгов – комитет государственного имущества Минского городского исполнительного комитета
Продавец – государственное учреждение «Республиканский отряд специального назначения «ЗУБ» Министерства по чрезвычайным ситуациям Республики Беларусь
Оператор электронной торговой площадки – ОАО «Белорусская универсальная товарная биржа»
Электронный адрес электронной торговой площадки – <http://et.bulb.by>

Дата электронных торгов	Сведения о предмете электронных торгов	Местонахождение имущества	Начальная цена, руб.	Информация о публикации извещения
28.07.2022	Незавершенные незаконсервированные капитальные строения по ул. Карвата, 99/16 (комплексное здание для размещения аварийно-спасательных служб, общая площадь – 10 464,6 кв. м, готовность – 25 %), ул. Карвата, 99/17 (трансформаторная подстанция, общая площадь – 47,3 кв. м, готовность – 85 %), ул. Карвата, 99/18 (трансформаторная подстанция, общая площадь – 46 кв. м, готовность – 95 %) в г. Минске.	г. Минск, ул. Карвата, 99/16, 99/17, 99/18	13 891 150,83	Извещение о проведении электронных торгов опубликовано на https://au.nca.by/item/33996 и https://minsk.gov.by/ru/freepage/other/prodazha_arena УНН 10048818

Околовский сельский исполнительный комитет сообщает о проведении 28 июля 2022 года повторного открытого аукциона по продаже земельных участков на территории Логойского района

Номер лота	Адрес земельного участка, кадастровый номер	Площадь, га	Инженерная и транспортная инфраструктура	Начальная цена, бел. руб.	Расходы по подготовке зем. документации	Сумма задатка, бел. руб.
Аукцион по продаже земельного участка в частную собственность для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома						
1	Минская область, Логойский район, Околовский сельсовет, д. Старинки, 22А, земельный участок с кадастровым номером 623285413601000028, целевое назначение земельного участка – для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома	0,1005	Возможность подключения к электроснабжению, имеется подъездная грунтовая дорога	2000,00	Публикация в газете + 1847,11 руб.	200,00
2	Минская область, Логойский район, Околовский сельсовет, д. Коргово, 19 А, земельный участок с кадастровым номером 623285406101000034, целевое назначение земельного участка – для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома	0,2079	Возможность подключения к электроснабжению, имеется подъездная грунтовая дорога	2000,00	Публикация в газете + 1 495,42 руб.	200,00

Затраты на строительство, в том числе проектирование, объектов распределительной инженерной и транспортной инфраструктуры к земельным участкам, подлежат возмещению в порядке и случаях, предусмотренных в соответствии с Указом Президента Республики Беларусь от 7 февраля 2006 г. № 72 «О мерах по государственному регулированию отношений при размещении и организации строительства жилых домов, объектов инженерной, транспортной и социальной инфраструктуры» и Положения о порядке возмещения лицом, которому предоставлен земельный участок, затрат на строительство, в том числе проектирование, объектов распределительной инженерной и транспортной инфраструктуры к такому земельному участку, утвержденного постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 01.04.2004 г. № 298 (питьевое водоснабжение 1558,58 руб./1 куб. м/сут.); электроснабжение 1626,45 руб./1 кВт).
Задаток (10 % от начальной цены) перечисляется на расчетный счет (БАН) ВУ53-АКВ38008191211090000000 в «ОАО АСБ Беларусбанк», код банка (БИК) АКВВBY2X, код платежа – 04901, получатель – Околовский сельский исполнительный комитет, УНП 600181669, ОКПО 0431582.
Для участия в аукционе необходимо:
1. подать заявление об участии в аукционе в комиссию по организации и проведению аукционов;
2. представить квитанцию об оплате суммы задатка;
3. предъявить документ, удостоверяющий личность, либо доверенность, выданную в установленном законодательством порядке, либо документ, подтверждающий полномочия должностного лица;
4. заключить соглашение с местным исполнительным комитетом или по его поручению с государственной организацией для проведения аукционов.
Всем желающим предоставляется возможность ознакомиться с документацией и с земельными участками, выставляемыми на аукцион. Порядок проведения аукциона оговорен в условиях его проведения.
Аукцион состоится 28 июля 2022 года в 10.00 по адресу: Минская область, Логойский район, д. Околово, д. 52.
Заявления на участие и необходимые документы принимаются по рабочим дням с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00. Последний день приема заявлений 25 июля 2022 года до 17.00.
Контактные телефоны: 8 (01774) 51-7-35, 72-1-58.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА ОАО «УПРАВЛЯЮЩАЯ КОМПАНИЯ ХОЛДИНГА «ГРОДНОБЛСЕЛЬХОЗТЕХНИКА»

Предмет торгов	Начальная цена с учетом НДС, руб.	Сумма задатка (1 %), руб.
Лот № 1 – севкоуборочный комбайн Kleine SF-10-2, 2008 г. в. зав. № 2310060, рег. № СК-4 2832	68 677,34	687,00

Местонахождение имущества: Гродненская обл., Щучинский р-н, аг. Рожанка (ОАО «Щучинский ремонтный завод»)

Сведения о продавце: ОАО «Управляющая компания холдинга «ГродноБлСельхозтехника», г. Гродно, ул. Лермонтова, 2, тел. 8 (0152) 626024

Сведения об организаторе торгов и номер счета для перечисления задатка: Гродненское областное учреждение финансовой поддержки предпринимателей, г. Гродно, ул. Мицкевича, 8, тел. 8 (0152) 621631, счет BY65BLBB30150500481906001002 в Дирекции ОАО «Белинвэстбанк» по Гродненской обл., код BLBBVBY2X, УНП 500481906

Торги состоятся 4 июля 2022 года в 12.00 по адресу: г. Гродно, ул. Мицкевича, 8

Срок подачи документов для участия в торгах – По 28 июня 2022 года включительно до 16.00 по адресу: г. Гродно, ул. Мицкевича, 8

Аукцион без условий. Шаг аукциона – 5%. **Срок заключения договора купли-продажи:** в течение 10 рабочих дней с момента проведения аукциона.
Условия оплаты: 100 % предоплата. Условия участия и порядок проведения аукциона по тел.: 8 (0152) 621632, 621630 и на сайте www.fincen.by.
Ознакомление заинтересованных лиц с предметом торгов осуществляется в рабочие дни с 9.00 до 17.00, ответственное лицо: Болдовский Алексей Геннадьевич, тел. в Гродно: 8 (0152) 626020, 626024. Предыдущая публикация: газета «Звезда» от 21.05.2022 года.

РЕЗУЛЬТАТЫ ПРОВЕДЕНИЯ РЕКЛАМНОЙ ИГРЫ «Счастливым случаем. 5-й сезон. Тур 2»

1. Сведения об организаторе.
 Общество с ограниченной ответственностью «Торговая компания Ромас» (далее – Организатор).
 УНП 190761848. Зарегистрирован решением Минского горисполкома от 04.10.2006 г. № 2011. Регистрационный номер в Едином государственном реестре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей № 190761848.
 Местонахождение Организатора: 220100, г. Минск, ул. Кульман, д. 35А, пом. 8.

Почтовый адрес: 220100, г. Минск, ул. Кульман, д. 35А, пом. 8.

2. Наименование Рекламной игры. «Счастливым случаем. 5-й сезон. Тур 2»

3. Территория проведения.
 Магазины «Остров чистоты», «Остров чистоты и вкуса» на территории Республики Беларусь и интернет-магазины ostrov-shop.by, zht.by, zhs.by, zhi.by.

4. Сроки проведения.
 14.04.2022 – 30.06.2022 (включая срок выдачи выигрышей и опубликования результатов проведения Рекламной игры).

В Рекламной игре приняло участие 36 578 участников. Состав и размер призового фонда. Источники формирования.
 Источником формирования призового фонда является имущество и денежные средства Организатора. Общий размер призового фонда составляет 106 630, 13 (сто шесть тысяч шестьсот тридцать) рублей тринадцать копеек.

Призовой фонд разыгран полностью.

ФИО победителей Рекламной игры и их выигрыши.

Денежный приз в размере 45 000 белорусских рублей и денежные средства в размере возмещения подоходного налога за приз в размере 6 700,08 рубля

№ п/п	№ Игрового кода	№ Дисконтной карты	Фамилия Имя Отчество
1	32644	2289812	Курман Александра Сергеевна

Фен Dyson Supersonic HD07 (черный) (страна производитель – Малайзия) стоимостью 1239,00 рубля и денежные средства в размере возмещения подоходного налога за приз в размере 161,08 рубля

№ п/п	№ Игрового кода	№ Дисконтной карты	Фамилия Имя Отчество
1	32658	2340932	Усова Анастасия Александровна
2	36058	2147419	Боженова Надежда Николаевна
3	10238	3372220	Егорчинова Татьяна Васильевна
4	28827	3131688	Баранович Лариса Вячеславовна
5	16473	2074736	Юрченко Марина Николаевна

Смартфон Apple iPhone 13 128GB / MLP13 (голубой) (страна производитель – Китай) стоимостью и 2898,996 рубля и денежные средства в размере возмещения подоходного налога за приз в размере 409,13 рубля.

№ п/п	№ Игрового кода	№ Дисконтной карты	Фамилия Имя Отчество
1	4157	1808045	Иванова Анна Геннадьевна
2	36059	2147451	Портнова Виктория Игоревна
3	4278	2030228	Морозова Марина Николаевна
4	19175	4191559	Хамутковский Валерий Иосифович
5	29320	2028571	Шилова Екатерина Ивановна

Телевизор Samsung UE50AU9010UXRU (страна производитель – Россия) стоимостью 1807,644 рубля и денежные средства в размере возмещения подоходного налога за приз в размере 246,05 рубля.

№ п/п	№ Игрового кода	№ Дисконтной карты	Фамилия Имя Отчество
1	246	2022081	Орлова Виктория Сергеевна
2	10273	3548467	Романовская Ирина Владимировна
3	17277	1390820	Гвоздева Юлия Николаевна
4	18102	4178674	Кабак Елена Юрьевна
5	15322	1908632	Лалацкая Наталья Александровна

Робот-пылесос Dreame Robot Vacuum-Mop F9/RVSS-WH0 (белый) (страна производитель – Китай) стоимостью 582,00 рубля и денежные средства в размере возмещения подоходного налога за приз в размере 62,91 рубля.

№ п/п	№ Игрового кода	№ Дисконтной карты	Фамилия Имя Отчество
1	34966	4035466	Губина Татьяна Люциановна
2	19009	3464036	Короткевич Галина Васильевна
3	8795	3507835	Сичевич Анастасия Вячеславовна
4	24467	2884504	Коршун Екатерина Алексеевна
5	26716	1283710	Липич Елена Николаевна
6	21763	3997730	Спирин Инга Юрьевна
7	11125	2184554	Дубиловская Надежда Викторовна
8	26086	2066815	Суряева Юлия Геннадьевна
9	24569	3238815	Медведская Яна Станиславовна
10	3739	1475208	Голкич Надежда Александровна

Кофемашинка DE LONGHI ECAM46.860.B (страна производитель – Италия) стоимостью 1875,06 рубля и денежные средства в размере возмещения подоходного налога за приз в размере 256,12 рубля.

№ п/п	№ Игрового кода	№ Дисконтной карты	Фамилия Имя Отчество
1	35945	1822652	Ковалев Максим Александрович
2	20595	3891610	Исакевич Нина Владимировна
3	1470	2527715	Савчик Ольга Ивановна
4	24327	2345408	Мистюкевич Ирина Николаевна
5	36485	2268479	Иванова Марина Валерьевна

Гриль DE LONGHI CGH1030D (страна производитель – Китай) стоимостью 719,64 рубля и денежные средства в размере возмещения подоходного налога за приз в размере 83,47 рубля.

№ п/п	№ Игрового кода	№ Дисконтной карты	Фамилия Имя Отчество
1	3576	3885431	Мороз Ольга Анатольевна
2	34532	2075073	Иванишко Владимир Петрович
3	34161	3948199	Дехтеревич Ангела Михайловна
4	10204	3276087	Зайцев Михаил Борисович
5	13115	3810879	Смышляева Анастасия Олеговна

Информацию об условиях участия и проведения Рекламной игры можно получить по телефону «горячей линии» +37544 700-13-33, +37533 686-37-37 с 09.00 до 21.00, а также на сайте ostrov-chistoty.by.

Свидетельство о государственной регистрации Рекламной игры № 4169 от 29.03.2022 г., выданное Министерством антимонопольного регулирования и торговли Республики Беларусь. Правила Рекламной игры «Счастливым случаем. 5-й сезон. Тур 2» были опубликованы в газете «Звезда» № 67 (29689) от 07.04.2022 г.

Извещение о проведении повторного аукциона				
Организатор аукциона	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5, корп. 2, пом. 1703			
Продавец	ОАО завод «ВИЗАС», 210602, г. Витебск, пр-т Фрунзе, 83			
Оборудование, бывшее в употреблении, расположенное по адресу: г. Витебск, пр-т Фрунзе, 83				
№ лота	Инв. номер	Наименование	Начальная цена с НДС 20 %, бел. руб.	Шаг аукциона, бел. руб.
1	1022	Станок внутришлифовальный VOUARD VI	5760,00	288,00
2	1085	Станок внутришлифовальный 3A227C116	4560,00	228,00
3	1125	Станок центрошлифовальный 3Xb160x1	6960,00	348,00
4	2314	Станок внутришлифовальный CSH141C15	3420,00	171,00
5	3800	Станок внутришлифовальный 3K227A	4080,00	204,00
6	981	Станок внутришлифовальный 3A227	4080,00	204,00
7	1144	Станок резьбошлифовальный 5822	4200,00	210,00
8	1782	Станок резьбошлифовальный 5822M	4500,00	225,00
9	2146	Станок резьбошлифовальный 5822M	4500,00	225,00
10	1149	Станок круглошлифовальный с ЧПУ 3A151	3060,00	153,00
11	1233	Станок круглошлифовальный 3A130	3240,00	162,00
12	2672	Станок круглошлифовальный с ЧПУ 3M132B	6960,00	348,00
13	1895	Станок радиально-сверлильный 2M55	4800,00	240,00
14	2124	Станок радиально-сверлильный 2H53	5520,00	276,00
15	1131	Станок вертикально-сверлильный 2A125	1980,00	99,00
16	1203	Станок вертикально-сверлильный 2H125	2100,00	105,00
17	1340	Станок вертикально-сверлильный 2H125-4	3420,00	171,00
18	1430	Станок вертикально-сверлильный 2H125-4	6900,00	345,00
19	1592	Станок вертикально-сверлильный 2H125	2100,00	105,00
20	1688	Станок вертикально-сверлильный 2H135	3120,00	156,00
21	1777	Станок вертикально-сверлильный 2H135	3120,00	156,00
22	2031	Станок вертикально-сверлильный 2H125	2100,00	105,00
23	2033	Станок вертикально-сверлильный 2H125	2100,00	105,00
24	2310	Станок вертикально-сверлильный 2H125	2100,00	105,00
25	1121	Станок токарно-винторезный 1K62	4560,00	228,00
26	1152	Станок токарно-винторезный 1K625	4320,00	216,00
27	2435	Станок заточной с ЧПУ 50 – NC WALT	8220,00	411,00
28	1518	Ножницы гильотинные Н – 32185	6960,00	348,00
29	1475	Пресс гидравлический листоштамповочный П6324	3660,00	183,00
30	878	Пресс гидравлический листоштамповочный PVE – 25	3300,00	165,00
31	2107	Пресс гидравлический листоштамповочный П6320	3180,00	159,00
32	1526	Пресс механический К1128	2880,00	144,00
33	806	Пресс эксцентриковый К – 116Г	2820,00	141,00
34	811	Ножницы комбинированные Н – 514	3180,00	159,00
35	523	Ножницы комбинированные Н – 514	3180,00	159,00
36	2754	Ножницы гильотинные НК – 3414	3780,00	189,00
37	2433	Ножницы гильотинные Н – 481А	12240,00	612,00
38	2843	Прессноножницы НВ1429	3180,00	159,00
39	1989	Станок фугальный СФА – 4	2880,00	144,00
40	239	Станок строгальный по дереву 350 мм	1260,00	63,00
41	2900	Станок торцешлифовальный	360,00	18,00
42	2914	Станок деревообрабатывающий В3 – 356	1740,00	87,00
43	2922	Станок деревообрабатывающий В3 – 356	1740,00	87,00
44	2923	Станок деревообрабатывающий В3 – 368	1740,00	87,00
45	3524	Устройство для отсоса стружки В3 – 382	132,00	6,60
46	444	Станок вертикально-сверлильный 2A135	2280,00	114,00
47	51	Станок рейсмусовый деревообрабатывающий	2100,00	105,00
48	912	Пила циркуляционная	660,00	33,00
49	695	Станок токарный по дереву ТВ200М	2280,00	114,00
50	2506	Циркулярная пила ЦП	660,00	33,00
51	2702	Станок фугальный СФ6 – 1	2520,00	126,00
52	2913	Станок рейсмусовый СР – 6 – 10	4080,00	204,00
53	3022	Станок круглоплотный В3 – 349	1920,00	96,00
54	3000	Станок деревообрабатывающий П2Д – 5A21	5280,00	264,00
55	3798	Станок пыльно – брукующий В3 – 369	10740,00	537,00
56	3799	Станок деревообрабатывающий В3 – 325	9960,00	498,00
57	3749	Станок для опилки щек В3 – 579 – 02	1620,00	81,00
58	872	Циркулярная пила ЦП	660,00	33,00
59	1065	Станок вертикально-сверлильный 2H135	3300,00	165,00
60	1448	Кран консольный 0,25 т	1380,00	69,00
61	3692	Система вентиляции	12360,00	618,00
62	1059	Машина бумагорезальная ЗЕР – 70	2520,00	126,00
63	383	Универсальный микроскоп с бабкой 3062 УИМ 23	2820,00	141,00
64	2809	Станок вертикально-сверлильный 2C132	3480,00	174,00
65	104	Станок шлоно-фрезерный HURT	3360,00	168,00
66	1626	Станок горизонтально-фрезерный 6P82	3660,00	183,00
67	1868	Станок широкоуниверсальный фрезерный 6750	2940,00	147,00
68	2077	Станок горизонтально-фрезерный 6P90	4380,00	219,00
69	2315	Станок горизонтально-фрезерный 6P90	4380,00	219,00
70	2152	Станок шлоно-фрезерный 692P	4440,00	222,00
71	625	Станок шлоно-фрезерный 692A	4440,00	222,00
72	2871	Станок горизонтально-фрезерный 6T82 – 29	8040,00	402,00
73	1224	Станок шлоно-фрезерный 692M	4440,00	222,00
74	2795	Станок шлоно-фрезерный 692D	5280,00	264,00
75	2873	Станок вертикально-фрезерный 6T12D20-28	6840,00	342,00
76	2874	Станок вертикально-фрезерный 6T12D20-28	6840,00	342,00
77	2875	Станок горизонтально-фрезерный 6T82-29	8040,00	402,00
78	2847	Станок вертикально-фрезерный 6T12-29	6840,00	342,00
79	2859	Станок вертикально-фрезерный 6T82	8040,00	402,00
80	1605	Станок вертикально-фрезерный 6P12	4320,00	216,00
81	1912	Станок горизонтально-фрезерный 6P83	7500,00	375,00

82	1928	Станок горизонтально-фрезерный 6P82	3660,00	183,00
83	2706	Станок вертикально-фрезерный СФ35	3000,00	150,00
84	2014	Станок вертикально-фрезерный 6P13	6600,00	330,00
85	2244	Станок широкоуниверсальный фрезерный 6P10	2880,00	144,00
86	2546	Станок фрезерный с ЧПУ G02171C5	10140,00	507,00
87	2547	Станок фрезерный с ЧПУ G02171C5	10140,00	507,00
88	2743	Станок фрезерный с ЧПУ G02171C5	10140,00	507,00
89	2876	Станок радиально-сверлильный G501	7200,00	360,00
90	28	Станок долбежный BERNAR	4800,00	240,00
91	898	Станок токарно-винторезный 1K 62	5100,00	255,00
92	1178	Станок шлоно-фрезерный 692M	4440,00	222,00
93	2446	Станок токарный с ЧПУ DF2/CNC	7740,00	387,00
94	2157	Станок токарно-винторезный 1M63	9000,00	450,00
95	1897	Станок токарно-винторезный 1M63	9000,00	450,00
96	1481	Станок плоскошлифовальный 35722	5700,00	285,00
97	2392	Станок стрезной	2100,00	105,00
98	2920	Станок стрезной ООС	2100,00	105,00
99	1855	Станок плоскошлифовальный QЦ-48	4440,00	222,00
100	1778	Станок плоскошлифовальный 3Г71	4260,00	213,00
101	2793	Станок плоскошлифовальный 3Д711ВФ11	4740,00	237,00
102	2794	Станок плоскошлифовальный 3Д711ВФ	4740,00	237,00
103	2158	Станок плоскошлифовальный 35722	5700,00	285,00
104	1794	Станок плоскошлифовальный 35722	5700,00	285,00
105	2721	Станок плоскошлифовальный 3Е711В	6120,00	306,00
106	2735	Станок плоскошлифовальный 3П722А	8700,00	435,00
107	2161	Станок плоскошлифовальный 35722	5700,00	285,00
108	1140	Станок плоскошлифовальный 35722	5700,00	285,00
109	2657	Станок продольно-шлифовальный S211-12-03	43920,00	2196,00
110	2719	Станок резьбошлифовальный 4B222B	4380,00	219,00
111	1492	Станок токарно-винторезный 1K62	5160,00	258,00
112	2877	Станок радиально-сверлильный ГС-501	6900,00	345,00
113	2814	Сверлильно-фрезерно-расточной с ЧПУ 2206ВМФ4	10080,00	504,00
114	2812	Сверлильно-фрезерно-расточной с ЧПУ 2206ВМФ4	10080,00	504,00
115	2771	Токарный с ЧПУ DF2/CNC	7380,00	369,00
116	537	Специальный обкатной станок СОСКС	5220,00	261,00
117	435	Зубодолбежный вертикальный полуавтомат 514	3660,00	183,00
118	52	Зубодолбежный полуавтоматический станок ЗСН-150М2		

Цудоўны свет

БЫЦЦАМ БЫ ЗАБЫТЫЯ КАЗКІ

«Балетнае лета ў Вялікім» і яго сюрпрызы

Мары ажыццяўляюцца. Не адразу і не выпадкова — трэба шмат працы, напружання, змен унутры сябе, нават кардынальнай лямкі ўласнай асобы, каб узняцца над абставінамі і выйсці на новы ўзровень. І хто б мог падумаць, што зварнуцца да гэтых думак прымуць балет!

не стасуецца, не здавацца. Як юная герайна, будучыня якой была даволі цмяная сярод вулічнай басоты, але яна мела шчырае захапленне балетнымі танцамі — і лёс даў магчымасць праявіць сябе, перамагчы абставіны, стаць зусім іншым чалавекам. Між іншым, і артыстам прыйшлося мяняцца дзеля гэтага спектакля, як адзна-

Былі небяспечныя моманты, таму што балерыні танчующы на высокіх абцасах, бывала, што падварочвалі ногі. Але мы адаптаваліся. Мне падабаецца стан пасля спектакля — на пад'ёме, а гэта больш прыемна, чым паказваць драму і перажываць яе. Але ў гэтай лёгкасці прыхаваныя глыбокія эмацыянальныя пытанні. Адна з ідэй: сапраўдныя прыродныя таленты схаваныя, але дайце ўмовы для іх развіцця. Аднак хэпі-энд, як заўсёды ў Барыса Якаўлевіча, пад вялікім пытаннем...

Алег Габышаў — пастаянны госць гала-канцэрта, які завяршае «Балетнае лета ў Вялікім». І сёлета 12 чэрвеня ён выйшаў на сцэну. Артысты тэатра Барыса Эйфмана (сярод якіх, між іншым, Любоў Андрэева, выхаванка беларускай школы) паказалі ўрываак з балета «Яўгенія Анегін». А сам Алег Габышаў прадставіў прэм'еру сучаснага нумара «Нічога лішняга», які зроблены адмыслова для фестывалю. Гала-канцэрт — гэта магчымасць убачыць і народную артыстку Расіі, салістку Вялікага тэатра Марыну Аляксандраву, калі не было магчымасці трапіць на «Прыгажуню, якая спіць», дзе яна танцавала разам з салістам Марыінскага тэатра Санкт-Пецярбурга Аксанаі Скорык, Аленай Яўсеевай, Аляксандрам Цімафеевым. Гасцей з Расіі ў нас заўсёды рады вітаць. Але сёлета госцем гала-канцэрта стаў саліст Каірскай оперы Хані Хасан, які станцаваў «Адажыя» з балета «Спартак».

З нашым тэатрам артыста звязвае харэаграфія Вялянціна Елізар'ева: на сцэне Каірскай оперы шмат гадоў ідзе «Спартак» у яго пастаноўцы. Нашы артысты таксама маюць магчымасць паказаць сябе публіцы ў сваіх партыях, і з задавальненнем назіраюць за працай калега.

Заставалася інтрыга: ці будзе танцаваць галоўны балетмайстар Вялікага тэатра Беларусі Ігар Колб? На жаль, не знайшлося харэографа, які б прапанаваў яму стварыць асобны нумар. Таму гэтым разам ён выступіў у якасці рэжысёра канцэрта: «Варта чакаць сюрпрызаў. Адзін з іх — камплімент публіцы. Для мяне публіка і артыст — непадзельныя».

Дзеля таго, каб зрабіць публіку бліжэй да Вялікага тэатра Беларусі, у праграму фестывалю ўключылі яго спектаклі. Акрамя «Прыгажуні, якая спіць», сёлета ў праграме будзе казка «Канёк-Гарбунок» на музыку Радзівона Шацдрына. Дыржор — юбіляр чэрвеня Мікалай Калядка прызнаўся: «Мае ўнкі ведаюць, што такое трансформеры, а хто такі Канёк-Гарбунок — для іх таемніца. Гэты спектакль дае магчымасць нашым дзецям убачыць іншы, казачны свет, ды і дарослым: партытура створана так, што гэта спектакль для ўсіх пакаленняў». Сапраўды, казка — цудоўны жанр на ўсе часы, якая яднае рэчаіснасць з фантазіяй. Ці не з казак пачынаецца ўсё найлепшае ў нас?

Ларыса ЦІМОШЫК.

Зрэшты, чаго здзіўляцца: знакаміты харэограф з Санкт-Пецярбурга Барыс Эйфман вылучаецца ўмнем ствараць глыбокія спектаклі з філасофскім падтэкстам. Мінчане пра гэта ведаюць, неаднойчы нашы аматары балета маглі бачыць яго спектаклі на сцэне Вялікага тэатра Беларусі. І вось фестываль «Балетнае лета ў Вялікім» — і чарговая сустрэча з Тэатрам Барыса Эйфмана, які адкрываў усю праграму двума паказамі спектакля «Эфект Пігмаліёна» на музыку Іагана Штрауса.

Музыка стала фонам для ілюстрацыі прыгожай гісторыі пра тое, што свае мары трэба адстойваць, і ніхто не кажа, што гэта лёгка, але калі часоўці моцна хочаш, то знойдзецца магчымасць для рэалізацыі. Галоўнае — не пралушчыць.

чыў вядучы саліст Санкт-Пецярбургскага дзяржаўнага акадэмічнага тэатра балета Барыса Эйфмана, заслужаны артыст Расіі Алег Габышаў: — Гэта адзін са спектакляў Эйфмана, які вылучаецца чыстым эстэтычным якасцю. Ён мае пэўную доўгу гумару, элементы шоу. Для адкрыцця фестывалю — стапрацэнтнае трапленне. Мы яго ўпершыню паказваем у Мінску, але спектакль ужо прайшоў шляхам паказу на іншых сцэнах, мае добры водгук. Не абышлося без эксперыментаў: злучэнне балетнага танца з сучаснымі тэндэнцыямі. Сваёго роду стылізацыя. Работа над ім напоўніла нас, артыстаў, новымі фарбамі: іншы свет, іншая пастаноўка корпуса, прыходзілася перавучацца — балетныя танцы вымагаюць іншай падрыхтоўкі.

СЁННЯ

Месяц

Апошняя квадра 21 чэрвеня. Месяц у сузор'і Рыб.

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	4.37	21.46	17.09
Віцебск	4.18	21.44	17.26
Магілёў	4.27	21.36	17.09
Гомель	4.34	21.23	16.49
Гродна	4.54	21.59	17.05
Брэст	5.05	21.50	16.45

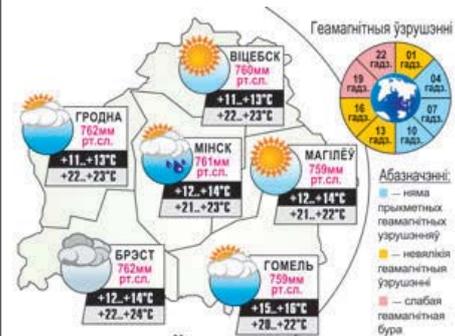
Імяніны

Пр. Марфы, Марыі, Аляксандра, Аляксея, Кірылы, К. Паўліны, Інакенція, Тамаша, Яна.

Фота Яўгена ПІСЕЦКАГА

ЗАЎТРА

...у суседзях

ВАРШАВА	+22...+24°C	КІЕЎ	+14...+16°C	РЫГА	+22...+24°C
ВІЛЬНЮС	+22...+24°C	МАСКВА	+22...+24°C	С.-ПЕЦЯРБУРГ	+21...+23°C

Даты

Падзеі

Людзі

22 ЧЭРВЕНЯ

1902 год — нарадзіўся Іван Паўлавіч Тарасюк, дзеяч рэвалюцыйнага руху ў Заходняй Беларусі. За рэвалюцыйную прыхільнасць у 1923-м арыштаваны ўладамі Польшчы, пасля эміграваў у СССР. У 1932-м зноў на падполнай рабоце ў Заходняй Беларусі: сакратар Віленскага абласнога камітэта КПЗБ. У 1932—1936 г. — у турэмным зняволенні. З 1936-га — сакратар Брэсцкага акруговага камітэта КПЗБ. У верасні 1939-га стварыў і ўзначаліў партызанскі атрад, які дапамагаў Чырвонай Арміі пры вызваленні Заходняй Беларусі ў раёне Драгічына, Антопаля, Кобрына. Загінуў у баі ў 1939-м.

1902 год — нарадзіўся Іван Данилавіч Юркевіч, беларускі вучоны-геабатанік, акадэмік НАН Беларусі, доктар сельскагаспадарчых навук, прафесар, заслужаны дзеяч навукі Беларусі. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі СССР (1951) і Дзяржаўнай прэміі Беларусі (1972).

1922 год — нарадзіўся (вёска Шабаны, цяпер у межах Мінска) Казімір Аркадзевіч Шабан, Герой Савецкага Саюза (1944). У Вялікую Айчынную вайну на розных франтах. Лётчык-штурмавік старшы лейтэнант Шабан да ліпеня 1944-га здзейсніў 123 баявых вылеты з мэтай знішчэння жывой сілы і баявой тэхнікі ворага. Загінуў у авіякатастрофе ў 1945-м.

2012 год — адбылося святочнае адкрыццё Музея сучаснай беларускай дзяржаўнасці.

1757 год

— нарадзіўся Джордж Ванкувер, англійскі мараплавец і даследчык. У 1790—1795 г. кіраваў кругасветнай экспедыцыяй, якая даследвала Ціхаакіянскае ўзбярэжжа Паўночнай Амерыкі ад Каліфорніі да Аляска. Яго імем названы гарады на паўночным захадзе ЗША і паўднёвым захадзе Канады, востраў у Брытанскай Калумбіі, мыс, гара і востраў на Алясцы.

1932 год — нарадзіўся Вадзім Сяргеевіч Танкоў, расійскі артыст Маскоўскага дзяржаўнага канцэртнага аб'яднання «Масканцэрт», заслужаны артыст Расійскай Федэрацыі. Адзін з удзельнікаў эстраднага дуэта Вераніка Маўрыкіеўна — Аўдоцця Мікіцічна, які ён стварыў разам з Барысам Уладзіміравым.

1947 год — нарадзілася Наталія Уладзіміраўна Варлей, расійская кінаактрыса, заслужаная артыстка РСФСР. Працавала эківіпрысткай у цырку, іграла на сцэне Маскоўскага драматычнага тэатра імя Станіслаўскага. Знялася больш чым у 60 кінафільмах, сярод якіх — «Кайказская палонніца», «Сем нявест яфрытара Збруева», «Дванаццаць краслаў».

СЕНЕКА МАЛОДШЫ:

«Радзіму любіць не за тое, што яна вялікая, а за тое, што яна свая».

УСМІХНЕМСЯ

На першага красавіка дзецям дазваляць змясціць смску: «Сустрайцеся, прыязджаю вясчэрні цягніком».

Калі жанчына села на дыету, стала качачэ прэс — гэта значыць, што ёй праз дзве гадзіны ехаць на мора.

Вы праглядзелі дэма-версію лета. За поўную версію неабходна заплаціць.

Варта ўключыць камп'ютар, і ўсё: канец усім мям грандыёзным планам на дзень!

